MUSEUM BOYMANS ROTTERDAM

BEKNOPTE CATALOGUS DER SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN EN BEELDHOUWWERKEN

1928

BEKNOPTE CATALOGUS

DER

SCHILDERIJEN, TEEKENINGEN

EN

BEELDHOUWWERKEN

TENTOONGESTELD IN HET

MUSEUM BOYMANS

TE ROTTERDAM

1928.

Fl. 0.25

Digitized by the Internet Archive
in 2025 with funding from
Getty Research Institute

https://archive.org/details/beknoptecatalogu00muse

Naast den uitgebreiden catalogus, welke het laatst in 1927 verscheen, bestaat de behoefte aan een beknopten, welke onder het bereik van een ieder valt. Deze ,,Beknopte Catalogus van de Schilderijen en Beelden in het Museum te Rotterdam'' verscheen in 1899 voor het eerst en in 1925 in een tweede oplage.

In dezen herdruk van den beknopten catalogus is de volgorde van dien van 1927, wat betreft de hoofdverdeeling in oude en moderne kunst, welke weer onderverdeeld is in schilderijen en teekeningen, gehandhaafd. De beeldhouwwerken vormen aan het slot een aparte rubriek.

De nieuwe aanwinsten sinds 1925, welke tentoongesteld zijn, benevens alle schilderijen, teekeningen en beeldhouwwerken, opgesteld in het hulpgebouw aan het van Hogendorpsplein 8, zijn hierin opgenomen.

De kunstwerken zijn in alphabetische volgorde vermeld; de maten, in centimeters uitgedrukt, geven niet de zichtbare doch de ware afmetingen van paneel of doek; de hoogte gaat steeds voorop.

Bij het gebruik maken van dezen catalogus zoeke men ter vergemakkelijking eerst het *nummer* op.

Bij de samenstelling voor dezen catalogus was de Heer J. G. van Gelder, assistent aan het Museum, mij behulpzaam.

De Directeur van het Museum Boymans,

Februari 1928. D. HANNEMA.

INHOUD.

	Bladzijde
Regeling van het bezoek	V
Eenige bijzonderheden betreffende de geschiedenis der verzameling	VI
Commissie van Toezicht	VIII
Oude Schilderijen	1
Oude Teekeningen	46
Moderne Schilderijen	58
Moderne Teekeningen	72
Oud Beeldhouwwerk	83
Modern Beeldhouwwerk	85

REGELING VAN HET BEZOEK.

1. Het Museum wordt iederen dag om 10 uur geopend, op Zondag en op de erkende christelijke feestdagen om 11 uur. Tijdens de maanden December en Januari wordt het om 3 uur gesloten, in Februari, Maart, October en November om 4 uur en gedurende de maanden April tot en met September om 5 uur.

2. De entrée bedraagt 10 cent per persoon, op Maandag 25 cent. Aan klassen van scholen onder geleide hunner onderwijzers en aan vereenigingen kan toegang verleend worden tegen één cent de persoon, indien dit minstens een dag te voren is aangevraagd.

3. Persoonlijke toegangskaarten, geldig voor een jaar zijn bij den concierge verkrijgbaar voor 1 gulden. Op Maandagen heeft men met deze kaarten geen toegang.

4. Kinderen beneden 14 jaar, zonder geleide, worden niet toegelaten.

5. Met uitzondering van Zondag kunnen de portefeuilles met teekeningen of graphisch werk kosteloos bezichtigd worden op aanvraag bij den concierge.

6. Regenschermen, stokken, over den arm gedragen kleedingstukken, valiezen, aktentasschen en dergelijke moeten ter bewaring bij den ingang worden afgegeven.

Eenige bijzonderheden betreffende de geschiedenis der verzameling.

In het jaar 1847 vermaakte de Heer *Frans Jacob Otto Boymans*, Maastrichtenaar van geboorte en van 1786 af te Utrecht gevestigd, door bemiddeling van den Rotterdamschen burgemeester Mr. M. C. Bichon van IJsselmonde, zijn geheele verzameling schilderijen, teekeningen en kunstnijverheid aan de gemeente Rotterdam. Deze collectie werd ondergebracht in het voormalige gemeenlandshuis van Schieland — het tegenwoordige museum — dat in 1662 door Pieter Post ontworpen was en uitgevoerd werd door den Rotterdamschen stadstimmerman Jacob Lois. Reeds in 1841, nog tijdens de langdurige onderhandelingen met Boymans, was dit gebouw op zijn aandringen eigendom der gemeente geworden.

Na een zorgvuldige schifting door den kunsthandelaar A. J. Lamme werd de verzameling door hem ingericht en in 1849 voor het publiek opengesteld. Helaas werd tegen den wensch van Boymans slechts de eerste verdieping en niet het geheele gebouw voor de verzameling beschikbaar gesteld. Dat was de oorzaak van de ramp, die het museum den 16den Februari 1864 trof. Vermoedelijk door het rooken der scholieren van de op de benedenverdieping gehuisveste ,,Academie van kunstvakken'' ontstond daar een felle brand, waardoor het inwendige van het gebouw een prooi der vlammen werd. Een groot aantal belangrijke schilderijen, vele portefeuilles met teekeningen en al het porcelein en Delftsch aardewerk, gingen verloren. In 1867 werd het museum, vermeerderd met eenige voorname schilderijen, gekocht van de assurantiepenningen, heropend.

Na deze ramp en nadat de gemeente tot tweemaal toe — in 1845 en 1869 bij de weigering van de legaten Jan Gijsbert baron Verstolk van Soelen en Dirk Vis Blokhuyzen — de gelegenheid had laten voorbijgaan om het gehalte der verzameling tot een zeldzame hoogte op te voeren, was het ergste voorbij en brak een gunstige tijd voor het museum aan. De belangstelling vooral van de stadgenooten nam toe. Naast de afdeeling Oude Kunst, ontstond de afdeeling Moderne Kunst. Tal van geschenken, legaten en aankoopen volgden.

De Heer A. J. Lamme, in 1852 tot directeur benoemd, vroeg in 1870 eervol ontslag. Hij werd tot 1878 door zijn zoon D. A. Lamme opgevolgd. De adjunct-archivaris van Rotterdam, de Heer F. D. O. Obreen verving hem. Reeds in 1883, na de eerste wetenschappelijke catalogus vervaardigd te hebben, verliet hij Rotterdam wegens zijn benoeming tot Hoofd-directeur van het Rijksmuseum. Zijn opvolger, de Heer P. Haverkorn van Rijsewijk, werd de voorvechter van de meesters der Haagsche School en vormde de verzameling moderne teekeningen en graphiek. In 1908 werd in zijn plaats de Heer F. Schmidt-Degener benoemd, die tot zijn benoeming tot Hoofd-directeur aan het Rijksmuseum in Dec. 1921 de belangen van het museum behartigde. Tijdens zijn beheer had in het jaar 1909 een grondige reorganisatie in de opstelling der kunstwerken plaats en werd de verzameling in 1910 met het geschenk van den anonymen begunstiger, bestaande uit een uitgebreide collectie antiek glaswerk, Chineesch porcelein en bergkristal, grootendeels opgesteld in de bovenvestibule en in 1921 door de schenking van den Heer J. P. van der Schilden, omvattend de door hem ontworpen Bestuurszaal met den inhoud aan Chineesch en Japansch porcelein en Delftsch aardewerk, benevens een aantal schilderijen, aquarellen en teekeningen. Meerdere aanwinsten, welke leemten vulden, werden verworven. In 1923 werd het Museum verrijkt met de verzameling van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, bestaande uit een collectie graphisch werk van oude en moderne meesters, eenige beeldhouwwerken, benevens een verzameling van email de Limoges en teekeningen, waarvan slechts een klein deel in het hoekzaaltje op de boververdieping permanent is tentoongesteld. Deze vermeerdering bracht met zich mede eenige veranderingen in de opstelling der kunstwerken. Tevens was zij oorzaak dat het voormalige Bibliotheekgebouw, gelegen aan het van Hogendorpsplein 8, tot hulpgebouw aan het museum werd toegewezen. Daar vond de moderne decoratieve schilder- en beeldhouwkunst, welke zich allengs uitbreidt, een plaats.

In 1925 legateerde de Heer J. P. van der Schilden aan de gemeente Rotterdam ten behoeve van het Museum Boymans zijne geheele verzameling oude en moderne schilderijen en kunstnijverheid. Plaatsgebrek verhindert voorloopig de opstelling.

COMMISSIE VAN TOEZICHT.

Burgemeester	Mr. Dr. J. WYTEMA, *Voorzitter*.
Wethouder	Mr. A. DE JONG.
,,	L. DE GROOT.
Raadslid	J. VERHEUL Dzn., *Secretaris*.
,,	J. H. VOET.
Uit de Burgerij:	C. W. F. P. Baron SWEERTS DE LANDAS WYBORGH, *Penningmeester*.
	D. G. VAN BEUNINGEN.
	Dr. H. J. M. WEVE.

SCHILDERIJEN VAN DE XVE TOT HET EINDE DER XVIIIE EEUW.

AELST. Willem van Aelst. Te Delft ± 1626 geboren, te Amsterdam, waar hij sedert 1657 woonde, ± 1683 overleden. Te Delft leerling van zijn oom Evert van Aelst. Van 1645—1656 in Frankrijk en Italië werkzaam; in Florence bij Otto Marseus van Schrieck. Bloem- en stillevenschilder.

1. Vaas met bloemen in een nis.
Doek 62 × 51.5. Get. *Guillmo van Aelst 1662 2/17*. Legaat Boymans.

AERTSEN. Pieter Aertsen. Waarschijnlijk te Amsterdam in 1508 geboren en aldaar overleden in 1575. Zijn eerste leermeester is Allart Claesz. te Amsterdam. Omstreeks 1525 ging hij naar Vlaanderen, waar hij in 1535 in het Antwerpsche Lucasgilde werd ingeschreven. In 1552 woonde hij weer te Amsterdam. Schilder van figuur- en altaarstukken.

2. Pannekoeckebackerij.
Onder dezen titel komt dit werk voor in den boedel van Hendrik Gras, bewindhebber der W.I. Comp. in 1648.
Paneel 85 × 170. Gemerkt *P A* met het meesterteeken en *1560*. Verworven met steun van stadgenooten en het legaat J. P. van der Schilden, 1926.

3. Een stuck van Nebucadnezer.
Onder dezen titel komt dit werk vŏor in den boedel van J.V. Koster in 1622.
In beeld is gebracht de geschiedenis vermeld in het O.T. (Profeten Daniël III), waar Nebucadnezar het volk bevel geeft het voor hem opgerichte gouden beeld te aanbidden.
Paneel 113 × 84. Gemerkt met het meesterteeken. Geschenk van A. van Veen, 1926.

ARENTSZEN. Arent Arentsz., bijgenaamd **Cabel.** Amsterdamsche school. Te Amsterdam geboren ± 1586 en daar vóór Oct. 1635 overleden. Landschapschilder.

4. De Zomer. Waarschijnlijk uit een reeks voorstellingen van de Jaargetijden. Paneel 32.5 × 62. Gem. *A. A.* (ineen). Legaat Boymans.

AS. Pieter Jansz. van As. Delftsche school. Te Delft geboren in 1603 en daar in 1678 overleden. Zoon van den Delftschen portretschilder Jan of Hans van Asch. Landschapschilder.

5. Landschap.
Paneel 51 × 66. Get. *P v As.* Legaat mej. C. M. Caster, 1868.

AVERCAMP. Hendrik Avercamp, bijgenaamd de stomme van Campen. Te Amsterdam in 1585 geboren, te Kampen, waar hij zich tusschen 1625 en 1633 gevestigd had, ± 1663 overleden. Misschien leerling van den Vlaamschen schilder Gillis van Coninxloo. Schilder van ijsgezichten.

7. IJsvermaak.
Doek 68 × 109. Gekocht 1900.

BACKER. Jacob Adriaensz. Backer. School van Rembrandt. Te Harlingen geboren in 1608, te Amsterdam in 1651 overleden. Leerling van Lambert Jacobsz. in Leeuwarden, later, omstreeks 1632, van Rembrandt. Portret- en historieschilder.

9. Mansportret.
Paneel 71.5 × 59. Gem. *J A B* (ineen). Gekocht 1865.

10. Vrouwsportret.
Paneel 111 × 78. Gem. *Aetatis* 65 *An. 1644.* Gekocht 1864.

BACKHUIJZEN. Ludolf Backhuyzen. Amsterdamsche school. Te Emden in 1631 geboren, te Amsterdam in 1708 overleden, waar hij van 1649 af heeft gewoond. Leerling van Allaert van Everdingen en Hendrik Dubbels. Zeeschilder.

12. Het Saluutschot.
Doek 54 × 68.5. Gem. *L B.* Legaat Boymans.

13. Storm op de Hollandsche kust.
Doek 148 × 188. Gem. *L B. 1682.* Gekocht 1864.

BATTEM. Gerrit Battem. Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1636 geboren en daar in 1684 overleden. Waarschijnlijk leerling van zijn voogd Jan Daemen Cool. Schilder van landschappen, binnenhuizen en stillevens.

14. Voorraadskelder en keuken.
Paneel 34.5 × 38. Get. *Battem.* Geschenk van Mr. W. Albarda, Ginneken 1884.

15. Vischstilleven.
Doek 116.5 × 89.3. Get. *Battem*. Bruikleen G. 's-Gravenhage.

BATTONI. Pompeo Girolamo Battoni. Italiaansche school. Te Lucca in 1708 geboren, te Rome in 1787 overleden. Een van de meest gevierde portret- en historieschilders zijner tijd.

16. Pieter Caarten, Rotterdamsch koopman (1741—1795).
Doek 61 × 49. Get. *pompeo de batoni pinx Roma 1778*. Geschenk van A. J. Bicker Caarten, 1927.

BEERSTRATEN. Abraham Beerstraten. Amsterdamsche school. Leefde in het midden der 17e eeuw. Zijn stadsgezichten ontstonden tusschen de jaren 1639 en 1665.

19. Het oude stadhuis te Amsterdam.
Paneel 49.5 × 62.5. Gekocht 1866.

BELLEVOIS. Jacob Adriaensz. Bellevois. Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1621 geboren en daar in 1676 overleden. Misschien leerling van Julius Porcellis of van Simon de Vlieger. Van 1656—1671 woonde hij in Gouda. Zeeschilder.

21. Riviermond met schepen.
Paneel 32.5 × 43.2. Get. *J Bellevois*. Gekocht 1890.

BERCHEM. Claes Pietersz. Berchem. Te Haarlem in 1620 geboren, te Amsterdam in 1683 overleden. Leerling o.a. van zijn vader Pieter Claesz, van Jan van Goyen en Pieter de Grebber. Reisde in Italië 1642, woonde daarna te Haarlem en was sedert 1677 te Amsterdam gevestigd. Landschapschilder.

25. Grot met herders en vee.
Paneel 40 × 52. Get. *C P Berchem* (aaneen). Legaat Boymans.

BERCKHEYDE. Gerrit Adriaensz. Berckheyde. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1638 geboren en daar in 1698 overleden. Leerling van zijn broeder Hiob, met wien hij een reis langs den Rijn maakte. Schilder van stadsgezichten en kerkinterieurs.

27. Gezicht langs den Rijnoever bij Keulen.
Paneel 44 × 62.5. Gekocht 1859.

BERCKHEYDE. Hiob Adriaensz. Berckheyde. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1630 geboren en daar in 1693 verdronken. Leerling van Jacob Willemsz. de Wet. Was eenigen tijd aan het hof van den keurvorst van de Palts. Sinds 1654 te Haarlem werkzaam. Schilder van architectuurstukken en stadsgezichten.

29. De oude beurs van Amsterdam.
Doek 85 × 105. Get. *H Berckheyde* (aaneen). Gekocht 1866.

BEYEREN. Abraham van Beyeren. Haagsche school. Te 's-Gravenhage ± 1620 geboren, te Alkmaar voor het laatst vermeld in 1674. Vermoedelijk leerling van zijn zwager Pieter de Putter. Werkte achtereenvolgens in Leiden, Den Haag, Delft, Amsterdam en Alkmaar. Schilder van bloem- en vischstillevens en van zeegezichten.

33. Vischstilleven.
Doek 66 × 87.5. Gem. *A v B. f.* (aaneen). Gekocht 1865.

34. Riviergezicht.
Doek 73.5 × 99. Gem. *A v B.* (aaneen). Gekocht 1890.

35. Stilleven.
Doek 82 × 71. Geschenk van den heer J. P. van der Schilden, 1921.

36. Stilleven.
Paneel 42.5 × 36. Gem. *A v B* (aaneen). Geschenk N.N., 1922.

BLEKER. Gerrit Claesz. Bleker. Te Haarlem geboren in het begin van de 17e eeuw en daar in 1656 overleden. Hij werkte onder invloed van Lastman en Rembrandt.

37. Saul op weg naar Damascus door blindheid geslagen.
Doek 112 × 158. Get. *G. Bleker f.* Gekocht 1875.

38. Bileam en de ezel door een engel tegengehouden.
Doek 95.5 × 128.5. Get. *G. Bleker f 1634.* Legaat Martinius 1876.

BLOOT. Pieter de Bloot. Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1601 geboren en daar in 1658 overleden. Schilder van interieurs, figuurstukken en landschappen.

43. Armenbedeeling.
Paneel 52 × 84. Get. *P. de Bloot.* Gekocht 1893.

BOEL. Pieter Boel. Antwerpsche school. Te Antwerpen in 1622 geboren, te Parijs in 1674 overleden. Na 1668 was hij medewerker van Charles Lebrun aan de fabriek der Gobelins in Parijs. Misschien leerling van Snijders en Fijt. Stillevenschilder.

45. Jacht-stilleven.
Doek 135 × 107. Get. *P Boel.* Gekocht 1864.

BOL. Ferdinand Bol. School van Rembrandt. Te Dordrecht in 1616 geboren, te Amsterdam in 1680 overleden. Leerling van Rembrandt. Zijn eerste werken staan geheel onder diens invloed. Portret- en historieschilder.

47. Portret van een jonge vrouw.
Doek 131 × 108. Get. *F Bol* (aaneen) *fecit 1652.* Gekocht 1866.

48. Jongensportret, in Poolsch kostuum.
Doek 158.5 × 120.5. Get. *F Bol 1656.* Gekocht 1865.

BOLLONGIER. Hans Bollongier. Haarlemsche school. Te Haarlem ± 1600 geboren, gestorven na 1664. Schilder van bloemstukken en genretafereelen.

50. Driekoningen.
Paneel 36 × 29. Get. *H Bollongier 1628.* Legaat Boymans.

BOTH. Jan Both. Utrechtsche school. Te Utrecht ± 1610 geboren en daar in 1652 overleden. Leerling van zijn vader Dirk Both en van Abraham Bloemaert. Reisde in zijn jeugd in Italië, waar hij den invloed onderging van Claude Lorrain. Sedert 1640 te Utrecht werkzaam.

52. Italiaansch landschap bij avond.
Paneel 46.5 × 60.5. Get. *J Both f* (aaneen). Legaat Boymans.

BOUTS. Dirck Bouts. Te Haarlem ± 1410 geboren, te Leuven in 1475 gestorven. Stond onder invloed van Rogier van der Weyden. Reeds vòòr 1447 woonde hij in Leuven. Een der voornaamste meesters van de 15e eeuwsche school, wiens kunst zoowel Noord- als Zuid-Nederlandsche elementen bevat.

56. De apostel Johannes, door den duivel geplaagd.
Achterzijde een grisaille, voorstellend het beeld van de heilige Agnes. Paneel 69.8 × 65. Legaat Boymans.

BRAKENBURGH. Richard Brakenburgh. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1650 geboren en daar in 1702 overleden. Leerling van Adriaen van Ostade en Hendrik Mommers en navolger van Jan Steen. Werkzaam in Haarlem en van 1671—1687 in Leeuwarden. Schilder van genrestukken.

58. Vroolijk gezelschap.
Doek 71.5 × 87.5. Get. *Brakenburg.* Gekocht 1872.

BRAY. Jan de Bray. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1627 geboren en daar in 1697 overleden. Leerling van zijn vader Salomon de Bray. Portret- en historieschilder.

60. Portretgroep van een moeder met kinderen, voorgesteld als de dochter van Pharao met Mozes in het korfje.
Doek 121 × 164. Get. *J de Bray* (aaneen) *1661.* Gekocht 1901.

61. Het snijden van de kei.
Paneel 48.8 × 37. Geschenk van mevr. de wed. P. J. van Wageningen, 1874.

BREKELENKAM. Quiringh Gerritsz. van Brekelenkam. Leidsche school. Te Zwammerdam in 1620 geboren, te Leiden in 1668 overleden. Leermeester onbekend. Schilder van genrestukken.

63. Het gebed voor den maaltijd.
Paneel 42.5 × 55.5. Geschenk van F. Kleinberger, Parijs 1908.

BRIL. Paulus Bril. Vlaamsch-Italiaansche school. Te Antwerpen in 1554 geboren, te Rome in 1626 overleden. Leerling van Damiaen Wortelmans te Antwerpen. Vertrok in 1574 naar Lyon en vandaar naar Rome. Kwam te Rome onder invloed van Adam Elsheimer. Schilder van landschappen met bijbelsche of mythologische tafereelen.

65. De heilige Hieronymus.
Paneel 36 × 27.5. Get. *P. Bril*. Gekocht 1891.

BREUGEL. Abraham Breugel. Vlaamsch-Italiaansche school. Te Antwerpen in 1631 geboren, te Napels ± 1690 overleden. In 1670 te Rome werkzaam. Zoon van Jan Breugel II. Stillevenschilder.

67. Vruchten en bloemen.
Doek 75.5 × 97.5. Get. *A Breugel*(aaneen) *Fe*. Gekocht 1865.

BRONCKHORST. Gerard van Bronckhorst. Utrechtsche school. Te Utrecht ± 1637 geboren en daar in 1673 overleden. Leerling van zijn vader Jan Gerritsz. Bronckhorst en misschien van Cornelis Poelenburg. Reisde in Italië. Sinds 1665 in Utrecht. Landschapschilder.

69. Italiaansch landschap.
Paneel 37.5 × 49.5. Gem. *G B*. Legaat Boymans.

BROUWER. Adriaen Brouwer. Vlaamsche school. Te Oudenaarde in 1605 of 1606 geboren, overleden in 1638 te Antwerpen. Woonde te Amsterdam (1626) en te Haarlem (1628) bij Frans Hals, na 1631 weer te Antwerpen. Schilder van genrestukken en landschappen.

70. Herberg-interieur.
Paneel 34.8 × 26. Gekocht met steun van de Vereeniging Rembrandt, 1919.

BRUEGHEL. Jan Brueghel II. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1601 geboren en daar in 1678 overleden. Navolger van zijn vader, den z.g. Fluweelen Brueghel (Jan Brueghel I). Reisde in zijn jeugd in Italië. Landschap-, dier- en bloemschilder.

71. Een dorpsvaart.
Paneel 28.7 × 35.3. Legaat Boymans.

72. Een dorpsvaart.
Paneel 28.5 × 35.3. Legaat Boymans.

BUYTEWECH. Willem Pietersz. Buytewech. Te Rotterdam in 1591 of 1592 geboren en daar gestorven in 1624. Woonde een tijdlang te Haarlem. Schilder van elegante gezelschappen.

73. Vroolijk gezelschap.
Doek 49.3 × 68. Geschenk van A. Mees, 1919.

CAMPHUYSEN. Govert Dirksz. Camphuysen. Waarschijnlijk in Friesland in 1623 of 1624 geboren, te Amsterdam in 1672 overleden. Zoon van den dichter Dirck Rafaelsz. Camphuysen. Woonde reeds vòòr 1643 in Amsterdam, was van omstreeks 1652—1665 in Stockholm hofschilder. Schilderde boereninterieurs, landschappen, vee en ook portretten.

79. De pleisterplaats.
Doek 58.8 × 66.8. Get. *G Camphuysen*. Legaat Boymans.

CHAMPAIGNE. Jean Baptiste de Champaigne in samenwerking met **Nicolas de Platte Montagne.** Vlaamsch-Fransche school. De eerste is te Brussel in 1631 geboren en te Parijs in 1681 overleden. De tweede is te Parijs ± 1631 geboren en daar in 1706 overleden. Beiden zijn leerlingen van Philippe de Champaigne, de laatste eveneens van Charles Lebrun.

81. Jean Baptiste de Champaigne en Nicolas van Plattenberg.
Doek 132 × 185. Get. *N. Montaigne pinxit me* en *J. B. de Champaigne me fecit A⁰ 1654*. Geschenk van de erfgenamen van D. Vis Blokhuyzen, 1870.

CHARDIN. Jean Baptiste, Simeon Chardin. Fransche school. Te Parijs in 1699 geboren en daar in 1779 overleden. Leerling van Cazès en Coypel. Stilleven-, genre- en portretschilder.

82. Stilleven.
Doek 44.4 × 62.2. Geschenk van D. G. van Beuningen, 1916.

CLAESZ. Pieter Claesz. Haarlemsche school. Te Steinfurt in 1597 of '98 geboren, te Haarlem in 1661 overleden. Reeds vòòr 1617 in Haarlem werkzaam.

83. Ontbijtje.
Paneel 36 × 49. Gem. *P C* (ineen) *1636*. Gekocht 1883.

CODDE. Pieter Codde. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1599 geboren en daar in 1678 overleden. Ontwikkelde zich onder Haarlemsche invloed o.a. van Frans Hals. Schilder van portretten, genrestukken en enkele bijbelsche en mythologische tafereelen.

85. Portret van een schilder.
Paneel 30.5 × 25. Gem. *P C* (ineen). Gekocht 1892.

COOL. Jan Daemen Cool. Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1589 geboren en daar in 1660 overleden. In 1614 te Delft, in 1618 weer in Rotterdam. In 1632 aldaar in het Heilige Geest-Gasthuis opgenomen. Portretschilder.

87. De vier regenten en de rentmeester van het Heilige Geest-Gasthuis te Rotterdam.
Doek 207 × 272.5. Gem. *An⁰ 1653*. In bruikleen van het bestuur van het H. G.-Gasthuis.

CORNELISZ. Cornelis Cornelisz. van Haarlem. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1562 geboren en daar in 1638 overleden. Leerling van Pieter Pietersz. te Haarlem en van Gillis Coignet te Antwerpen. Portret- en historieschilder.

89. Bacchus en Sater.
Paneel 50.5 × 35. Gem. *C v H* (ineen) *1608*. Legaat Boymans.

CORNELISZ. Jacob Cornelisz. van Oostzanen of **van Amsterdam.** Te Oostsanen vòòr 1470 geboren, te Amsterdam in 1533 overleden. Staat onder invloed van Lucas van Leyden, Cornelis Engelbrechtsz. en Albrecht Dürer. Schilder van portretten en bijbelsche voorstellingen.

91. Augustijn van Teylingen, thesaurier van Alkmaar.
Paneel 51 × 34.5 (van boven afgerond). Geschenk van J. B. Hoogeweegen, 1867.

92. Josina van Egmond van der Nieuburgh, echtgenoote van den voorgaande.
Paneel 51 × 34.5 (van boven afgerond). Geschenk van J. B. Hoogeweegen, 1867.

CUYP. Aelbert Cuyp. Dordtsche school. Te Dordrecht in 1620 geboren en daar in 1691 overleden. Leerling van zijn vader Jacob Gerritsz. Cuyp. Portret-, genre-, landschap-, dier- en stillevenschilder.

94. De Mosseleter.
Doek 92 × 111.5. Get. *A Cuyp fecit.* Gekocht 1863.

95. Riviergezicht.
Paneel 40.5 × 55. Valsch gemerkt: *C.* Legaat Boymans.

96. De Oude Oostpoort te Rotterdam.
Paneel 37.3 × 49.5. Gekregen van het archief in 1879.

98. Een haan en een hen.
Paneel 57 × 73.5. Geschenk van J. van der Hoop Jacobsz., 1860.

99. Koeiekop.
Doek 34.5 × 27. Legaat Boymans.

CUYP. Jacob Gerritsz. Cuyp. Dordtsche school. Te Dordrecht in 1594 geboren en daar in 1652 overleden. Leerling van Abraham Bloemaert te Utrecht. Schilder van portretten en grootere groepen.

101. Drie kinderen in een park.
Doek 130 × 198. Get. *J G* (ineen) *Cuyp fecit 1635*. Gekocht 1864.

102. Een officier.
81.5 × 68 ovaal paneel. Get. *Aetatis 66 J. G.* (ineen) *Cuyp fecit An° 1644.*

103. De echtgenoote van den voorgaande.
81.5 × 67.5 ovaal paneel. Get. *Aetatis 40 J G* (ineen) *Cuyp fecit An° 1644.* Gekocht 1866.

DECKER. Cornelis Decker. Haarlemsche school. Geboortejaar onbekend, te Haarlem in 1678 overleden. Waarschijnlijk leerling van Salomon van Ruysdael. Landschap- en interieurschilder.

105. Weversinterieur.
Paneel 31.5 × 41.5. Gem. *C D.* Geschenk van L. Nardus, Suresnes, 1908.

DELEN. Dirck van Delen. Te Heusden in 1605 geboren, te Arnemuiden in 1671 overleden. Tijdelijk werkzaam in Middelburg en Antwerpen. Beïnvloed door van Bassen en Steenwyck. Architectuur- en interieurschilder.

107. Voornaam gezelschap.
Paneel 48.5 × 61.8. Get. *1636 D v Delen.* Gekocht 1854.

DELFF. Cornelis Jacobsz. Delff. Delftsche school. Te Delft in 1571 geboren en daar in 1643 overleden. Leerling van zijn vader Jacob Willemsz. Delff den Oude. Stillevenschilder.

109. De huishoudster.
Doek 118 × 114. Legaat Boymans.

DELFF. Jacob Willemsz. Delff. Delftsche school. Te Gouda ± 1550 geboren, te Delft in 1601 overleden. Portretschilder.

111. Baertje van Adrichem.
Paneel 71 × 60.5. Get. *Aetatis 18 A° 1592 J W* (ineen) *Delft.* Gekocht 1885.

DELFF. Jacob Willemsz. Delff of **Delfius.** Delftsche school. Te Delft in 1619 geboren en daar in 1661 overleden. Kleinzoon van Jacob Willemsz. Delff I en leerling van zijn grootvader Michiel Jansz. van Mierevelt en van zijn vader, den graveur Willem Jacobsz. Delff. Portretschilder.

113. Mansportret.
Paneel 70 × 59.5. Get. *Aetatis 30 A° 1642 Jacobus Delfius.* Gekocht 1865.

DOES. Jacob van der Does. Te Amsterdam in 1623 geboren, te Sloten in 1673 overleden. Leerling van Claes Moeyaert. Bezocht Italië. Landschapschilder.

115. Italiaansch avondlandschap.
Paneel 32.5 × 40. Legaat C. E. Viruly, 1892.

DONCK. G(errit) Donck. Vòòr 1610 geboren, na 1640 overleden. Hollandsch genreschilder.

117. Rustende jagers.
Paneel 48 × 63.5. Get. *G. Donck* (aaneen). Gekocht 1904.

DOSSI. Dosso Dossi. School van Ferrara. Waarschijnlijk te Dosso bij Mantua geboren ± 1475, te Florence in 1542 overleden. Leerling van Lorenzo Costa. Ontwikkelde zich onder Venetiaansche invloed, vooral van Giorgione; was bevriend met Titiaan. Werkte meestentijds te Mantua en te Ferrara als hofschilder van Alfonso I.

119. Faun en Nimf.
Achterzijde Landschap met Olijfboom.
Doek op paneel 63 × 53.5. Legaat Boymans.

DROOCHSLOOT. Joost Cornelisz. Droochsloot. Utrechtsche school. Te Utrecht(?) in 1586 geboren en daar in 1666 overleden. Beïnvloed door van de Venne, Vinckboons en Savery. Schilder van dorpstafereelen en historiestukken.

123. Dorpskermis.
Doek 113.5 × 170. Get. *J C* (ineen) *Droochsloot 1649.* Legaat Boymans.

DUIFHUYZEN. Pieter Jacobsz. Duifhuyzen, genaamd **Colinckhovius.** Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1608 geboren en daar in 1677 overleden. Waarschijnlijk leerling van Torrentius. Werkte in den trant van Sorgh en Saftleven.

125. Loth en zijn dochter door de engelen uit Sodom weggeleid.
Paneel 26.7 × 21.5. Get. *P Dufhuizen.* Gekocht 1891.

DUITSCHE SCHOOL. Keulen(?) ± 1500. Richting van den meester van Sint-Séverin.

127. Fragment.
Paneel 14.5 × 12. Legaat Boymans.

DUYSTER. Willem Cornelisz. Duyster. Te Amsterdam in 1598 of 1599 geboren en aldaar in 1635 overleden. Waarschijnlijk leerling van Pieter Codde. Genre- en portretschilder.

128. Interieur van een schuur.
Paneel 33.7 × 43.2. Geschenk van A. van Veen, 1925.

DYCK. Anthonie van Dyck. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1599 geboren en in 1641 te Londen overleden. Leerling van zijn moeder Maria Cuypers en van Hendrik van Balen. Ontwikkelde zich onder invloed van Rubens. Van 1621—1627 in Italië. Bezocht ± 1631 Holland, sinds 1632 hofschilder van Karel I in Londen. Portret- en historieschilder.

129. Koning Karel I van Engeland, Koningin Henriette en twee kinderen.
Papier op hout 33 × 28.7. Legaat Boymans.

EECKHOUT. Gerbrand van den Eeckhout. School van Rembrandt. Te Amsterdam in 1621 geboren en daar in 1674 overleden. Van 1635—1640 leerling van Rembrandt. Schilder van historie- en figuurstukken.

131. Boaz en Ruth.
Doek 75.2 × 82. Get. *G v Eeckhout fe, A° 1655.* Geschenk van burgemeester Joost van Vollenhoven, 1870.

EVERDINGEN. Allaert van Everdingen. Te Alkmaar in 1621 geboren, te Amsterdam in 1675 overleden. In Haarlem leerling van Pieter Molijn, in Utrecht misschien van Roelant Savery. Reisde in Zweden en wellicht ook in Noorwegen. Landschapschilder.

135. Zweedsch landschap.
Doek 136 × 181. Geschenk van burgemeester J. H. Hoffmann, 1850.

FABRITIUS. Barent Fabritius. In de Beemster in 1624 geboren, te Amsterdam in 1673 overleden. Omstreeks 1640 leerling van Rembrandt, ontwikkelde zich tevens onder invloed van zijn ouderen broeder Carel. Tot 1652 te Amsterdam, dan in de Beemster (1652—1655) en in Leiden (1655—1659). Schilder van portretten, portretgroepen, bijbelsche voorstellingen en perspectieven.

137. Tobias, onder den wingerd slapende.
Doek 92.5 × 81.5. Get. ....*abritius*. Gekocht 1869.

FABRITIUS. Carel Fabritius. Geboren waarschijnlijk in 1614, omgekomen te Delft bij het springen van het kruithuis in 1654. Woonde in de Beemster tot ± 1641, daarna te Amsterdam en van 1646 af te Delft. Misschien leerling bij Rembrandt. Portret-, genre- en historieschilder.

139. Zelfportret.
Paneel 64.5 × 49. Get. *fabritius f.* en *C. Fabritius aet A' 31 1645.* Legaat Boymans.

FLINCK. Govert Flinck. School van Rembrandt. Te Kleef in 1615 geboren, te Amsterdam in 1660 overleden. In Leeuwarden was hij leerling van Lambert Jacobsz., in Amsterdam van Rembrandt van (1634—1636). Waarschijnlijk in 1637 naar Kleef, waar hij de bescherming genoot van den keurvorst van Brandenburg en van den goeverneur Johan Maurits van Nassau. Later naar Amsterdam terug. Portret-, historie- en genreschilder.

141. Dirck Graswinckel en Geertrui van Loon.
Doek 105.7 × 91. Get. *G. Flinck 1646.* Gekocht 1854.

FLORIS. Frans Florisz. de Vriendt. Antwerpsche school. Te Antwerpen ± 1517 geboren en daar in 1570 overleden. Leerling van Lambert Lombard uit Luik. Reisde in Italië (1541). Portret- en historieschilder.

143. Lucretia.
Paneel 127 × 94. Geschenk van J. A. van Nahuys, 1880.

FRANSCHE SCHOOL. ± 1520: richting van Corneille de Lyon.

145. Jonge man met baret.
Rond: diameter 10.8. Legaat Boymans.

FRANSCHE SCHOOL (?) ± 1550.

147. Johannes Calvijn (1509—1564).
Paneel 27.5 × 20. Geschenk van Mr. R. van Eysden, 1871.

FYT. Jan Fyt. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1611 geboren en daar in 1661 overleden. Leerling van Hans van den Bergh en later van Snijders. Werkzaam te Parijs in 1633 en 1634, bezocht Italië en was in 1641 in Holland werkzaam. Stilleven- en dierenschilder.

148. Stilleven.
Doek 36.5 × 51. Geschenk van eenige Rotterdamsche kunstvrienden, 1917.

GAEL. Barent Gael. Haarlemsche school. Te Haarlem ± 1620 geboren, te Amsterdam na 1687 overleden. Verliet ± 1660 Haarlem. Leerling van Philips Wouwermans.

149. De Pannekoekbakster.
Paneel 35.5 × 41. Get. *B Gael.* Legaat Boymans.

GEEL. Joost van Geel. Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1631 geboren en daar in 1698 overleden. Waarschijnlijk leerling van Gabriël Metsu.

150. De zuigeling.
Paneel 35.5 × 29.5. Get. *v Geel* (aaneen); ernaast een valsche signatuur van Metsu. Gekocht 1896.

GEEST. Wybrand de Geest. Te Leeuwarden in 1590 geboren en daar in 1659 overleden. Leerling van Abr. Bloemaert te Utrecht. Reisde door Frankrijk en was 4 jaar in Rome werkzaam. Hofschilder van den Frieschen stadhouder. Portretschilder.

151. Johan Adriaensz. van Yck, Margaretha Musch en hun zoon Johan.
Paneel 188 × 206. Get. *A° 1632.* Geschenk van Mr. M. Bichon van Ysselmonde, 1884. (Vroeger was dit schilderij aan J. van Ravesteyn toegeschreven.)

GELDER. Aert de Gelder. School van Rembrandt. Te Dordrecht in 1645 geboren en daar in 1727 overleden. Leerling van Samuel van Hoogstraten, die omstreeks 1642 leerling van Rembrandt was geweest. Daarna te Amsterdam bij Rembrandt zelf (± 1662—1664). De Gelder was waarschijnlijk diens laatste leerling. Vooral de latere werken van Rembrandt hebben hem beïnvloed.

152. Jehova en de engelen bij Abraham.
Doek 111 × 174. Valsch get. *Rembrandt f.* Gekocht met een legaat van G. W. Burger, 1916.

GELDER. Nicolaas van Gelder. Te Leiden ± 1620 (misschien 1625) geboren, te Amsterdam ± 1677 overleden. Stillevenschilder.

153. Dood gevogelte.
Doek 79 × 91.5. Get. *N v Gelder* (aaneen) *f. Anno 1672.* Gekocht 1875.

GILLIG. Jacob Gillig. Utrechtsche school. Te Utrecht ± 1630 geboren en daar in 1701 overleden. Stillevenschilder vooral van visschen.

155. Visschen.
Doek 67 × 78.5. Get. *J Gillig f 1684.* Gekocht 1888.

GODERIS. Hans Goderis. Te Haarlem van 1622—'28 werkzaam. Waarschijnlijk leerling van Jan Porcellis. Zeeschilder.

157. Riviermond met schepen.
Paneel 27 × 45.5. Get. *H Goderis 1625.* Gekocht 1888.

GOLTZIUS. Hendrik Goltzius. Haarlemsche school. Te Mulbracht bij Venlo geboren in 1588, te Haarlem in 1617 overleden, waar hij sedert 1577 gevestigd was. Waarschijnlijk daar leerling van Dirck Volkertsz. Coornhert. Ging in 1590 naar Italië. Was graveur en begon eerst na 1600 te schilderen onder Italiaanschen invloed.

159. Juno en Mercurius.
Doek 145 × 185.5. Gem. *H G* (ineen) *A° 1615*. Geschenk van S. B. Bos, Harlingen, 1864.

GOYEN. Jan Josephsz. van Goyen. Haagsche school. Te Leiden in 1595 geboren, in Den Haag in 1656 overleden, waar hij zich in 1631 gevestigd had. Leerling o.m. van Esaïas van de Velde in Haarlem. Reisde in 1615 door België en Frankrijk.

160. Wintertje.
Paneel rond diameter 21. Get. *J v G*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

161. De oude eik (Waarschijnlijk een fragment).
Doek 131 × 171. Legaat Boymans.

162. Oeverrand.
Paneel 40 × 50.5. Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

163. Riviergezicht.
Paneel 34.7 × 44. Gem. *v G* (aaneen) *1643*. Legaat Boymans.

164. Gezicht op de Haarlemmermeer bij stroom.
Paneel 36.5 × 33.5. Gem. *v G* (aaneen) *1651*. Gekocht 1902.

165. Oeverrand.
Paneel 50 × 59. Gem. *J v G 1644*. Bruikleen van Mevr. H. L. Bekker, 1927.

GREUZE. Jean Baptiste Greuze. Fransche school. Te Tournus in 1725 geboren, te Parijs in 1805 overleden. In Lyon leerling van een weinig bekenden meester, met wien hij naar Parijs ging, waar hij aan de academie verder studeerde. In 1755 en 1756 reisde hij in Italië. Genre- en portretschilder.

166. De gelukkige moeder.
Doek 65 × 53.3. Legaat Boymans.

GRIMMER. Abel Grimmer. Vlaamsche school. Te Antwerpen na 1570 geboren en daar kort vòòr 1619 overleden. Leerling van zijn vader Jacob Grimmer. Architectuurschilder.

167. Het bal.
Paneel 52.5 × 74.5. Legaat Boymans.

HACKAERT. Jan Hackaert. Waarschijnlijk te Amsterdam in 1629 geboren en daar in 1699(?) overleden. Was van 1653—1658 in Zwitserland en Italië, woonde daarna in Amsterdam.

Joh. Lingelbach of Adriaen van de Velde schilderde meestal de figuren in zijn werken.

169. Italiaansch avondlandschap.
Doek 144 × 118. De figuren zijn van Joh. Lingelbach. Gekocht 1866.

170. Italiaansch landschap.
Doek 79 × 102. Get. *Hackaert*. De figuren zijn van Joh. Lingelbach. Legaat C. E. Viruly, 1892.

HAGEN. Joris van der Hagen. Haagsche school. In den Haag tusschen 1615—'20 geboren en daar in 1669 overleden. Zoon van den schilder Abraham van der Hagen uit Arnhem. Werkzaam in de omstreken van Arnhem en ook te Amsterdam. Landschapschilder.

172. Italiaansch landschap, gestoffeeerd met de geschiedenis van den barmhartigen Samaritaan.
Doek 135 × 135. Get. *J v Hage* (aaneen).
Geschenk van Mr. J. S. A. Levino van Limmen, 1867.

HALS. Dirck Hals. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1591 geboren en daar in 1656 overleden. Jongere broeder en leerling van Frans Hals, waarschijnlijk onder den invloed van Buytewech gevormd. Schilder van portretten, parktafereelen en interieurs.

174. Vrouwsportret.
Koper 20.5 × 16. Get. *D Hals* (ineen) *fecit A° 1620.*
Geschenk van Ch. Rochussen, 1889.

HALS. Frans Hals. Voornaamste meester der Haarlemsche school. Te Mechelen(?) waarschijnlijk in 1580 geboren, te Haarlem in 1666 overleden. Van 1600—1666 te Haarlem werkzaam. Leerling van Karel van Mander. Portret- en genreschilder.

176. Mansportret. (Geschilderd omstreeks 1632).
Doek 119 × 91. Gekocht 1865.

HANNEMAN. Adriaen Hanneman. Haagsche school. In Den Haag in 1601 geboren en daar in 1671 overleden. Leerling van Anthony van Ravesteyn en Daniël Mijtens den Oude. Was van ± 1623—1627 in Engeland, daar beïnvloed door het werk van Van Dyck. Portretschilder.

178. Johan de Wit.
Doek 81 × 66. Get. *An° 1652 Adr Hanneman F.* Geschenk van A. J. Lamme, 1854.

HEDA. **Gerrit Willemsz. Heda.** Haarlemsche school. Te Haarlem geboren en daar in 1702 overleden. Zoon en leerling van Willem Claesz Heda. Stillevenschilder.

180. Stilleven.
Paneel 19.5 × 17.2. Gem. *G. H.* Geschenk van P. Haverkorn van Rijsewijk, 1908.

HEDA. **Willem Claesz. Heda.** Haarlemsche school. Te Haarlem in 1594(?) geboren en daar vóór 1682 overleden. Vormde zich onder invloed van Pieter Claesz. Stillevenschilder.

182. Stilleven.
Paneel 43 × 57. Get. *Heda 1634.* Gekocht 1883.

HEEM. **Jan Davidsz. de Heem.** Hollandsch-Vlaamsche school. Te Utrecht in 1606 geboren, te Antwerpen in 1683 of 1684 overleden. Leerling van zijn vader David de Heem den Oude, van B. van der Ast en in Leiden van D. Bailly. Vestigde zich in 1636 te Antwerpen, maar was na 1658 weer herhaaldelijk te Utrecht. Stillevenschilder.

184. Stilleven.
Doek 75 × 105. Get. *J. de Heem f.* Gekocht 1865.

HEEMSKERCK. **Maarten Jacobsz. van Heemskerck.** Haarlemsche school. Te Heemskerck in 1498 geboren, te Haarlem in 1574 overleden. Leerling van Jan van Scorel en anderen. Van 1532—1536 in Italië. Behoort tot de romanisten. Schilder van bijbelsche en mythologische tafereelen en van portretten.

186. Graflegging Christi.
Paneel 88.5 × 79. (Repliek in Turijn). Legaat Boymans.

HELST. **Bartholomeus van der Helst.** Amsterdamsche school. Te Haarlem in 1613 geboren, te Amsterdam in 1670 overleden. Waarschijnlijk reeds vroeg leerling van Nicolaes Eliasz. te Amsterdam. Hij onderging den invloed van Rembrandt. Portret- en historieschilder.

190. Portret van een predikant.
Doek 115 × 82.5. Get. *B van der Helst f 1638.* Gekocht 1866.

191. Mansportret.
Doek 74.2 × 63.5. Get. *B van der H... 1646.* Legaat Boymans.

192. Vrouwsportret.
Doek 74 × 63.4. Get. *B van der Helst 1646.* (Tegenhanger van het voorgaande). Legaat Boymans.

193. Portret van den Amsterdamschen lakenkoopman Abraham Del Court en zijn echtgenoote Maria de Keersegieter.
Doek 172 × 146.5. Get. *B van der Helst fecit 1654.* Gekocht 1866.

194. Portret van Daniel Bernhard, schepen van Amsterdam. Doek 124 × 113. Get. *Bartholomeus van der Helst 1669.* Gekocht 1865.

HEYDE. Jan van der Heyde. Amsterdamsche school. Te Gorkum in 1637 geboren, te Amsterdam in 1712 overleden. Bezocht België, de Rijnstreken en Engeland. Hij is de uitvinder geweest van brandspuiten en straatlantaarns. Schilder van stadsgezichten, boschpartijen en ook van enkele stillevens.

198. Kasteelruïne.
Paneel 38.6 × 23.6. Get. *J v d Heyde.* Gekocht 1903.

HOBBEMA. Meindert Hobbema. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1638 geboren en daar in 1709 overleden. Leerling en vriend van Jacob van Ruisdael. Na 1668 schilderde hij slechts bij uitzondering. Landschapschilder.

200. Boomrijk landschap.
Paneel 76.4 × 110. Get. *M Hobbema.* Gekocht 1866.

201. Zonnig landschap.
Doek 50.2 × 64.5. Get. *M Hobbema.* Legaat Boymans.

HOEFNAGEL. Joris Hoefnagel. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1542 geboren, te Weenen in 1600 overleden. Leerling van Hans Bol. Beroemd miniaturist, teekenaar o.m. aan de hoven van München en Weenen.

203. Allegorie op de vriendschap tusschen Joannes Radermacher en den schilder.
Paneel 22.5 × 34.5. Legaat van W. Th. van Griethuysen 1886.

HOLLANDSCH SCHOOL VAN ± 1570.

205. Cornelis Musius, prior van het Sint-Agatha-Klooster te Delft.
Paneel 58 × 45. In bruikleen van Dr. E. van Rijckevorsel, 1913.

HOLLANDSCHE SCHOOL VAN 1589.

207. Mansportret.
Paneel 75.5 × 57. Gem. *Aeta sua 67 Anno 1589.* Gekocht 1896.

HOLSTEYN. Cornelis Holsteyn. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1618 geboren, te Amsterdam in 1658 gestorven. Hij stond onder invloed van P. P. Rubens. Portret- en figuurschilder.

208. Kop van een grijsaard.
Paneel 37.5 × 32.5. Gem. *C H* (ineen) *1647*. Legaat Boymans.

HONDECOETER. Gijsbert Gillesz. de Hondecoeter. Utrechtsche school. Geboren te Antwerpen, Amsterdam of Utrecht in 1604, te Utrecht in 1653 overleden. Leerling van zijn vader Gilles d'Hondecoeter. Later hebben Aelbert Cuyp en hij elkander wederzijdsch beïnvloed. Vogel- en landschapschilder.

209. Vogels van diverse pluimage.
Paneel 25 × 39. Gem. *G I D H* (ineen) Gekocht 1892.

210. Haan met kippen.
Doek 71.2 × 84.5. Valsch(?) get. *G. D. Hondecoetere Ano 1652*. Gekocht 1864.

HONDECOETER. Melchior d'Hondecoeter. Utrechtsche school. Te Utrecht in 1636 geboren, te Amsterdam in 1695 overleden leden. Leerling van zijn vader Gijsbert en van zijn oom Jan Baptist Weenix. Schilder van gevogelte, dieren en stillevens.

212. Dood gevogelte.
Doek 104.2 × 81.8. Get. *Hondecoeter*. Gekocht 1866.

HONDIUS. Abraham Hondius. Te Rotterdam vermoedelijk in 1639 geboren, te Londen in 1692(?) overleden. Ging ± 1658 naar Amsterdam en ± 1666 naar Engeland. Schilder van historiestukken en jachttafereelen.

214. Berenjacht.
Doek 57 × 66.5. Get. *Abraham D Hondius 1672*. Gekocht 1865.

215. Wilde zwijnenjacht.
Doek 57 × 66. Get. *Abraham D Hondius 1672*. Gekocht 1865.

HONTHORST. Gerard van Honthorst. Utrechtsche school. Te Utrecht in 1590 geboren en daar in 1656 overleden. Leerling van Abraham Bloemaert. Ging na 1608 naar Rome tot 1622. Zijn nachtelijke tafereelen bij kaarslicht bezorgden hem daar den bijnaam van „Gerardo della Notte''. Sterk beïnvloed door Caravaggio. In 1628 ging hij naar Engeland en van 1637—1652 was hij hofschilder in Den Haag, Historie-, genre- en portretschilder.

217. Soldaat, die zijn pijp aan een olielamp aansteekt.
Doek 97 × 129. Legaat Boymans.

HULST. Frans de Hulst. Haarlemsche school. Te Haarlem ± 1610 geboren en daar in 1661 overleden. Woonde te Heemstede samen met Jan Miense Molenaar. Landschapschilder.

219. Oude Oostpoort te Hoorn.
Ovaal paneel 39.8 × 53. Get. *F D Hulst*. Gekocht 1881.

220. Gezicht op Nijmegen.
Ovaal paneel 39.5 × 53. Get. *F D Hulst*. (Tegenhanger van het voorgaande). Gekocht 1881.

JANSSENS. Cornelis Janssens van Ceulen. Te Londen in 1593 geboren, te Amsterdam of Utrecht in 1664 overleden. Bracht zijn jeugd in Engeland door. Onderging daar den invloed van Van Dyck. Van 1643 tot 1647 was hij in Holland en na 1648 vestigde hij zich hier voorgoed. Werkte in Middelburg, Den Haag, Utrecht en Amsterdam. Eerst na 1650 nam hij den naam ,,van Ceulen'' aan. Portretschilder.

222. Mansportret.
Doek 82 × 69. Legaat Boymans.

223. Vrouwsportret.
Doek 83 × 70. Get. *Cornelis Jonson van Ceulen fecit 1656*. Geschenk van D. Vis Blokhuyzen, 1864.

JORDAENS. Jacob Jordaens. Antwerpsche school. Te Antwerpen in 1593 geboren en daar in 1678 overleden. Leerling van Adam van Noort. Onderging den invloed van P. P. Rubens. Schilderde voornamelijk bijbelsche en mythologische tafereelen.

227. Kruisdraging.
Doek 259 × 210. Geschenk van C. E. Viruly, 1880.

228. Aanbidding der koningen.
Doek 262 × 217. Geschenk van C. E. Viruly, 1880.

KALFF. Willem Kalff. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1621 of 1622 geboren en daar in 1693 overleden. Vermoedelijk leerling van Hendrik Pot. Schilder van stillevens en keukeninterieurs.

230. Boerendeel.
Doek 47.3 × 43. Legaat Boymans.

KALRAET. Abraham Kalraet of van Kalraet. Dordtsche school. Te Dordrecht in 1642 geboren en daar in 1722 overleden. Navolger van A. Cuyp. Stilleven- en dierschilder.

231. Schaal met perziken.
Paneel 37 × 47.4. Valsch gem. *A. C.* Legaat Boymans.

232. Vruchten en schelpen.
Paneel 50.5 × 61. Legaat Boymans.

233. Perziken.
Paneel 32 × 27.5. Valsch gem. *A C.* Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

234. Paardenstal.
Paneel 31.4 × 40. Get. *A P K* (*AP* aaneen). (Valsch gem. *A C.*) Legaat Boymans.

KEIRINCX. Alexander Keirincx. Vlaamsch-Amsterdamsche school. Te Antwerpen in 1600 geboren, te Amsterdam in 1652 overleden. Hij kwam tegen 1627 naar Amsterdam; werkte ook in Engeland. Eerst beïnvloed door G. van Coninxloo en J. Breughel den Oude, later door Salomon Ruysdael en Jan van Goyen. Landschapschilder.

235. Boschgezicht.
Doek 156 × 125. Gem *AK 1630*. De figuren zijn geschilderd door P. v. Hillegaert. Gekocht 1869.

KESSEL. Jan van Kessel. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1641 of 1642 geboren en daar in 1680 overleden. Waarschijnlijk leerling van Jacob van Ruisdael. Was ook bevriend met Hobbema. Landschapschilder.

236. Vergezicht in de omgeving van Haarlem.
Doek 65.7 × 79.4. Gekocht 1866.

237. Gezicht op de Eenhoornsluis aan de Prinsengracht te Amsterdam.
Doek 50.5 × 65.2. Get. *J v Kessel* (aaneen). Legaat Boymans.

238. Noorsch landschap.
Doek 71.5 × 62. Gekocht 1866.

KEYSER. Thomas de Keyser. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1596 of 1597 geboren en daar in 1667 overleden. Leerling van zijn vader, den beeldhouwer en architect Hendrik de Keyser, misschien ook van Cornelis van der Voort. Is beïnvloed door Nic. Eliasz. en later door Rembrandt. Portret- en historieschilder.

239. Mansportret.
Paneel 31 × 23. Gekocht 1866.

240. Vrouwsportret.
Paneel 80.5 × 64.4. Get. *Anno 1630, out 54 j.* Geschenk van Mevr. de Wed. F. H. Eckhardt, 1864.

KONINCK. Jacob Koninck de Oude. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1616 geboren, waarschijnlijk in 1690 in Denemarken overleden. Was de broeder van Philips Koninck. Landschapschilder.

241. Koe-Kamp.
Doek 49.7 × 61.1. Valsch(?) get. *I.* of *P. Konin....* Gekocht. 1871.

KONINCK. Philips Koninck. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1619 geboren en daar in 1688 overleden. Leerling van zijn broeder Jacob; sterk beïnvloed door Rembrandt. Van 1639—1641 was hij te Rotterdam. Landschap- en portretschilder.

243. Vergezicht over een vlak land.
Doek 95 × 121. Get. *P. Koninck 1664.* Legaat Boymans.

KONINCK. Salomon Koninck. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1609 geboren en daar in 1656 overleden. Oom van Jacob en Philips Koninck. Leerling van Claes Moeyaert en anderen. Beïnvloed door Rembrandt. Portret-, genre- en historieschilder.

246. De Goudweger.
Doek 75.7 × 64. Valsch(?) get. *Koninck f An 1654.* Gekocht 1860.

LASTMAN. Pieter Pietersz. Lastman. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1583 geboren en daar in 1633 overleden. Ging omstreeks 1603 naar Italië, waar hij in den kring van Pynas en Elsheimer verkeerde. Na 1607 weer te Amsterdam. Leermeester van Lievens en in 1622—'23 van Rembrandt. Historie- en landschapschilder.

248. De vlucht naar Egypte.
Paneel 29 × 25.5. Gem. *P L* (ineen) *1608.* Gekocht 1865.

LELIENBERGH. Cornelis Lelienbergh. Wordt van 1646—1665 in Den Haag vermeld. Werd later commies in Zeeuwsch-Vlaanderen en is na 1672 overleden. Stillevenschilder.

250. Doode haas en gevogelte.
Paneel 60 × 73.5. Gem. *C L* (aaneen). Geschenk van P. van der Dussen van Beeftinck, 1867.

LIEVENS. Jan Lievens de Oude. Te Leiden in 1607 geboren, te Amsterdam in 1674 overleden. In Leiden leerling van Joris van Schooten, in Amsterdam van Pieter Lastman (1617—1619). Werkte na 1619 met Rembrandt in Leiden. Was in 1631 te Londen, dan in Den Haag, van 1634—1644 te Antwerpen en daarna weer te Amsterdam. Historie- en portretschilder.

252. Kinderkopje.
Paneel 44 × 37. Legaat Boymans.

LIMBORCH. Hendrik van Limborch. Haagsche school. In Den Haag in 1682 geboren en daar in 1759 overleden. O.m. leerling van J. de Baen en Adriaen van der Werff. Schilder van historiestukken en allegorieën.

254. Achilles door Ulysses herkend.
Doek 151 × 161. Get. *H v Limborch.* Gekocht 1867.

LINGELBACH. Johannes Lingelbach. Amsterdamsche school Te Frankfort aan den Main in 1622 geboren, overleden in 1674 te Amsterdam. Van 1642—1644 te Parijs en dan tot 1650 in Italië, daarna te Amsterdam. Misschien leerling van Ph. Wouwermans. Stoffeerde landschappen o.m. van Hobbema, Ruisdael, Hackaert, en de Koninck. Schilder van historiestukken, landschappen en zeehavens.

256. Italiaansch landschap.
Paneel 37 × 47. *J. Lingelbach.* Legaat Boymans.

LONGHI. Pietro Longhi. Venetiaansche school. Te Venetië in 1702 geboren en daar in 1785 overleden. Was in Bologna leerling van Guisepe Maria Crespi. Schilder van figuurstukken en portretten.

257. Portret van een jeugdig geestelijke.
Doek 62.2 × 51.2. Gekocht 1912.

LOOTEN. Jan Looten. Te Amsterdam ± 1618 geboren en daar in 1676 overleden. Landschapschilder.

258. Boschgezicht.
Doek 115 × 154. Get. *Jan Looten 1658.* Gekocht 1865.

LORME. Antonie de Lorme. Rotterdamsche school. Waarschijnlijk te Doornik in 1610 geboren, te Rotterdam in 1673 overleden. Leerling van Jan van der Vucht. Schilder van kerkinterieurs.

260. Gezicht in de Sint Laurenskerk te Rotterdam.
Doek 136 × 114. Get. *A de Lorme 1655.* Gekocht 1898.

MAES. Evert Crynsz. van der Maes. Haagsche school. In Den Haag in 1577 geboren en daar in 1656 overleden. Leerling van Karel van Mander. Bezocht Italië en waarschijnlijk Denemarken. Schilder van portretten en figuurstukken.

262. De Heilige Hieronymus.
Doek 103 × 97. Gem. *E M* (ineen) *F 1609.* Geschenk van het bestuur der Oud-Katholieke gemeente te Rotterdam, 1876.

MAES. Nicolaes Maes. Amsterdamsche school. Te Dordrecht in 1632 geboren, te Amsterdam in 1693 overleden. Van ± 1650—1653 leerling van Rembrandt. Bleef daarna tot 1673 in Dordrecht en van 1673—1693 te Amsterdam wonen. Tusschen 1660 en 1665 vertoefde hij te Antwerpen, waar hij zijn Rembrandtieke manier van schilderen wijzigde. Genre- en portretschilder.

264. Portret van man, vrouw en kind.
Doek 223 × 190. Get. *N Maes.* Gekocht 1866.

265. Maerten Nieuwpoort, kapitein van de garde.
Doek 137.5 × 111. Gekocht 1864.

266. Maria Colve, echtgenoote van den voorgaande.
Doek 136 × 110. Get. *N Maes 1672.* Gekocht 1864.

MAN. Cornelis de Man. Delftsche school. Te Delft in 1621. geboren en daar in 1706 overleden. Reisde in Italië en Frankrijk. Genre- en portretschilder.

268. Boerenbruiloft.
Doek 68.5 × 100. Get. *K de Man.* Gekocht 1872.

MARTENSZ. Jacob Martensz. Te Gent in 1580 geboren. Leerling van Karel van Mander. Portretschilder.

272. Mansportret.
Paneel 70 × 59. Gem. *Aetatis suae 5â, Ao 1630 J Ma* (ineen) *fecit.* Legaat van Mevr. C. C. Hussem Verburg, 1901.

MEESTER VAN DEN DOOD VAN MARIA, zoo genoemd naar een altaarstuk in de Pinacotheek te München. Vlaamsche school. Werkzaam van ± 1510 tot ± 1540, o.a. te Antwerpen en waarschijnlijk aan het Hof van Frans I te Parijs. Stond onder Duitsche (Keulen) en Antwerpsche invloeden en later onder dien van Leonardo. Hij wordt met Joos van Cleve geidentificeerd.

278. Maria met het kind.
Paneel 43 × 32.5. Legaat Boymans.

MEESTER DER VROUWELIJKE HALFFIGUREN, zoo genoemd, omdat hij dit onderwerp gewoonlijk schilderde. Werkte omstreeks 1540 te Antwerpen.

280. Jonge vrouw, die zingt.
Paneel 56.5 × 43.5. Het lied in het liederenboek is van dezen inhoud: *„Meer dan mijn man, min ik mijn vrind, een dwaas die dat een wonder vindt".* Legaat Boymans.

MERCK. Jacob Fransz. van der Merck. Geboren ± 1610 te 's-Gravendeel, te Leiden in 1664 overleden. Werkzaam in Delft, Den Haag, Dordrecht en van 1658 af te Leiden. Stond onder invloed van de Haarlemsche school. Portret- en genreschilder.

281. Vier zintuigen. Het gehoor, Het gezicht, De Reuk, De Smaak.
Ieder paneel 42.5 × 33. Gem. *I M* (ineen) *E R....* en *I. M* Van deze serie ontbreekt het Gevoel. Geschenk van G. P. Rouffaer, 1920.

METSU. Gabriel Metsu. Leidsche school. Te Leiden in 1629 geboren, te Amsterdam in 1667 overleden. Wellicht leerling van Gerard Dou of van David Bailly. Kort na 1654 ging hij naar Amsterdam. Enkele van zijn schilderingen vertoonen den invloed van den Delftschen Vermeer. Genre- en portretschilder.

282. Portret van een katholiek geestelijke.
Paneel 39 × 30.5. Gekocht 1863.

MIEL. Jan Miel. In de omgeving van Antwerpen of wellicht te Vlaardingen in 1599(?) geboren, te Turijn in 1664 overleden. Schilder van altaarstukken, landschappen en volkstafereelen in den trant van P. de Laer.

286. Italiaansch landschap.
Doek 87 × 106. Geschenk van C. Rueb, 1866.

MIEREVELT. Michiel Jansz. van Mierevelt. Delftsche school. Te Delft in 1567 geboren en daar in 1641 overleden. O.m. leerling van Anthonie van Montfoort te Utrecht. Werkte voor het stadhouderlijk hof te 's-Gravenhage. Portretschilder.

288. Maurits, prins van Oranje, graaf van Nassau (1567-1625).
Paneel 115 × 84. Gekocht 1865.

MIGNON. Abraham Mignon. Duitsch-Hollandsche school. Te Frankfort in 1640 geboren, en daar, of misschien te Wetzlar, in 1679 overleden. Leerling van Jacob Marel in Frankfort en van J. D. de Heem in Utrecht. Schilder van bloemen en vruchten.

290. Bloemen in een vaas.
Doek 87 × 68. Get. *A B* (ineen) *Mignon fe.* Gekocht 1865.

MOLENAER. Jan Miense Molenaer. Haarlemsche school. Te Haarlem tusschen 1600—1610 geboren en daar in 1668 overleden. Was gehuwd met de schilderes Judith Leyster. Werkzaam in Haarlem, Heemstede en Amsterdam. Schilderde in den trant van Adriaen Brouwer en onderging in zijn vroegen tijd den invloed van Frans Hals. Genre- en portretschilder.

292. Vroolijk gezelschap.
Doek 70.7 × 76.5. Get. *J Molenaer.* Legaat Boymans.

293. De kleine speler.
Paneel 31.5 × 25. Get. *J Molenaer* (aaneen). Legaat Boymans.

294. Vroolijk gezelschap.
Paneel 30 × 22.5. Get. *J Molenaer.* Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

MOLENAER. Klaes Molenaer. Haarlemsche school. Te Haarlem(?) vóór 1630 geboren en daar in 1676 overleden. Landschapschilder.

295. Een bleekveld.
Paneel 35 × 47. Get. *K Molenaer*. Legaat Boymans.

MOLIJN. Pieter Molijn. Te Londen in 1595 geboren, te Haarlem in 1661 overleden, waar hij van 1616 af werkzaam was. In hoofdzaak landschapschilder in den trant van Esaïas van de Velde en Jan van Goyen.

296. Duinlandschap.
Paneel 30 × 40.5. Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

MOMMERS. Hendrik Mommers. Amsterdamsche school. Te Haarlem ± 1623 geboren, te Amsterdam in 1693 overleden. Reisde in Italië. Ging kort na 1635 in Amsterdam wonen. Landschapschilder.

297. Bergachtig landschap.
Paneel 45 × 55.5. Get. *H Mommers* (aaneen). Legaat Boymans.

MOMPER. Jodocus de Momper. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1564 geboren en daar in 1635 gestorven. Reisde veel in Italië en Zwitserland. Landschapschilder.

298. Winterlandschap.
Paneel 34 × 55. Geschenk G. P. Rouffaer, 1920.

MOREELSE. Paulus Moreelse. Utrechtsche school. Te Utrecht in 1571 geboren en daar in 1638 overleden. Leerling van Mierevelt te Delft. Reisde vóór 1604 in Italië, daarna werkzaam te Utrecht. Schilder van mythologische onderwerpen en portretten.

299. Portret van een jonge vrouw.
Paneel 71 × 55. Get. *P More* (aaneen) *fe Ao 1615*. Legaat W. Theod. van Griethuysen, 1886.

300. Vertumnus en Pomona.
Doek 130 × 114. Get. *P Moreelse* (aaneen). Gekocht 1865.

MOUCHERON. Frédéric de Moucheron. Hollandsche school. Te Embden in 1633 geboren, te Amsterdam in 1686 overleden. Leerling van Jan Asselijn. Landschapschilder.

302. Bergachtig landschap, met figuren van A. v. d. Velde.
Doek 48.7 × 64. Get. *Moucheron f*. Gekocht 1866.

MURANT. Emanuel Murant. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1622 geboren, te Leeuwarden waarschijnlijk in 1700 overleden. Leerling van Philips Wouwermans en navolger van Paulus Potter. Landschapschilder.

304. Boerenerf met duiventil.
Doek 43 × 43. Gem. *E M*. Gekocht 1872.

MUSSCHER. Michiel van Musscher. Te Rotterdam in 1645 geboren, te Amsterdam in 1705 overleden. Was in 1668 opnieuw in Rotterdam. O.m. leerling van A. v. d. Tempel, G. Metsu en A. v. Ostade. Portretschilder.

306. Portretgroep van drie kinderen.
Doek 48.3 × 40.5. Get. *M. v. Musscher pinscit Ao 1690*. Legaat Boymans.

NAIN. Louis le Nain. Fransche school. Te Laon in 1593 geboren, te Parijs in 1648 overleden. Werkte daar gezamenlijk met zijn broeder Antoine. Genre- en portretschilder.

310. Twee meisjes.
Doek 41 × 30.3. (Misschien door Antoine le Nain geschilderd?). Geschenk van Adolphe Schloss, Parijs 1908.

NASON. Pieter Nason. Haagsche school. Te Amsterdam in. 1612 geboren, overleden tusschen 1688—1691 te 's-Gravenhage. Tot 1638 in Amsterdam werkzaam. Portret- en stillevenschilder.

312. Mansportret.
Doek 87.3 × 67.2. Get. *P Nason f 1668*. Legaat Boymans.

313. Vrouwsportret.
Doek 86.5 × 68 (tegenhanger van het voorgaande). Legaat Boymans.

NEEFFS. Pieter Neeffs de Oude. Vlaamsche school. Geboren te Antwerpen ± 1578 en daar tusschen 1657 en 1661 overleden. Misschien leerling van H. van Steenwyck. Schilder van kerkinterieurs en perspectieven.

315. Interieur van een katholieke kerk.
Koper 24.5 × 33.5. Get. *Ouden* (doorgekrast) *Neeffs*. Legaat Boymans.

316. Kerkinterieur.
Koper 35 × 47. Get. *Pieter Neeffs 1635*. Geschenk van N.N. 1924.

NEER. Aert van der Neer. Amsterdamsche school. Te Amsterdam(?) in 1603 geboren en daar in 1677 overleden. Misschien leerling van de broeders Camphuysen. Landschapschilder.

317. Maannacht in een dorp.
Paneel 32 × 42.7 Gem. *A V* (aaneen) *D N* (aaneen). Legaat Boymans.

318. Avondlandschap.
Paneel 37 × 49. Gem. *AVDN* (aaneen). Bruikleen Mevr. H. L. Bekker.

NEER. Eglon Hendrick van der Neer. Te Amsterdam in 1635 of '36 geboren, te Dusseldorf in 1703 overleden. Leerling van zijn vader Aert van der Neer en van Jacob van Loo. Werkte te Amsterdam, Rotterdam, Den Haag en aan het hof te Brussel. Genre-, portret- en landschapschilder.

319. De luitspeelster bij het spinet.
Paneel 48 × 38.5. Get. *E van der Neer fe 1669*. Gekocht 1866.

320. Portret van den heer Maashouk.
Paneel 14.5 × 10.5. Get. *E. v. d. Neer*. Legaat Mevr. de Wed. Dr. Snellen.

NETSCHER. Caspar Netscher. Haagsche school. Te Heidelberg in 1639 geboren, te Den Haag, waar hij van 1661 af woonde, in 1684 overleden. Leerling van Hendrick Coster te Arnhem, later van G. ter Borch te Deventer. In 1659 in Bordeaux, verder in Den Haag werkzaam. Genre- en portretschilder.

321. Portret van een predikant.
Doek 83 × 67. Gem. *Aetat 56 C Netscher fecit 1662*. Legaat Boymans.

322. Familiegroep in een park.
Doek 83.6 × 90.5. Get. *C Netscher 1667*. Gekocht 1866.

323. Portret van een aanzienlijke vrouw.
Doek 48.1 × 39. Get. *C Netscher fec 1683*. Legaat Boymans.

NETSCHER. Constantijn Netscher. Haagsche school. In Den Haag in 1668 geboren en daar in 1723 overleden. Leerling van zijn vader Caspar Netscher. Portret- en genreschilder.

325. Willem III, prins van Oranje, koning van Engeland, (1650—1707).
Doek 48.5 × 40. Legaat Boymans.

NICKELE. Isaac van Nickele. Haarlemsche school. Waarschijnlijk geboren te Haarlem en daar in 1703 overleden. Beïnvloed door Pieter Saenredam. Schilder van kerkinterieurs.

327. Gezicht in de Sint-Bavokerk te Haarlem.
Doek 30.7 × 36.8. Gekocht 1887.

NOORDERWIEL. Hendrik Noorderwiel. Haagsche school. Geboren omstreeks 1620 te Den Haag en aldaar omstreeks 1660 overleden. Was in 1656 mede-oprichter van de confrerie Pictura in Den Haag. Portretschilder.

329. Maximiliaan Booth, rentmeester van Prinsland.
Paneel 75 × 59.8. Get. *H Noorderwiel 1654*. Geschenk van J. C. Hoynck van Papendrecht, 1893.

330. Dorothea Clara Jong, echtgenoote van den voorgaande.
Paneel 74 × 59.5. Gem. *Aetats 27 Ao 1651*. Geschenk van J. C. Hoynck van Papendrecht, 1893.

NOORD-HOLLANDSCHE SCHOOL, 1580.

332. De zeven werken van barmhartigheid.
Paneel 100 × 134. Gemerkt met een meesterteeken en *1580*. Gekocht 1871.

NIJMEGEN. **Dionys van Nijmegen.** Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1705 geboren en daar in 1798 overleden. Imiteerde in zijn later werk de grisailles van Jacob de Wit.

334. Portret van Willem van der Pot (1704—1783).
Doek 93 × 74.5. Geschilderd 1733. Geschenk van D. van der Pot, 1873.

335. Portret van Sarah Bosch, echtgenoote van den voorgaande.
Doek 92 × 74. Geschilderd 1733. Geschenk van D. van der Pot, 1873.

336. Jacob Versyden van Varick Jzn.
Koper, ovaal 10 × 7. Gekocht 1895.

OCHTERVELT. Jacob Ochtervelt. Rotterdamsche school. Te Rotterdam vóór 1635 geboren, te Amsterdam vóór 1682 overleden, waar hij sedert 1674 woonde. Leerling(?) van Berchem en navolger van De Hoogh, Metsu en ter Borch. Genre- en portretschilder.

337. Interieur.
Paneel 43 × 33.5. Get. *J. Ochtervelt f.* Gekocht 1866.

ORLEY. Barend van Orley. Brusselsche school. Te Brussel in 1493 geboren en daar in 1542 overleden. Bezocht tweemaal Italië en onderging Raphaël's invloed. Was hofschilder van de landvoogdessen Margaretha van Oostenrijk en Maria van Hongarije. Schilder van altaarstukken en portretten.

339. Christus aan het kruis met Maria en Johannes.
Links van God den Vader, Margaretha van Oostenrijk als Caritas, rechts Maria van Oostenrijk als Pax. In het latijn staat de bede: „Geef aan hen die het behoeven uw kostelijk bloed."
Paneel 140 × 96.5. Geschenk van Mevr. de wed. Viruly van Vuren van Dalem, 1867.

OSTADE. Adriaen van Ostade. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1610 geboren en daar in 1685 overleden. Leerling van Frans Hals. Kwam onder invloed van Adriaen Brouwer; tevens beïnvloed door Rembrandt. Genre-, portret- en stillevenschilder.

340. Twee karakterkoppen, man en vrouw.
Paneel ovaal 15.5 × 12.5. De man get. *A v Ostade 1642*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1916.

341. Een rechtsgeleerde.
Paneel 34.5 × 28. Get. *A v* (aaneen) *Ostade 168..?* Legaat Boymans.

OSTADE. Isaack van Ostade. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1621 geboren en daar in 1649 overleden. Leerling van zijn ouderen broeder Adriaen van Ostade. Figuur- en landschapschilder.

344. Herberg in de duinen.
Doek 107 × 150.5. Get. *I. van Ostade 164...* Angekocht 1866.

PALAMEDESZ, Anthony Palamedesz. Delftsche school. Te Delft in 1601 geboren, te Amsterdam in 1673 overleden. Beïnvloed door schilders als Dirck Hals en Codde. Schilder van portretten, conversatiestukken en kortegaarden.

346. Familiegroep.
Doek 171 × 263. Get. *Ao 1665 A Palamedes pinxit*. Gekocht 1889.

PERRONNEAU. Jean Baptiste Perronneau. Fransche school. Te Parijs in 1715 geboren, te Amsterdam in 1783 overleden. Was leerling van de Academie in Parijs (van 1743 af) en reisde naar Italië en Holland, waar hij meerdere malen vertoefde. Hij bezocht ook Rusland. Portretschilder.

350. Elisabeth Christina van der Dussen (1695—1766), weduwe van Willem Schepers, burgemeester van Rotterdam.
Pastel 65 × 52. Get. op het glas: *Perronneau 1761*. Aangekocht 1924.

PLAES. David van der Plaes. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1647 geboren en daar in 1704 overleden. Portretschilder.

352. Mansportret.
Doek 42.7 × 34. Gem. *D v d P*. Legaat Boymans.

353. Cornelis Tromp, Luitenant-admiraal van Holland en West-Friesland (1629—1691).
Doek 41.5 × 35. Gekocht 1869.

POEL. Egbert Lievensz van der Poel. Delftsche school. Te Delft in 1621 geboren, te Rotterdam, waar hij van 1655 af woonde, in 1664 overleden. Misschien een leerling van C. Saftleven. Schilder van landschappen, interieurs, branden en maneschijntjes.

355. Nachtelijke brand.
Paneel 39 × 33. Get. *E van der Poel.* Legaat Boymans.

356. Strand.
Paneel 40 × 55. Get. *E van der Poel.* Gekocht 1902.

POMPE. Gerrit Pompe. In 1691 te Rotterdam vermeld.

358. De Maas bij Rotterdam.
Koper 30 × 41. Get. *G Pompe.* Gekocht 1880.

PORCELLIS. Jan Porcellis. Te Gent vòòr 1584 geboren, te Zoeterwoude in 1632 overleden. Woonde afwisselend te Rotterdam, Antwerpen, Haarlem, Amsterdam en Zoeterwoude. Zeeschilder.

362. Riviermond.
Paneel 58 × 80.5. Gem. *J P.* Gekocht 1907.

PORCELLIS. Julius Porcellis. Te Rotterdam ± 1609 geboren, te Leiden in 1645 overleden. Leerling van zijn vader Jan Porcellis. Zeeschilder.

364. Stormachtige zee.
Rond paneel; Diam. 33.5. Gem. *J P.* Gekocht 1890.

POT. Hendrik Gerritz Pot. Haarlemsche school. Te Haarlem ± 1585 geboren, te Amsterdam in 1657 overleden. Leerling van Karel van Mander en later beïnvloed door Frans Hals. Was van ± 1631 tot ± 1633 in Engeland en na 1648 te Amsterdam werkzaam. Historie-, portret- en genreschilder.

366. Vroolijk gezelschap.
Doek 104 × 148.5. Gem. *H P* (ineen) *1633.* Gekocht 1887.

POTTER. Pieter Symonsz. Potter. Te Enkhuizen ± 1597 geboren, te Amsterdam in 1652 overleden. Werkzaam te Leiden en na 1631 te Amsterdam. Schilder van stillevens, interieurs en bijbelsche voorstellingen. Paulus Potter was zijn zoon.

367. Requisitie.
Paneel 37 × 47.5. Get. *P. Potter f. 1632.* Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

POURBUS. Frans Pourbus. Antwerpsche school. Te Brugge in 1545 geboren, te Antwerpen in 1581 overleden. Leerling van zijn vader Pieter Pourbus en Frans Floris. Schilder van portretten en altaarstukken.

368. Portret van een jonge vrouw.
Paneel 38 × 28.5. Legaat Boymans.

POURBUS. Pieter Pourbus. School van Brugge. Te Gouda ± 1510 geboren, te Brugge in 1584 overleden, waar hij ± 1538 heen trok. Waarschijnlijk leerling van Lancelot Blondeel. Schilder van portretten en altaarstukken.

370. Joris van den Heede (overleden in 1569).
Paneel 64 × 46.5. Op het wapen in het Latijn: „W e e s g e e s t i g z o n d e r h a t e l ij k h e i d". Gekocht 1867.

PROVOOST. Jan Provoost of **Prévost.** Zuid-Nederlandsche school. Te Bergen (Henegouwen) ± 1462 geboren, te Brugge in 1529 overleden. Woonde te Brugge. Hield lang vast aan de tradities van de vroeg-Nederlandsche school.Werd beïnvloed door Quinten Massys. Leerde in 1521 Dürer kennen en trachtte zich daarna bij de nieuw-gevonden vormen aan te passen.

371. Het Dispuut van de Heilige Katharina, voor Maximinus, keizer van het Oosten, die 50 philosophen uit alle landen bijeengeroepen heeft om te disputeeren tegen de wijze jonkvrouw Katharina, die velen tot het Christendom had weten te bekeeren.
Paneel 106 × 70. Vleugel van een triptiek (± 1515). De tweede vleugel bevindt zich in het Museum van Antwerpen. Geschenk van stadgenooten, 1918.

PIJNACKER. Adam Pijnacker. Amsterdamsche school. Te Pijnacker in 1622 geboren, te Amsterdam in 1673 overleden. Waarschijnlijk was hij zes jaar in Italië, werkte te Delft, Schiedam en Amsterdam. Navolger van Jan Both. Landschapschilder.

372. Rotspartij.
Doek 51.5 × 56.4. Get. *A Pijnacker* (aaneen). Legaat Boymans.

373. Italiaansch landschap.
Koper 40 × 53. Get. *A Pijnacker* (aaneen). Legaat C. E. Viruly, 1892.

374. Italiaansch landschap.
Doek 297 × 270. Get. *A Pijnacker* (aaneen). Gekocht 1864.

375. Bergachtig landschap.
Doek 303 × 267. Get. *A Pijnacker* (aaneen). Gekocht 1864.

376. Bergachtig landschap.
Paneel 44.5 × 39.5. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

RAVESTEIJN. Jan Anthonisz van Ravesteijn. Haagsche school. In Den Haag ± 1572 geboren en daar in 1657 overleden. Woonde in 1597 te Delft; van 1598 af in Den Haag werkzaam. Misschien leerling van Van Mierevelt, wiens invloed hij onderging. Schilder van portretten en schutterstukken.

378. Portret van een vrouw.
Doek 72 × 59.5. Gem. *Ao 1631 Aeta 22.* Gekocht 1884.

REMBRANDT. Rembrandt Hermansz van Rijn. Te Leiden in 1606 geboren, te Amsterdam in 1669 overleden. Leerling van Jacob van Swanenburg in Leiden en korten tijd van Pieter Lastman te Amsterdam. Vestigde zich in 1631 voorgoed te Amsterdam. Tot 1642 volgde hij den trant der Barok. Na 1642, het keerpunt in zijn ontwikkeling, ging hij meer en meer een aan den Barok tegengestelde richting uit. Het was hem toen minder om de uiterlijke verschijning dan om het innerlijke wezen te doen. (Staalmeesters, het Bruidje; Rijksmuseum). Kwam na 1654 in groote geldzorgen en stierf vergeten en in uiterste armoede. Schilderde op meesterlijke wijze portretten, landschappen, historische en religieuse voorstellingen; was tevens een beroemd etser.

380. De Eendracht van het land.
Zinnebeeldige voorstelling van de onderlinge eendracht der Hollandsche steden in den strijd tegen den buitenlandschen vijand.
Paneel 75 × 101. Get. *Rembrandt f 1641.* Gekocht 1865.

RING. Pieter de Ring. Leidsche school. Te Leiden ± 1615 geboren en daar in 1660 overleden. Leerling van Jan Davidsz. de Heem. Stillevenschilder.

382. Stilleven.
Doek 99 × 86.3. Geschenk van N.N. 1910.

ROMBOUTS. Salomon Rombouts. Wordt te Haarlem vermeldt van 1652 tot 1660. Vóór 1702 overleden. Schilder van landschappen in den trant van Salomon Ruysdael.

384. Rivieroever.
Paneel 54 × 46.5. Legaat Boymans.

ROTTERDAMSCHE PORTRETTIST, uit het begin van de 17e eeuw. Misschien te identificeeren met Dirck Claesz. Hoff, te Blijswijk geboren en te Rotterdam, waar hij van 1603 af werkzaam was, in 1628 overleden.

385. Kapitein Hendrick Hartman, (1561—1632).
Doek 101 × 82. Ged. *Aetatis Suae 42. 1603.* Geschenk van D. van der Pot, 1873.

386. Zeven officieren en de waard van den Sint-Joris-Doelen te Rotterdam.
Doek 146 × 300. Ged. *1604.* Vòòr 1884, naar het museum overgebracht.

ROUSSEAU. Jacques de Rousseau. School van Rembrandt. Geboren te Leiden en daar in 1638 overleden.

387. Rembrandt's vader.
Paneel ovaal 76.5 × 57. Gem. *J D R* (ineen) *Ao 1635*. Gekocht 1869.

RUBENS. Petrus Paulus Rubens. Vlaamsche school. Geboren te Siegen in 1577 en te Antwerpen in 1640 overleden. Was daar leerling van Tobias Verhaeght, Adam van Noort en van 1594—1598 van Otto Vaenius. Van 1600—1608 in Italië als schilder aan het hof van den hertog van Mantua. Na zijn terugkeer werd hij hofschilder van den aartshertog Albert. In 1622 te Parijs, later nog in Engeland en Spanje. Hij was de meest vermaarde Europeesche historieschilder van zijn tijd. Schilderde ook portretten en landschappen.

388. Allerheiligen.
Paneel 58 × 38. (± 1613). Geschenk A. J. Lamme, 1863.

389. Portret van een Carmelieter monnik.
Paneel 41 × 29. (± 1610). Verworven met steun van D. G. van Beuningen, 1925.

RUISDAEL. Jacob Isaaksz. van Ruisdael. Te Haarlem in 1628 (1629?) geboren en daar in 1682 overleden. Wellicht leerling van zijn oom Salomon van Ruisdael. Invloed merkbaar van Cornelis Vroom en Allaert van Everdingen. Van 1657 tot 1681 woonde hij te Amsterdam, waar Hobbema en van Kessel tot zijn leerlingen behoorden. Landschap- en zeeschilder.

390. Het korenveld.
Doek 61 × 71. Get. *Ruisdael*. Legaat Boymans.

391. De Zandweg.
Doek 42 × 45. Get. *J v Ruisdael* (ineen). Legaat Boymans.

392. De oude vischmarkt te Amsterdam.
Doek 53.3 × 67.2. Get. *J v Ruisdael* (aaneen). Gekocht 1866.

393. Winterstemming.
Doek 61 × 86.5. Get. *J v* (aaneen) *Ruisdael*. Bruikleen van Mevr. H. L. Bekker, 1927.

394. Noorsche waterval.
Doek 57.5 × 54, omstreeks 1675 ontstaan. Get. *Ruisdael*. Bruikleen van Mevr. H. L. Bekker, 1927.

RUYSCH. Rachel Ruysch. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1664 geboren en daar in 1750 overleden. Leerlinge van Willem van Aelst. Werkte in 1701 in Den Haag en was van 1708—1716 hofschilderes van den keurvorst van Palts. Stillevenschilderes.

395. Wilde bloemen.
Doek 99.8 × 82.5. Get. *Rachel Ruysch F 1685.* Gekocht 1885.

RUYSDAEL. Jacob Salomonsz van Ruysdael. Haarlemsche school. Te Haarlem(?) tusschen 1630—1640 geboren en daar in 1681 overleden. Waarschijnlijk leerling van zijn vader Salomon van Ruysdael, dien hij navolgde. In 1666 te Amsterdam, na 1673 weer in Haarlem. Landschapschilder.

396. Boschpartij.
Doek 111 × 154. Gem. *J v R* (ineen) *f 1665.* Gekocht 1871.

RUYSDAEL. Salomon van Ruysdael. Haarlemsche school. Te Haarlem(?) in het begin van de 17e eeuw geboren en daar in 1670 overleden. Beïnvloed door Esaïas van de Velde en ± 1634 door Jan van Goyen. Schilder van landschappen en riviergegezichten.

398. Gezicht op Dordrecht.
Doek 49 × 59.8. Legaat Boymans.

SAENREDAM. Pieter Jansz. Saenredam. Haarlemsche school. Te Assendelft in 1597 geboren, te Haarlem in 1665 overleden. Leerling van zijn vader Jan Pietersz. Saenredam en van Frans de Grebber. Schilder van kerkinterieurs en kerkgebouwen.

399. De Sint Mariakerk te Utrecht.
Paneel 110.5 × 139. Get. *Saenredam 1663.* Gekocht 1872.

SAFTLEVEN. Cornelis Saftleven. Rotterdamsche school. Te Gorcum in 1607(?) geboren, te Rotterdam in 1681 overleden. Zoon en leerling van Herman Saftleven den Oude. Woonde tijdelijk in Antwerpen. Invloed van Teniers is merkbaar. Schilder van genrestukken, binnenhuizen, dieren en landschappen.

401. Satire op de zucht der boeren om te procedeeren.
Paneel 60 × 82. Get. *1629 C. Safftleven.*
Opschrift: Die wil regten om een koe
Die blijft vrij tuys
En brengt er noch een toe.
Gekocht 1889.

402. Twee geitjes.
Paneel 25.5 × 22. Gekocht 1893.

SAFTLEVEN. Hermanus Saftleven den Jonge. Rotterdamsche school. Te Rotterdam ± 1609 geboren, te Utrecht in 1685 overleden. Misschien leerling van Jan van Goyen, van zijn vader Herman Saftleven en zijn broeder Cornelis. Woonde van 1633 af te Utrecht. Reisde langs den Rijn. Landschapschilder.

404. Duinrand.
Paneel 35.5 × 59.5. Gem. *H S L* (ineen). Gekocht 1896.

405. Gezicht op den Midden-Rijn.
Paneel 32.4 × 40.8. Gem. *H S L* (ineen) *1664*. Geschenk van inwoners van Schiedam, 1867.

SANTVOORT. Dirck van Santvoort. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1610 geboren en daar in 1680 overleden. Waarschijnlijk leerling van Rembrandt. Portretschilder.

407. Jonge herder, die fluit speelt.
Paneel 29.8 × 25. Gem. *1632 D V S* (aaneen). Gekocht 1872.

408. Herderinnetje.
Paneel 30 × 24.8. Gekocht 1872.

SAVERY. Roelant Savery. Vlaamsch-Hollandsche school. Te Kortrijk in 1576 geboren, te Utrecht in 1639 overleden. Leerling van zijn broeder Jacob Savery den Oude en van Hans Bol(?). Reisde door Oostenrijk en Tirol. Daarna te Utrecht werkzaam. Landschap- en dierenschilder.

410. Een hoentje.
Paneel 47 × 42.5. Get. *Roelant Savery*. Geschenk van C. J. J. Vlaanderen Oldenzeel, 1891.

411. Een haantje.
Paneel 49.5 × 43.5. Gekocht 1916.

SCOREL. Jan van Scorel. Te Schoorl in 1496 geboren, te Utrecht in 1562 overleden. Leerling van Willem Cornelisz (Haarlem), Jacob Cornelisz. van Oostzanen (Amsterdam) en van Jan Gossaert (Utrecht, 1517). Reisde daarna door Duitschland en Oostenrijk naar Italië en Palestina en kwam over Italië en Frankrijk weer in 1524 naar ons land terug. Vestigde zich eerst te Haarlem, daarna te Utrecht. Portret- en figuurschilder.

412. Jong Scholier.
Paneel 46.4 × 35. Ged. *1531 aetatis 12*.
Het Latijnsch opschrift luidt: ,,W i e i s e r r i j k ? D i e z o n d e r b e g e e r t e i s. W i e a r m ? D e g i e r i g a a r d."
Op 't papier staat in spiegelschrift in 't Latijn: ,,G o d g e e f t a l l e s e n b e z i t t o c h n i e t s m i n d e r."
Gekocht 1864.

413. Maria met kind.
Paneel (rond van boven): 35 × 26.5. Legaat Boymans.

SIMONE. Nicolo de Simone. Napelsche school ± 1650. Levensdata onbekend. Leerling van den Napelschen schilder Massimo Stanzione (1585—1656).

416. De Heilige Ursula.
Doek 76 × 68. Legaat Boymans.

SLINGELAND. **Pieter Cornelisz van Slingeland.** Leidsche school. Te Leiden in 1640 geboren en daar in 1691 overleden. Leerling van Gerrit Dou. Portret- en genreschilder.

417. Johannes van Combrugge, koopman te Delft.
Paneel 33.5 × 27.5. Get. *P v Slingelant 1677.* Gekocht 1879.

SNAYERS. **Peeter Snayers.** Te Antwerpen in 1592 geboren, te Brussel in 1667 overleden. Leerling van Sebastiaan Vranx en hofschilder der Habsburgers in Brussel. Schilder van veldslagen.

418. Een ruitertje in landschap.
Paneel 37.5 × 27.5. Legaat Boymans.

SONJÉ. **Johannes Gabrielsz Sonjé.** Te Delft in 1625 geboren, te Rotterdam(?) in 1707 overleden. Leerling van A. Pijnacker. Landschapschilder.

421. Boschrand bij avond.
Paneel 34.5 × 32.5. Get. *J Sonjé* (aaneen) *1654.* Geschenk van J. Porgès, Parijs, 1909.

422. Gezicht op Rotterdam, langs de Rotte.
Koper 30.5 × 41.5. Get. *J Sonjé* (aaneen) *f 1692.* Gekocht 1880.

SORGH. **Hendrik Maertensz. Sorgh.** Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1611 geboren en daar in 1670 overleden. Wordt genoemd leerling van Willem Buytewech en David Teniers. Genre-, portret- en zeeschilder.

424. Gezicht op de Maas.
Paneel 60 × 83. Get. *H M* (ineen) *Sorg 1644* (1647?). Gekocht 1905.

425. De groote markt te Rotterdam.
Paneel 30.5 × 40. Get. *H M* (ineen) *Sorg 1644.* Gekocht 1870.

426. Meisje aan het venster.
Paneel 21 × 27. Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

STEEN. **Jan Havicksz. Steen.** Leidsche school. Te Leiden ± 1626 geboren en daar in 1679 overleden. Leerling van Nicolaas Knupfer en van zijn schoonvader Jan van Goyen. Van 1649—1654 woonde hij in Den Haag, van 1658—1661 te Leiden en van 1661-1669 te Haarlem, waarna hij weer naar Leiden terugkeerde. Invloeden van A. van Ostade, Jordaens, Pieter de Hoogh, Gabriël Metsu en Frans van Mieris zijn af en toe duidelijk te bespeuren. Genre-, historie- en portretschilder.

429. Het Sint-Nicolaasfeest.
Paneel 58.5 × 49. Get. *Jan Steen.* Legaat Boymans.

430. Het snijden van den kei.
Paneel 45.6 × 36.5. Get. *J Steen* (aaneen). Legaat Boymans.

STOMME. Jan Jansz. de Stomme. Wordt in 1653 en 1657 in Groningen vermeld. Portretschilder.

432. Jongensportret.
Paneel 82 × 59.5. Get. *Aetatis 5 J. J. D. de Stomme f Ao 1654.* Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

STORCK. Abraham Storck. Amsterdamsche school. Te Amsterdam ± 1635 geboren en daar (?) ± 1710 overleden. Schilder van zeehavens en winterlandschappen.

433. Hollandsche haven in den winter.
Doek 79 × 89.5. Get. *A Storck.* Gekocht 1875.

STREEK. Jurriaen van Streek. Amsterdamsche school. Te Amsterdam ± 1632 geboren en daar in 1678 (of 1687) overleden. Stillevenschilder in den trant van Kalff.

435. Stilleven.
Doek 78 × 64. Geschenk van M. van Gelder, Uccle, 1908.

SUSTERMANS. Justus Sustermans. Te Antwerpen geboren in 1597, te Florence in 1681 overleden. Was leerling van W. de Vos in Antwerpen en van Frans Pourbus te Parijs. In 1620 hofschilder van Cosmo II, hertog van Florence. Invloed merkbaar van Van Dijck, Velasquez en Titiaan. Portretschilder.

436. Maria Magdalena van Oostenrijk, echtgenoote van Cosmo II, Groothertog van Toscane.
Doek 128.5 × 99.5. Geschenk van F. Schmidt Degener, 1921.

TEMPEL. Abraham van den Tempel. Amsterdamsche school. Te Leeuwarden in 1622 (of 1623) geboren, te Amsterdam in 1672 overleden. Leerling van zijn vader Lambert Jacobsz en in Leiden van Joris van Schooten. Van 1648—1660 te Leiden, daarna te Amsterdam werkzaam onder invloed van Van der Helst. Portretschilder.

437. Een vice-admiraal en zijn echtgenoote.
Doek 142 × 181. Get. *A v Tempel 1671.* Gekocht 1865.

TENIERS. David Teniers de Jonge. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1610 geboren, te Brussel in 1690 overleden. Leerling van zijn vader David Teniers den Oude. Hij onderging den invloed van Rubens en vooral van Brouwer. Sedert 1651 te Brussel hofschilder. Genre-, portret-, stilleven-, historie- en landschapschilder.

439. De Guitaarspeler.
Ovaal paneel 39.5 × 53. Geschenk van L. Nardus, Suresnes, 1908.

TERBORGH. Gerard Terborch. Te Zwolle in 1617 geboren te Deventer in 1681 overleden. Leerling van zijn vader Gerard Terborch den Oude en te Haarlem van Pieter Molijn tot ± 1635. Vertoefde eenigen tijd in Engeland en woonde enkele jaren in Amsterdam. Van 1646—1648 te Munster. Daarna in Spanje. Van 1650—1654 te Zwolle en vervolgens te Deventer. Genre- en portretschilder.

441. Johan Versyden.
Zink, ovaal 9.5 × 7. Gekocht 1895.

TIEPOLO. Giovanni Baptista Tiepolo. Venetiaansche school. Te Venetië in 1696 geboren, in Spanje in 1770 overleden. Leerling van Lazzerini en Piazetta. De werken van Titiaan en Veronese beïnvloedden hem sterk. Schilder van historiestukken en tafereelen uit den Bijbel en oudheid.

442. Het martyrium van den Heiligen Victor.
Voorstudie van een fresco in de San Satiro te Milaan.
Doek 35 × 47.5. Gekocht 1921.

TILBORG. Gillis van Tilborg. Brusselsche school. Te Brussel ± 1625 geboren en daar ± 1678 overleden. Leerling van Teniers en beïnvloed door Gonzales Coques. Schilder van interieurs, genrestukken en portretgroepen.

443. Portretgroep.
Doek 93 × 123. Geschenk van L. V. Ledeboer Bzn., 1851.

444. De Drinker.
Paneel 14.5 × 23.6. Legaat Boymans.

TOSCAANSCHE SCHOOL ± 1390.

445. Pieta.
Ovaal paneel 25 × 32. Misschien een werk van Giovanni da Bologna, die te Venetië en Bologna werkzaam was.
Geschenk van J. L. C. van den Berch van Heemstede, 1851.

ULFT. Jacob van der Ulft. Te Gorkum in 1627 geboren, te Noordwijk in 1689 overleden. Hij bezocht Italië. Landschap- en figuurschilder met episodes meestal uit de Romeinsche geschiedenis.

446. De verloofde van Allucius als gevangene voor Scipio gevoerd.
Doek 81 × 132.5. Get. *Jan van der Ulft F, 1674.* Gekocht 1866.

VELDE. Adriaen van de Velde. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1636 geboren en daar in 1672 overleden. Leerling van zijn vader Willem van de Velde den Oude, Jan Wijnants en misschien van Ph. Wouwermans. Stoffeerde vele landschappen van oudere schilders b.v. van Hackaert, Ruisdael en Wijnants. Schilder van landschappen, strandgezichten en enkele bijbelsche voorstellingen.

448. De Hoefsmederij.
Paneel 28 × 38. Get. *A v Velde f 1658.* Legaat Boymans.

449. Vee in de weide.
Paneel 26.7 × 31. Get. *A v Velde f 1658.* Legaat Boymans.

VELDE. Esaïas van de Velde. Te Amsterdam ± 1590 geboren, in Den Haag in 1630 overleden. Leerling(?) van Gillis van Coninxloo. Van 1610—1618 te Haarlem, van 1618 af in Den Haag, waar hij hofschilder was van Maurits en Frederik Hendrik. Schilder van landschappen, genrestukken en ruitergevechten.

451. Nachtelijk gevecht.
Paneel 29.5 × 46. Get. *E v Velde 1623.* Legaat Boymans.

VELDE. Jan Jansz. van de Velde. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1619 (of 1620) geboren, overleden na 1660. Misschien zoon en leerling van den graveur Jan v.de Velde. Stillevenschilder.

452. Stilleven van rookgerij, roemer en bierglas.
Paneel 36 × 32.5. Get. *J van de Velde fecit Ano 1658.* In bruikleen van het Rijksmuseum, 1924.

VELDE. Willem van de Velde de Oude. Te Leiden in 1611 geboren, te Greenwich in 1693 overleden. Sedert 1635 te Amsterdam en van 1673 af hofschilder van koning Karel II van Engeland. Teekenaar en later ook schilder van schepen en zeegevechten.

453. Zee met zeilschepen.
Paneel 60 × 83. Get. *W v Velde.* Geschenk van Mevr. de Wed. F. Lemker, 1902.

VELDE. Willem van de Velde de Jonge. Te Leiden in 1633 geboren te Greenwich in 1707 overleden. Leerling van zijn vader Willem van de Velde den Oude en van Simon de Vlieger. Van 1677 af hofschilder van koning Karel II van Engeland. Voor dien tijd te Amsterdam. Zeeschilder.

455. Havenhoofd.
Doek 47.8 × 68. Get. *W v Velde in Londen 1673.* Gekocht 1866.

VENETIAANSCHE SCHOOL ± 1580.

457. Mozes slaat water uit de rots.
Doek 228 × 323. (Aangebracht als trapversiering in de vestibule). Legaat van Dr. A. M. Ledeboer, 1887.

VENNE. **Adriaen Pietersz. van de Venne.** Te Delft in 1589 geboren, in Den Haag in 1662 overleden. Leerling van Simon de Valck te Leiden en van Hieronymus van Diest in Den Haag. Werd beïnvloed door het werk van Jan Breughel den Oude. Werkzaam in Middelburg en Den Haag, Schilder van historiestukken, landschappen, portretten en na 1625 uitsluitend van grauwtjes.

459. Mansportret.
Koper 18.5 × 13.5. Get. *Adr* (ineen) *v V Aet 22 Ao 1616.* Gekocht 1887.

460. Frederik Hendrik met gevolg te paard, (grisaille).
Doek 106 × 136. Get. *Adriaen van Venne fecit 1635.* Gekocht 1865.

461. Arme Weelde.
Paneel 33 × 60. Get. *1635 Ad v Venne* en het opschrift ,,Arme Weelde''. Geschenk van A. Coster, 1886.

VERBOOM. **Adriaen Hendriksz Verboom.** Te Rotterdam 1826 geboren, na 1670 overleden. Werkte in Amsterdam. Landschapschilder.

463. Boomrijk landschap bij avond.
Doek 62.5 × 82. Get. *A H v Boom f 1657.* Legaat Boymans.

VERKOLJE. **Johannes Verkolje.** Te Amsterdam in 1650 geboren, te Delft in 1693 overleden, waar hij van 1672 af woonde. Leerling(?) van Jan Lievens den Jonge. Portret- en genreschilder.

465. Portret van een jager.
Doek 56.5 × 46.5. Get. *J Verkolje 1672.* Gekocht 1859.

VERMEER. **Johannes Vermeer.** Delftsche school. Geboren te Delft in 1632 en daar in 1675 overleden. Vermoedelijk leerling van Carel Fabritius. Schilder van binnenhuizen en stadsgezichten. Hij is met Rembrandt één van de beroemdste schilders uit de zeventiende eeuw.

466. Allegorische voorstelling van het Geloof.
Doek 114.6 × 89. In bruikleen van Dr. A. Bredius, 1923.

VERSCHUER. **Lieve Verschuer.** Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1630 geboren en daar in 1686 overleden. Woonde in 1652 te Amsterdam. Mogelijk leerling van Julius Porcellis of Bellevois en misschien van Simon de Vlieger. Hij bezocht Italië. Zeeschilder.

467. Gezicht op de Maas bij Rotterdam.
Doek 81.5 × 112. Get. *L Verschuer f.* Gekocht 1866.

468. Italiaansche kust, in den morgen.
Paneel 17.5 × 23.2. Gem. *L v S.* Gekocht 1894.

469. Italiaansche kust, bij avond.
Paneel 18.2 × 23.5. Gem. *L v S.* Gekocht 1894.

VERWILT. Francois Verwilt. Rotterdamsche school. Te Rotterdam ± 1620 geboren en daar in 1691 overleden. Leerling van Cornelis Poelenburgh te Utrecht. Werkte ook in Middelburg. Portret- en genreschilder.

471. Vrouwsportret.
Doek 57.5 × 51. Get. *F v wilt.* Gekocht 1908.

VILLEERS. Jacob de Villeers. Rotterdamsche school. Te Leiden in 1616 geboren, te Rotterdam in 1667 overleden, waar hij van ± 1640 reeds was. Landschapschilder.

473. Rotslandschap.
Paneel 30 × 36. Get. *J de Villeers.* Geschenk van P. Haverkorn van Rijsewijk, 1910.

VLAAMSCHE SCHOOL, (Antwerpen) ± 1535.

477. De Heilige Hieronymus.
Paneel 31 × 22.5. (Repliek). Legaat Boymans.

VLIEGER. Simon de Vlieger. Te Rotterdam in 1601 geboren, te Weesp in 1653 overleden. Misschien leerling van Jan Porcellis. Tot ± 1633 te Rotterdam, daarna te Delft, van 1638—1642 te Amsterdam, dan in Rotterdam en van 1649 af te Weesp. Landschap- en zeeschilder.

485. Kalm water.
Doek 64.5 × 100. Get. *S de Vlieger.* Gekocht 1896.

486. Boschrand met beek.
Doek 83 × 96.8. Get. *S de Vlieger.* Gekocht 1892, met een legaat van P. J. W. van den Berg.

VLIET. Hendrik van Vliet. Delftsche school. Te Delft in 1611 of 1613 geboren en daar in 1675 overleden. Leerling van zijn oom Willem van Vliet en Michiel Jansz. van Mierevelt. Stond onder invloed van Gerard Houckgeest. Schilder van kerkinterieurs en portretten.

488. Gezicht in de Nieuwe Kerk te Delft tijdens den dienst.
Paneel 61 × 55. Get. *H van Vliet Ao 1666.* Gekocht 1866.

VONCK. Jan Vonck. Omstreeks 1630 te Amsterdam geboren en aldaar in 1660 nog werkzaam. Stillevenschilder.

489. Stilleven van doode vogels.
Paneel 36 × 49. Get. *J Vonck fecit 1659*. Legaat van J. P. van der Schilden, 1925.

VOS. Simon de Vos. Te Antwerpen in 1603 geboren en daar in 1676 overleden. Leerling van Cornelis de Vos, invloed merkbaar van Rubens. Portretschilder.

491. Mansportret.
Paneel 101 × 71. Gem. *Aetatis suae 11. Ano 1640*. Gekocht 1864.

492. Mansportret.
Paneel 101 × 71. Later gem. *Aetate suae 11, Ano 1643*. Gekocht 1864.

VOS. Paulus de Vos. Antwerpsche school. Te Hulst ± 1590 geboren, te Antwerpen in 1678 overleden. Leerling van David Remeëus en misschien ook van zijn zwager Frans Snijders. Dieren stillevenschilder.

494. Een wild zwijn door honden aangevallen.
Doek 161 × 233. Gekocht 1864.

VRANCKX. Sebastiaan Vranckx. Antwerpsche school. Te Antwerpen in 1573 geboren en daar in 1647 overleden. Was in 1597 in Italië. Schilderde tafereelen van het krijgsbedrijf.

496. Plundering van een dorp door bereden krijgslieden.
Paneel 52 × 66.5. Get. *S Vranckx*. Legaat Boymans.

VRIES. Abraham de Vries. Te Rotterdam ± 1590 geboren, waarschijnlijk in Den Haag ± 1650 overleden. Woonde van 1630—1638 in Amsterdam. Werkte in Antwerpen (1634), Parijs (1635), Den Haag (1644—'47) en Rotterdam. Portretschilder.

498. Adriaen Vroesen, magistraat van Rotterdam.
Paneel 71 × 60. Get. *A de Vries Ano 1639*. Gekocht 1863.

499. Oude vrouw in zwarte kap en witte kraag.
Paneel 71.5 × 61.8. Get. *A de Vries Anno 1644*. Gekocht 1877.

VUCHT. Jan van der Vucht. Rotterdamsche school. Geboren ± 1603 en overleden in 1637 te Rotterdam. Beïnvloed door van Bassen. Schilder van kerkinterieurs.

500. Kerkinterieur.
Paneel 22.5 × 32. Get. *J v Vucht*. Geschenk van N.N., 1923.

WEENIX. Jan Weenix. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1640 geboren en daar in 1719 overleden. Leerling van zijn vader Jan Baptist Weenix en misschien van zijn oom Melchior de Hondecoeter. Van 1664—1668 te Utrecht en van 1702—1712 te Dusseldorf voor den keurvorst van de Palts werkzaam, overigens te Amsterdam. Schilder van dood wild en gevogelte.

501. De doode zwaan.
Doek 173 × 154. Get. *J Weenix f 1716*. Gekocht 1865.

WERFF. Adriaen van der Werff. Rotterdamsche school. Te Kralingen in 1659 geboren, te Rotterdam in 1722 overleden. Leerling van Cornelis Picolet en Eglon van der Neer. Sedert 1697 hofschilder van den Keurvorst van de Palts. Historie-, genre- en portretschilder.

503. De liefdadigheid.
Doek 122 × 174. Get. *Adrn v d Werff fec. A° 1702*. In bruikleen van het Heilige Geesthuis, sedert 1879.

504. Johan Versijden, advocaat voor het Hof van Holland.
Koper ovaal 9.8 × 7. Gekocht 1895.

505. Johan Versijden de Jonge, (1683—1713).
Koper ovaal 9.8 × 7. Get. *A v d Werff fe 1693*. Gekocht 1895.

WERFF. Pieter van der Werff. Rotterdamsche school. Te Kralingen in 1665 geboren, te Rotterdam in 1772 overleden. Leerling en navolger van zijn ouderen broeder Adriaen van der Werff.

506. Willem Bastiaensz Schepers, (1620—1704) luitenant-admiraal van Holland en West-Friesland; burgemeester van Rotterdam.
Ovaal doek 79 × 66.5. Gekocht 1882.

507. Bertha Jansdr. de Jonge, echtgenoote van W. B. Schepers.
Ovaal doek 79.5 × 67. Get. *P vr Werff fect*. Gekocht 1882.

508. Johannes Texelius, predikant van Rotterdam (1637—1726).
Ovaal doek 80 × 67.5. Get. *P vr Werff fecit anno 1718*. Geschenk van J. van Oosterzee, 1860.

WILLAERTS. Adam Willaerts. Vlaamsch-Hollandsche school Te Antwerpen in 1577 geboren, te Utrecht, waar hij van 1611 af woonde, in 1664 overleden. Schilder van zee- en riviergezichten.

510. Gezicht op den Maasmond bij den Briel.
Doek 175 × 386. Get. *A Willarts ft 1633*. Gekocht 1864.

WIT. Jacob de Wit. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1695 geboren en daar in 1754 overleden. Leerling van Albert Spiers te Amsterdam en van Jacob van Hal te Antwerpen. Decoratie- en portretschilder, bekend om zijn ,,witjes'', (grisailles).

512. Geloof, Hoop en Liefde.
Doek 84 × 107. Get. *J d Wit* (ineen) *f 1743*. Gekocht 1864.

WITTE. Emanuel de Witte. Te Alkmaar(?) in 1611 geboren, te Amsterdam in 1692 overleden. Leerling van Evert van Aelst te Delft, waar hij ook den invloed onderging van Houckgeest en van Vliet. Werkzaam te Alkmaar (1636), Rotterdam (1639), Delft (1642—1653) en daarna tot zijn dood te Amsterdam. Schilder van kerkinterieurs, vischmarkten, zeegezichten, landschappen en interieurs.

514. Gezicht in een kerk tijdens den dienst.
Doek 34.5 × 33.5. Valsch(?) get. *E de Witte 1656*. Legaat J. J. van Vollenhoven, 1892.

515. Kerkinterieur.
Doek 67 × 56. Get. *E de Witte ft. 1660*. In bruikleen van C. W. F. P. Baron Sweerts de Landas Wyborgh, 1923.

516. Vischmarkt bij avond.
Doek 67.5 × 75.5. Valsch get. *E de Witte fecit Ao 1672*. Gekocht 1864.

517. Interieur van de St. Bavokerk te Haarlem.
Doek 98.5 × 111.5. Get. *E de Witte Ao 1688*. Verworven met steun van kunstvrienden en het Legaat J. P. van der Schilden, 1927.

WOUWERMANS. Jan Wouwermans. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1629 geboren en daar in 1666 overleden. Leerling van zijn vader Paulus Joosten en van zijn broeder Philips Wouwermans. Invloed van Jan Wijnants merkbaar. Landschapschilder.

518. Landschap in de duinen.
Paneel 27.5 × 47. Gem. *J W*. Gekocht 1866.

WOUWERMANS. Philips Wouwermans. Haarlemsche school. Te Haarlem in 1619 geboren en daar in 1668 overleden. Leerling van zijn vader Paulus Joosten Wouwermans, Pieter Verbeeck, Jan Wijnants en van Evert Dekker te Hamburg (1638—1640). Landschap- en paardenschilder.

519. Dorpsplundering.
Doek 54.4 × 51. Gem. *P H I L S* (ineen) *W*. Legaat Boymans.

WIJCK. Thomas Wijck. Italiaansch-Hollandsche school. Te Beverwijk in 1616(?) geboren, te Haarlem in 1677 overleden. Vormde zich in Italië onder invloed van Pieter van Laer en Jan Miel. Werkte ook in Engeland. Schilder van interieurs, stads- en havengezichten.

521. Landelijk binnenhuis.
Paneel 55.5 × 45. Get. *T Wijck* (aaneen). Legaat Boymans.

WIJNANTS. Jan Wijnants. Omstreeks 1625 te Haarlem geboren, te Amsterdam in 1684 overleden. Tot omstreeks 1660 in Haarlem, vervolgens te Amsterdam werkzaam. Landschapschilder.

524. Duinlandschap.
Paneel 33 × 21.5. De figuren zijn vermoedelijk van A. van de Velde. Gekocht met steun van Mevr. H. L. Bekker, 1925.

ZEEMAN. Reiniers Nooms, genaamd **Zeeman.** Amsterdamsche school. Te Amsterdam ± 1623 geboren en daar vòòr 1668 overleden. Voer waarschijnlijk ter zee (Afrika). Schilder van havens en schepenstukken.

525. Zee met schepen.
Doek 40 × 44.5. Get. *R Zeeman.* Legaat Boymans.

526. Moorsche citadel op de Noord-kust van Afrika.
Doek 38 × 46.3. Get. *R Zeeman.* Gekocht 1885.

TEEKENINGEN VAN OUDE MEESTERS.

BALDUNG. Hans Baldung gen. Grien. Duitsche school. Geboren in Weyersheim bij Straatsburg omstreeks 1480, gestorven in 1545 te Straatsburg. Hij werkte waarschijnlijk tusschen de jaren 1500 en 1507 in het atelier van Dürer.

527. De apostel Paulus.
Penteekening op bruin getoond papier 28.5 × 17.5. Gedateerd *1520*. Collectie J. Thane. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

BATTONI. Pompeo Girolamo Battoni. (Zie blz. 3 voor de levensbeschrijving).

528. Aenëas en Anchises.
Roodkrijt op blauw papier 26.8 × 38.3. Get. *Pompeo Batoni*. Verworven 1923.

BLOOTELING. Abraham Blooteling. Te Amsterdam in 1640 geboren en daar in 1690 overleden. Van 1672—1676 in Engeland. Graveur, teekenaar en uitgever.

529. Egbert Meeuwsz Kortenaer, luitenant-admiraal (1600—1665).
Zwart krijt op wit papier 37 × 32.5. (Naar een schilderij van v. d. Helst; Rijksmuseum). Verworven 1866.

BOUCHER. François Boucher. Fransche school. Te Parijs in 1703 geboren en daar in 1770 overleden. Leerling van le Moyne. Ging in 1727 naar Italië, waar hij door Tiepolo is beïnvloed.

530. Lesbia en haar vogeltje.
Krijtteekening op Chineesch papier 20 × 16. Verworven vòòr 1869.

BRONZINO. Angiolo Allori, gen. **il Bronzino.** Italiaansche school. Te Monticelli bij Florence in 1502 geboren en daar 1572 overleden. Leerling van Raffaellino del Garbo en Pontormo, is eveneens beïnvloed door Michel Angelo.

531. Studie naar een mannenrug.
Potloodteekening op grijs papier 37 × 17. Collectie G. Vallardi. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

BRUEGEL. Pieter Bruegel de Oude. (Boerenbruegel). Vlaamsche school. Te Bruegel bij Breda ± 1525 geboren, te Brussel in 1569 overleden. Leerling van Pieter Coeck van Aelst. Reisde in Frankrijk en Italië (1553). Het werk van Hieronymus Bosch heeft invloed op hem gehad.

532. Temperantia, allegorische voorstelling van de gematigdheid en de zelfbeheersching.
Penteekening 22 × 29.5. Get. *Bruegel* en ged. *1560*. Het Latijnsche onderschrift luidt vertaald: „Laat ons toezien dat wij niet verslaafd raken aan genot, verkwisting en wellust, maar ook dat wij niet door onze gierigheid een onwaardig en armzalig bestaan leiden."

533. Schetsblaadje van een paar bedelaars en een boer.
Penteekening 15 × 19.5. (Bijschriften voor kleuraanduidingen). Legaat Boymans.

534. Schetsblaadje van het hoofd van een zigeunervrouw, een man op een stoel en een man in lompen gehuld.
Penteekening met rood krijt op wit papier, 15 × 20. Get. *bruegel f*. (Bijschriften voor kleuraanduiding). Legaat Boymans.

535. Drie schetsen in een omlijsting.
a. *Twee oude vrouwen gezeten bij een mand.*
Penteekening 14.3 × 10.
b. *Boer met een zak onder den arm.*
Penteekening 15 × 9.3.
c. *Zittende oude vrouw.*
Penteekening 12 × 11.1. Legaat Boymans.

BUYTEWECH. Willem Pietersz Buytewech. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 7).

536. Anatomische les.
Sepia teekening 29 × 39. Get. *W B* (ineen). Gekocht 1866.

537. Een heer met een hond naast zich.
Sepia teekening 16.5 × 10.2. Verworven 1871.

538. Een heer met een hond naast zich.
Sepia teekening 16.2 × 10.4. Get. *W B* (ineen). Verworven 1871.

COSTA. Lorenzo Costa. Italiaansche school. Te Ferrara geboren in 1460, te Mantua in 1535 overleden. Misschien leerling van Francesco Cossa. Later werkzaam te Bologna en te Mantua (1509—1535).

539. De kruisdraging.
Penteekening 16 × 38.7. Collectie W. Mayor. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

CRAYER. Caspar de Crayer. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1584 geboren, te Gent in 1669 overleden. Tot 1664 te Brussel, daarna te Gent. Leerling van Raphaël Coxy. Schilderde in den trant van Rubens en van Dijck.

540. Kop van den heiligen Sebastiaan.
Zwartkrijt teekening met witte hoogsels op grijsblauw papier 32.5 × 23. Legaat Boymans.

541. Kop van een man.
Teekening in zwart- en roodkrijt op geel papier 30 × 25.5. Gekocht 1866.

CUYP. Albert Cuyp. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 8).

543. Boerenhoeve bij een ruïne.
Zwart krijtteekening met waterverf opgewerkt 14 × 19. Get. *A Cuyp*. Gekocht 1866.

544. Twee koeien in een wei.
Potloodteekening 16 × 20.5. Get. *A Cuyp*. Collectie Ploos van Amstel. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

DOOMER. Lambert Doomer. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1622 (of 1623) geboren en daar in 1705 overleden. Reisde door Duitschland, Ierland en Frankrijk (Loire-gebied). Woonde ook te Alkmaar. Teekende meest landschappen en stadsgezichten.

545. De korenmolen bij Vilaine in de buurt van Nantes.
Penteekening op wit papier, gewasschen met grijs, bruin en geel 23.5 × 35.5. Gekocht 1866.

DUGHET. Gaspard Dughet. Italiaansch-Fransche school. Te Rome geboren in 1613 en daar overleden in 1677. Leerling van Nicolas Poussin. Staat onder invloed van Claude Lorrain. Schilder van landschappen vaak met mythologische tafereelen.

548. De Roof van Europa, toegeschreven aan Dughet.
Penteekening 30 × 26. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

DUITSCHE SCHOOL ± 1560.

549. Ruiter op een schichtig paard, het geweer aanleggend.
Penteekening met witte hoogsels en veel goud op grijs-bruin getoond papier 17 × 15.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

DUSART. Cornelis Dusart. Te Haarlem in 1660 geboren en daar in 1704 overleden. Leerling van Adriaen van Ostade. Genreschilder.

550. Kop van een drinkenden boer.
Aquarel op perkament 12 × 11. Collectie Markies de Lagoy, W. Mayor en W. Esdaile. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

551. Kop van een drinkende boerin.
Aquarel op perkament 12 × 11. Collectie Markies de Lagoy, W. Mayor en W. Esdaile. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

DIJCK. Anthonie van Dijck. (Zie voor levensbeschrijving blz. 11).

552. Naaktstudie.
Zwart krijtteekening op getoond papier 29 × 28.4. Gekocht 1866.

553. Naaktstudie voor een bespotting van Christus.
Teekening in zwart- en roodkrijt met witte hoogsels op licht geel papier 45.5 × 26.2. Legaat Boymans.

554. Sint Sebastiaan.
Zwart en wit krijt op grijs papier 25.8 × 23.2. Legaat Boymans.

555. Zes karakterkoppen.
Penteekeningen op geelachtig getoond papier. Bovenste (ovaal) 8 × 7.3. Onderste (ovaal) 7.5 × 7.2. Middelste 9.5 × 7.5. Gekocht 1866.

556. Zes karakterkoppen.
Penteekeningen op getoond wit papier. Rond, diam. 7. Gekocht 1866.

557. De boetvaardige Magdalena.
Zwart krijt-teekening op grauw papier met rood en wit opgewerkt 23.4 × 18.2. Legaat Boymans.

EYCK. Jan van Eyck. Nederlandsche school. Te Maaseyck ± 1387 geboren, te Brugge in 1441 overleden. Waarschijnlijk leerling van zijn broeder Hubert. Van 1422—1425 aan het hof in Den Haag, later hofschilder van Philips de Goede.

558. Portret van een jonge vrouw.
Zilverstiftteekening op perkament 13 × 9. Valsch get. *Rogier*. Legaat Boymans.

FIJT. Jan Fijt. (Zie voor levensbeschrijving blz. 12).

559. Watervogels, door honden opgejaagd.
Gewasschen penteekening met witte hoogsels op blauw papier 37 × 52.5. Aangekocht 1885.

GOES. Hugo van der Goes. Nederlandsche school. In Brabant(?) ± 1440 geboren, in het klooster Roodendaele in 1482 overleden. Was van 1465—1475 lid van het Sint-Lucas-gilde te Gent.

560. Studieblad.
Zilverstiftteekening op perkament 13 × 15.5. Legaat Boymans.

GOZZOLI. Benozzi Gozzoli. Italiaansche school. Te Florence in 1420 geboren, te Pisa in 1497 overleden. Leerling en helper van Fra Angelico. Werkte behalve te Florence en Montefalco, ook te Rome en Orvieto.

561. Twee Naaktstudies.
Zilverstiftteekeningen op rooden, met witte dekverf opgewerkten, ondergrond 17 × 6.5. Legaat Boymans.

GUERCINO. Giovanni Francesco Barbieri gen. Guercino. Geboren te Cento (Ferrara) in 1591, te Bologna in 1666 overleden Invloed van Carracci en Caravaggio. Werkte later in den trant van Guido Reni.

562. Romeinsch landschap.
Sepia-teekening 21.5 × 29.5. Collectie G. Vallardi en G. Storck. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

563. Vrouwsportret.
Sepia-teekening 26.5 × 29.5. Collectie G. Vallardi. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

HILAIR. Jean Baptiste Hilair. Geboren te Audun-le-Ticha bij Metz in 1753, gestorven na 1822. Leerling van J. B. Leprina. Reisde door den Griekschen Archipel in 1776 en bezocht Klein-Azië. Landschapschilder en illustrator van Choiseul-Gouffier's „Voyage pittoresque de la Grèce." (1780).

563a. Antiek fragment.
Penteekening 13.5 × 23. Get. *J. B. Hilair.* Geschenk van J. H. J. Mellaart, 1927.

HOLBEIN. Hans Holbein de Oude. Zuid-Duitsche school. Te Augsburg omstreeks 1470 geboren, waarschijnlijk te Isenheim ± 1524 gestorven. Werkte in Augsburg, Ulm en Frankfort en later te Isenheim. Voornamelijk schilder van altaarstukken.

564. Oude vrouw.
Zilverstiftteekening 13.4 × 10.2. Legaat Boymans.

HOLBEIN. Hans Holbein de Jonge. Duitsche school. Geboren te Augsburg in 1497, te Londen in 1543 overleden. Leerling van zijn vader en beïnvloed door Hans Burckmair. Was te Bazel in 1515 en van 1528 tot 1532. Sinds 1526 in Londen, waar hij hofschilder van Hendrik VIII was. Schilder van portretten en historische stukken, tevens ornamentist.

565. Ontwerp voor gebrand glas.
O.-I. inkt en waterverf, in het landschap krijt 40.9 × 31.2. Legaat Boymans.

HOLLANDSCHE SCHOOL XVI EEUW.

566. David, dansende voor de Ark.
O.-I. inkt met witte hoogsels 39.2 × 30.6. Legaat Boymans.

ITALIAANSCHE SCHOOL XVe EEUW.

567. De kroning van Maria.
Miniatuur op perkament. Vermoedelijk Noord-Italiaansch, 33.5 × 24. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

JORDAENS. Jacob Jordaens. (Zie blz. 19 voor de levensbeschrijving).

568. Silenus.
Zwartkrijtteekening op grijs papier met witte hoogsels 47 × 44.5. Legaat Boymans.

569. De besnijdenis.
Gekleurd-krijtteekening met waterverf opgewerkt 50.5 × 59. Aangekocht 1866.

570. Armenbedeeling.
Potloodteekening, met de pen, sepia en roodkrijt opgehaald 39.5 × 34.5. Get. *Jordaens*. Legaat Boymans.

571. Jonge vrouw.
Penteekening, met waterverf opgewasschen 17.5 × 14.5. Legaat Boymans.

KULMBACH. Hans von Kulmbach. Duitsche school. Te Kulmbach ± 1476 geboren en in 1522 overleden. Sterk beïnvloed door Dürer. Werkzaam te Neurenberg en korten tijd te Krakau.

572. De kluizenaar.
Penteekening op grijs getoond papier 34.5 × 21. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

LANGENDIJK. Dirk Langendijk. Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1748 geboren en daar in 1805 overleden. Leerling van D. A. Bisschop. Schilder van legertafereelen.

573. Het IJsselveer bij Krimpen aan de Lek.
Waterverfteekening 76.5 × 97.5. Get. *1787, Dirk Langendijk ad vivum fecit*. Aangekocht 1852.

LORRAIN. Claude Lorrain. Fransche school. Te Chamagne aan de Marne in 1600 geboren, te Rome in 1682 overleden. In Rome leerling van Augustino Tassi (leerling van P. Bril), te Nancy (1625—1627) van den hofschilder van den hertog van Lotharingen. Genoot te Rome de bescherming van Paus Urbanus VIII. Landschapschilder.

574. Een vijver omringd door riet.
O.-I. inkt en bruin gewasschen 24 × 38. Legaat Boymans.

575. Een waterval.
Bruin gewasschen 26.2 × 30.8. Legaat Boymans.

MAES. Nicolaes Maes. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 22).

577. De kantwerkster.
Roodkrijtteekening op wit papier 12.5 × 10.5. Legaat Boymans.

MANTEGNA. Andrea Mantegna. Italiaansche school. Te Vicenza in 1431 geboren, te Mantua in 1506 overleden. Leerling van Francesco Squarcione. Beïnvloed door de werken van Donatello en Jacopo Bellini en vooral door de kunst der Grieken en Romeinen. Werkte te Padua, Mantua, Verona, Florence en Rome.

578. Studieblad.
Voorzijde: Het hoofd van de Heilige Elisabeth. Om den kop heen studies van naaktfiguren en saterkoppen. Achterzijde: Het hoofd van een Christus-kind en een voetje. In het midden een ontwerp in flauwe lijnen van een Maria Magdalena. Gewasschen penteekening 29 × 19. Aan de voorzijde gem. *Ano 1479 And a m.* Legaat Boymans.

579. Pegasus en Mercurius.
Penteekening in roodachtig bistre 17 × 12. Geschenk van P. Cloix, 1908.

MEMLINC. Hans Memlinc. Vlaamsche school. Waarschijnlijk in de omgeving van Mainz ± 1435 geboren, te Brugge in 1494 overleden, waar hij sinds 1478 vermeld wordt. Hij onderging den invloed van Rogier van den Weyden en Dirck Bouts.

580. Mansportret.
Zilverstiftteekening op wit papier. Rond, diam. 8.4. Legaat Boymans.

MONTPETIT. Armand Vincent de Montpetit. Fransche school. Te Macon in 1713 geboren, te Parijs in 1800 overleden. Miniatuurschilder.

581. Jongensportret.
Krijt en potloodteekening met witte hoogsels. Diam. 11. Legaat Boymans.

OSTADE. Adriaen van Ostade. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 29).

582. Herbergtafereel.
Gewasschen sepia-teekening op blauw papier 15 × 12. Geschenk van S. Bourgeois, 1908.

PERUGINO. Pietro Vannucci gen. **Perugino.** Italiaansche school. Waarschijnlijk te Citta della Pieve in 1446 (of 1447) geboren, te Fontignano in 1524 overleden. Werkzaam te Florence, Rome en Perugia. Misschien leerling van Piero della Francesca en Fiorenzo di Lorenzo.

583. Musiceerende engel. Voorstudie voor een der engelen op de schilderij te Lyon (of Florence) welk werk ongeveer 1495 werd uitgevoerd voor de kerk San Pietro te Perugia. Penteekening 13 × 22.3. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

PIAZETTA. Giovanni Battista Piazetta. Italiaansche school. Geboren te Pietrorossa in 1682, te Venetië, waar hij langen tijd woonde, in 1754 overleden. Leerling van Molinari in Venetië en van G. M. Crespi in Bologna.

584. Meisjeskopje.
Teekening in gekleurd krijt op getoond papier. Enkele witte hoogsels 29.2 × 24. Geschenk van Mr. M. M. van Valkenburg, 1909.

PIETRO. Giovanni di Pietro. Italiaansche school. Te Spoleto 1528(?) overleden. Onderging sterk den invloed van Perugino. Ook Pinturricchio en Raphaël, met wien hij te Perugia werkte, hadden invloed op hem.

585. De slapende Apostelen op Gethsemané.
Penteekening 21.5 × 24. Collectie W. Esdaile. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

PONTIUS. Paulus Pontius. Vlaamsche school. Te Antpen in 1603 geboren en daar in 1658 overleden. Leerling van Osias Beert en van Lucas Vorsterman. Graveerde naar vele werken van Rubens en van Dyck.

586. Portret van don Gasparo de Guzman, graaf van Olivarez, (1587—1645), Spaansch minister.
Penteekening 32.5 × 22.5. Aangekocht 1871.

POTTER. Paulus Potter. Te Enkhuizen in 1625 geboren, te Amsterdam in 1654 overleden. Zoon en leerling van Pieter Simonsz Potter. Werkzaam te Delft (1646—1648), in Den Haag (1649-1652) en te Amsterdam. Dier- en landschapschilder.

587a. Studie van jonge paarden.
Potloodteekening op wit papier 16 × 22. Aangekocht 1865.

587b. Het oude paard.
Potloodteekening op wit papier 15.5 × 23. Aangekocht 1865.

588. Liggend varken met gebonden pooten.
Zwart-krijt teekening 9.5 × 19.3. Ged. *1644*. Aangekocht 1900.

POUSSIN. Nicolas Poussin. Geboren te Villers in Normandië in 1594, overleden te Rome in 1665. Leerling van Quentin Varin, Ferdinand Elle en van L'Allemand in wiens atelier te Parijs hij kennis maakte met Ph. de Champaigne. Was te Florence (1620), Lyon en Rome, waar hij na een korte onderbreking te Parijs (1640—1642) zich voorgoed vestigde. Hij was werkzaam in het atelier van Dominichino en werd door Raphaëls' werken beïnvloed. Met Cl. Lorrain is Nicolas Poussin de voornaamste vertolker van het klassieke landschap.

589. Landschap aan de Middellandsche Zee.
O.-I. inkt en bruin gewasschen 24.5 × 34.5. Collectie Eug. Gura. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

RAPHAËL. Rafaello Santi. Italiaansche school. Te Urbino in 1483 geboren, te Rome in 1521 overleden. Leerling van Timoteo Viti (leerling van Francia). Zijn eerste werken beïnvloed door Perugino en Pinturricchio en Fra Bartolommeo te Florence. Van 1508 af werkte hij te Rome aan het vaticaan voor Paus Julius II en Leo X.

590. Sint Michaël.
Penteekening, 27 × 15. Collectie G. Vallardi en C. Prayer. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

REMBRANDT. Rembrandt Harmensz van Rijn. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 32).

591. De opwekking van Lazarus.
Penteekening ± 1630. 18 × 15.5. Legaat Boymans.

592. Slapende grijsaard.
Gewasschen penteekening ± 1633. 18.6 × 14.3. Legaat Boymans.

593. Baker met kind.
Penteekening ± 1640. 12.6 × 17. Legaat Boymans.

594. De barmhartige Samaritaan.
Penteekening ± 1641. Zwaar opgewasschen met sepia. 20.9 × 31. Legaat Boymans.

595. Schetsblaadje.
Penteekening ± 1641. 13.2 × 16.5. Legaat Boymans.

596. Christus geneest een blinde.
Penteekening ± 1642, gewasschen met sepia. 17.5 × 22. Legaat Boymans.

597. Maria en Joseph.
Penteekening ± 1646. 17.3 × 22.7. Legaat Boymans.

598. Oud man.
Penteekening ± 1646. 18.8 × 11.5. Legaat Boymans.

599. Christus en Nicodemus.
Gewasschen penteekening ± 1648. 18.9 × 15.9. (Onderschrift later bijgevoegd). Legaat Boymans.

600. Studieblad met vier figuren.
Penteekening ± 1650. 14.2 × 23.5. Legaat Boymans.

601. De gelijkenis der arbeiders in den wijnberg.
Penteekening ± 1650. 26.8. Legaat Boymans.

602. Abraham en de engelen.
Gewasschen penteekening ± 1654. 16.3 × 22.6. Legaat Boymans.

603. Studieblad, waarschijnlijk Titus van Rijn.
Penteekening ± 1655. 13.7 × 16.5. Legaat Boymans.

604. Zittende man.
Penteekening 12 × 19. Legaat Boymans.

605. Terugkeer van den verloren zoon.
Penteekening 11.5 × 13.5. Collectie Bazot en J. Durazzo. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

ROGHMAN. Roeland Roghman. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1597 geboren en daar in 1686 overleden. Beïnvloed door Rembrandt. Landschapschilder.

606. Het huis van Harmelen.
Gewasschen krijtteekening 33.3 × 49. Legaat Boymans.

RUBENS. Petrus Paulus Rubens. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 33).

607. Christus aan het kruis.
Krijtteekening, hier en daar met dekverf gehoogd, van boven afgerond 58.5 × 36.7. Aangekocht 1866.

SARTO. Andrea del Sarto. Italiaansche school. Te Florence geboren in 1487 en daar overleden in 1531. Van 1518—1519 te Parijs aan het hof van Frans I. Ontwikkelde zich onder invloed van de werken van Piero di Cosimo, Ghirlandajo, Leonardo, Michel-Angelo, Raphaël en Giulio Romano.

608. De gelijkenis der arbeiders in den wijnberg.
Bisterteekening 29.5 × 44.5. Teekening voor of naar een verloren gegaan fresco in het Servitenklooster te Florence. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

609. Karyatide.
Roodkrijtteekening 38.5 × 17.5. Toeschrijving. Collectie G. Vallardi. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

SCHONGAUER. Martin Schongauer. Duitsche school. Te Colmar ± 1445 geboren, te Breisach in 1491 overleden. Werkte voornamelijk te Colmar. Invloed van Rogier van der Weyden is merkbaar.

610. Oosterling met tulband.
Penteekening 10.8 × 8.2. Legaat Boymans.

TERBORCH. Gerard Terborch. (Zie voor levensbeschrijving blz. 38).

611. Schets van een jonge vrouw.
Roodkrijtteekening op wit papier 11.6 × 9.6. Geschenk van A. van Veen, 1919.

612. Marktkraampje bij avond.
Met bister gewasschen penteekening 15 × 19. Get. *G T Borgh 1634*. Legaat Boymans.

613. Een krijgsknecht.
Zwartkrijtteekening met witte hoogsels op blauw papier 27.2 × 16. Geschenk van L. Wolf, 1908.

UDEN. Lucas van Uden. Vlaamsche school. Te Antwerpen in 1595 geboren en in 1672 overleden. Werkte meermalen met Rubens samen. Landschapschilder.

614. Heuvelachtig landschap.
Aquarel 17 × 27.5. Collectie Th. Dimsdale. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

VELDE. Willem van de Velde de Oude. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 39).

615. De actie voor Bergen in Noorwegen, 1665.
Gewasschen penteekening 43.4 × 284. (Opschriften met nadere plaatsaanduidingen). Aangekocht 1866.

616. De vierdaagsche zeeslag, 11-14 Juni 1666.
Gewasschen krijtteekening 32 × 120.5. (Vele bijschriften met namen van schepen enz.). Aangekocht 1866.

617. De vierdaagsche zeeslag, 11-14 Juni 1666.
Gewasschen teekening in zwart krijt en O.-I. inkt met potloodretouches 31.5 × 120.5. (Bijschriften en opschriften als boven). Aangekocht 1866.

618. De slag bij Solebay, 7 Juni 1672.
Gewasschen penteekening: 38.3 × 202.5. (Bijschriften en opschriften als boven). Aangekocht 1866.

VINCKEBOONS. David Vinckeboons. Hollandsch-Vlaamsche school. Te Mechelen in 1578 geboren, te Amsterdam in 1629 overleden. Leerling van zijn vader; zijn stijl sluit aan bij den ouden Bruegel. Genreschilder.

619. Boerenverdriet.
O.-I. inkt en pen 27.5 × 38. Geschenk van Mevr. de Wed. C. Schuirmans Ripping, 1879.

VROOM. Hendrik Cornelisz. Vroom. Te Haarlem in 1566 (of 1556) geboren en daar in 1640 overleden. Reisde door Vlaanderen, Spanje, Italië en Engeland. Portret- en zeeschilder.

620. Landing van het leger van prins Maurits bij Philippine, 1599.
Penteekening 33.5 × 98.2. Get. *Henricus Vroom A° 1600.*

WIT. Jacob de Wit. (Zie voor levensbeschrijving blz. 44).

621. Spelende knapen.
Aquarel 19.5 × 12.5. Get. en ged. *1733*. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

SCHILDERIJEN UIT DE XIXᴱ EN XXᴱ EEUW.

APOL. Lodewijk Franciscus Hendrik Apol. Haagsche school. In den Haag in 1850 geboren. Leerling van de Haagsche academie, van J. F. Hoppenbrouwer en van P. Stortenbeker. Landschapschilder, vooral van sneeuwgezichten.

622. Zomerlandschap.
Doek 75 × 64. Get. *Louis Apol F.* Legaat van Jhr. Th. L. Gevers Deynoot, 1880.

ARTZ. David Adolphe Constant Artz. Haagsche school. Te 's-Gravenhage in 1837 geboren en daar in 1890 gestorven. Stond onder den invloed van Josef Israëls. Was van 1866 tot 1874 in Parijs, waar hij bevriend was met Jacob en Thijs Maris. Schilderde meestal onderwerpen uit het visschersleven.

623. Op een duin.
Doek 130 × 87. Get. *Artz 1885.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1880.

BAKHUYZEN. Julius Jacobus van de Sande Bakhuyzen. Te 's-Gravenhage in 1835 geboren. Leerling van zijn vader Hendrikus van de Sande Bakhuyzen. Landschapschilder.

624. Stadsgezicht in Den Haag.
Doek 42.5 × 63.5. Get. *J. v. d. Sande Bakhuyzen 18...* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1873.

624a. Maartsche buien.
Doek 103 × 144.5. Get. *J. v. d. Sande Bakhuyzen.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1882.

BASTERT. Nicolaas Bastert. Te Maarseveen in 1854 geboren. Leerling van P. J. Lutgens en M. Heyl. Studeerde later op de academie te Amsterdam en te Antwerpen. Werkt in Loenen a. d. Vecht. Landschapschilder.

625. Plassen.
Doek 79 × 152.5. Get. *N Bastert.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1906.

BAUER. Marius Alexander Jacques Bauer. In Den Haag in 1864 geboren. Leerling van de Haagsche academie en van S. van Witsen. Ging in 1885 naar Constantinopel; in 1896 naar Turkije, Egypte en Indië. Zijn etsen en aquarellen uit het Oosten zijn zeer bekend.

626. De schaapherder.
Doek 24 × 33. Get. *M Bauer*. Aangekocht 1915.

BILDERS. Maria Philippina Bilders van Bosse. Geboren te Amsterdam in 1837 en te Wiesbaden in 1900 overleden. Landschapschilderes.

627. Boschgezicht.
Doek 49.5 × 34. Legaat van den heer A. van Rede, 1924.

BISSCHOP. Susanna Bisschop-Robertson. In Den Haag in 1856 geboren en daar in 1923 overleden. Leerling van de Haagsche academie en van P. van der Velden. Was leerares in teekenen te Rotterdam. Werkte te Blaricum, Leur, Heeze en Noordwijk. Schilderes van interieurs, figuren en stillevens.

627a. Stilleven.
Paneel 31.5 × 45.5. Geschenk van G. H. Hintzen, 1928.

BLOMMERS. Bernardus Johannes Blommers. Haagsche school. Te 's-Gravenhage in 1845 geboren en daar in 1914 overleden. Korten tijd leerling van Christoffel Bisschop. Stond onder invloed van de Marissen. Schilderde meestal tafereelen uit het visschersleven.

628. Zomeravond aan het strand.
Doek 137 × 199. Get. *Blommers*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1902.

BOCK. Theophile (Emile, Achille) de Bock. Haagsche school. Te 's-Gravenhage in 1851 geboren, te Haarlem in 1904 overleden. Leerling van J. W. van Borselen en J. H. Weissenbruch. Werkte in Parijs, Barbizon en Den Haag. Beïnvloed door Corot. Landschapschilder.

629. Najaarsmiddag.
Doek 130 × 203. Get. *Th de Bock '98*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1898.

BONINGTON. Richard Parkes Bonington. Te Arnold bij Nottingham in 1802 geboren, te Londen in 1828 overleden. Sinds 1816 in Frankrijk. Reisde naar Normandië en Vlaanderen. In 1826 bezocht hij Venetië. Schilder van landschappen en stadsgezichten.

630. Gezicht op het ,,Canal Grande'' en de brug van het Rialto te Venetie.
Carton 44.3 × 35.2. Aangekocht met hulp van kunstvrienden, 1920.

BORSELEN. Jan Willem van Borselen. Haagsche school. Te Gouda in 1825 geboren, te 's-Gravenhage in 1892 overleden. Leerling van Andreas Schelfhout. Landschapschilder.

631. Landschap.
Doek 78 × 130. Get. *J W v Borselen f. 1867.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1867.

BOSBOOM. Johannes Bosboom. Te 's-Gravenhage in 1817 geboren en daar in 1891 overleden. Leerling van B. J. van Hove. In zijn vroegeren tijd werkte hij onder invloed van de romantische school en vooral van W. J. Nuyen, later sloot hij zich aan bij de Haagsche schilders. Zijn kerkinterieurs behooren tot het bekendste van zijn oeuvre.

633. Interier van de St. Laurenskerk te Alkmaar.
Paneel 76 × 62.5. Get. *J Bosboom.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1870.

634. Kerkinterieur.
Paneel 19 × 25. Get. *J Bosboom.* Legaat van den heer H. H. van Dam, 1920.

BOUDIN. Eugène Boudin. Te Honfleur in 1824 geboren, te Parijs in 1898 overleden. Was een vriend en geestverwant van Jongkind; studeerde in Parijs. Schilderde vooral zee-, rivier- en havengezichten.

635. Gezicht op de Leuvehaven te Rotterdam.
Paneel 24 × 32.5. Get. *E Boudin, Rotterdam.* Geschenk van P. v. d. Velde, 1911.

BREITNER. George Hendrik Breitner. Te Rotterdam in 1857 geboren, te Amsterdam in 1924 overleden. Leerling van de Haagsche Academie. Leermeesters waren o.a. Koelman, Allebé en Willem Maris. In 1884 te Parijs. Werkte in Den Haag en sinds 1886 te Amsterdam. Schilder van militaire stukken en vooral van Amsterdamsche stadsgezichten.

637. Buitenwijk van Amsterdam.
Doek 95.5 × 181. Get. *G H Breitner.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1902.

CELS. Cornelis Cels. Te Lier in 1778 geboren, te Brussel in 1859 overleden. Leerling van Andreas Lens. Portretschilder.

639. Mr. Gijsbert Karel van Hogendorp, (1762—1834).
Doek 140 × 115. Get. *C Cels, 1819*. Geschenk van Y. D. C. Suermondt, 1867.

DAALHOF. Henri A. van Daalhoff. Te Haarlem in 1867 geboren. Autodidact. Zijn voorstellingen zijn gehuld in een sprookjesachtig waas. Stemmingsschilder.

641. Christus bij de armen.
Triptiek. Paneel (middenstuk) 26.5 × 32.5. Get. *H A v Daalhoff*. Geschenk van W. Smith, 1909.

FOUACE. Guillaume Fouace. Te Réville geboren, overleden in 1895. Leerling van Yvon. Stillevenschilder en beeldhouwer.

643. Stilleven.
Doek 41 × 33. Get. *G. Fouace 1887*. Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

GABRIËL. Paul Joseph Constantijn Gabriël. Te Amsterdam in 1828 geboren, te Scheveningen in 1903 overleden. Was korten tijd leerling van B. C. Koekkoek; heeft zich verder zelf ontwikkeld. Woonde jarenlang te Brussel. Werkte o.m. in Oosterbeek en Kortenhoef. Landschapschilder.

645. Landschap bij Overschie.
Doek 66 × 102. Get. *Gebriel f*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1898.

646. Geldersch landschap.
Doek 91 × 152. Get. *Gabriël f*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

GOGH. Vincent van Gogh. Te Zundert (Noord-Brabant) in 1853 geboren, te Auvers-sur-Oise bij Parijs in 1890 overleden. Eerst op zijn 27e jaar wijdde hij zich voorgoed aan de schilderkunst. Hij werkte in Den Haag, Brabant en Drenthe. In 1886 vertrok hij naar Parijs, waar zijn kunst van karakter veranderde. In 1888 ging hij naar het Zuiden van Frankrijk, waar hij te Arles en S. Remy werkzaam was.

648. Gezicht op Nuenen (Brabant).
Doek 78 × 97.5. Get. *Vincent*. Geschenk van kunstvrienden te Rotterdam, 1903.

HAVERMAN. Hendrik Johannes Haverman. Te Amsterdam in 1858 geboren. Leerling van de Amsterdamsche en Brusselsche academie. Woonde in Amsterdam, nu in Den Haag. Schildert voornamelijk portretten.

650. Davida. (Meisjesportret).
Doek 56 × 41.5. Get. *Haverman. 1901*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1906.

HERBIN. Auguste Herbin. Te Quiévy in 1882 geboren. Beïnvloed door Cézanne en was sedert 1911 een der voornaamste figuren van de cubistische richting. Na 1922 keerde hij tot een vereenvoudigd realisme terug. Stilleven- en landschapschilder.

652. Stilleven.
Doek 75 × 92. Get. *Herbin*. Bruikleen N.N., 1924.

HEYBERG. Johannes Gerardus Heyberg. Te Rotterdam in 1869 geboren. Leerling van de Academie. Werkt te Rotterdam. Schilder van soldatenstukken.

653. Chambrée van de Grenadiers.
Doek 67.5 × 92. Get. *J G Heyberg*. Aangekocht 1915.

HOVE. Hubertus van Hove. Te 's-Gravenhage in 1814 geboren, te Antwerpen in 1865 overleden. Leerling van B. J. van Hove en H. van de Sande Bakhuyzen. Schilder van Landschappen en binnenhuizen.

654. Plassen bij Rotterdam.
Paneel 34 × 44.5. Get. *H van Hove f. 1834*. Legaat mej. C. M. Caster, 1868.

HOYTEMA. Theodoor van Hoytema. Te 's-Gravenhage in 1863 geboren, te Voorburg in 1917 overleden. Teekenaar van dieren en bloemen, ook illustrator van boeken en kalenders.

655. De terugkomst van den ooievaar.
Doek 171 × 306. Get. *T van Hoytema '93*. Geschenk van C. W. F. P. Baron Sweerts de Landas Wyborgh, 1922.

ISRAËLS. Isaäc Israëls. Haagsche school. Te Amsterdam in 1865 geboren. Leerling van zijn vader Josef Israëls en van de Haagsche academie. Schilderde in zijn jeugd doorwerkte portretten en militaire stukken. Later werkte Breitner op hem in. Was geruimen tijd in Parijs werkzaam. Spontaan vertolker van figuurstukken, stads- en strandtafereelen.

656. Naaktfiguur.
Doek 60 × 80. Get. *Isaac Israels*. Verworven uit het Academiefonds, 1926.

657. Portret van Jan Toorop.
Doek 40.2 × 60.6. Get. *Isaac Israels 1904*. Geschenk van Mevr. W. Smith-van Stolk, 1927.

ISRAËLS. Jozef Israëls. Haagsche school. Te Groningen in 1824 geboren, te 's-Gravenhage in 1911 overleden. Leerling van J. A. Kruseman en in Parijs van Picot. Schilderde in zijn jeugd historiestukken en romantische tafereelen, daarna, omstreeks 1854, begon hij met zijn bekende afbeeldingen uit het leven der visschers. Hij woonde toen in Amsterdam, vertoefde veel in Zandvoort en vestigde zich daarna in Den Haag. Hij schilderde ook landschappen, groote figuren en portretten.

658. Visschersvrouw aan het venster.
Doek 133 × 101. Get. *Jozef Israëls*. Aangekocht 1896.

659. Michiel Marinus du Monchy, (1820—1898) voorzitter van de K. v. K. van Rotterdam.
Doek 100 × 76. Get. *Jozef Israëls 1898*. Geschenk van mevr. de wed. C. C. de Monchy-Wilkens, 1898.

JONGKIND. Johan Barthold Jongkind. Te Lattrop bij Oostmarsum in 1819 geboren, te Côte-Saint-André in 1891 overleden. Leerling van Andreas Schelfhout. Woonde van 1845 af te Parijs. Na 1856 maakte hij herhaaldelijk korte reizen naar Holland en vertoefde dan bijna altijd te Rotterdam. Landschapschilder.

660. Gezicht op Overschie.
Doek 34 × 47. Get. *Jongkind 1872*. Aangekocht 1893, met het legaat R. D. Prainat.

KLINKENBERG. Johannes Christiaan Karel Klinkenberg. Te 's-Gravenhage in 1852 geboren en daar in 1924 overleden. Leerling van C. Bisschop. Schilder van stadsgezichten.

668. De Korte Vijverberg te 's-Gravenhage.
Doek 67 × 121. Get. *Klinkenberg*. Geschenk van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1876.

LANGENDIJK. Dirk Langendijk. (Zie blz. 51 voor de levensbeschrijving.)

672. De stervende generaal.
Paneel 42 × 57. Get. *Dk Langendijk Fec. 1780*. Aangekocht 1866.

LAURENT. Ernest Laurent. Te Parijs in 1860 geboren. Leerling van de ,,Ecole des Beaux-Arts'' te Parijs en later van Hébert.

675. Jonge vrouw in een priëel.
Doek 48 × 37. Get. *Ernest Laurent*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1906.

MARIS. Jacobus Hendrikus Maris. Haagsche school. In Den Haag in 1837 geboren, te Carlsbad in 1899 overleden. Leerling van J. A. B. Stroebel, van de Haagsche academie, van H. van Hove en van de Antwerpsche academie. Hij woonde in Den Haag en van 1857—1860 in Oosterbeek. Reisde met zijn broeder Thijs door Duitschland en Zwitserland. Hij onderging te Parijs, waar hij van 1865—1871 woonde, den invloed van de Barbizonsche school. De Haagsche school heeft in hem zijn voornaamste meester gehad.

679. Marlotte.
Doek 45 × 80. Get. *J Maris 1870*. Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

MARIS. Willem Maris. Haagsche school. Te 's-Gravenhage in 1844 geboren en daar in 1910 overleden. Leerling van zijn oudere broeders Matthijs en Jacob Maris. Leerde in Oosterbeek Mauve kennen, vestigde zich daarna in Den Haag. Schilderde hoofdzakelijk landschappen met koeien aan den waterkant en slootjes met eenden.

681. Vroege morgen.
Doek 87.5 × 129. Get. *Willem Maris.* Aangekocht 1907.

MAUVE. Anton Mauve. Haagsche school. Te Zaandam in 1838 geboren, te Arnhem in 1888 overleden. Leerling van P. F. van Os en W. Verschuur. Later onder invloed van J. W. Bilders. Woonde in Den Haag, daarna in Laren. Landschapschilder.

685. Koeien in de schaduw.
Doek 89.5 × 179. Get. *A Mauve.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam 1876.

686. In den moestuin.
Doek 55.5 × 75. Get. *A Mauve f.* Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

MESDAG. Hendrik Willem Mesdag. Haagsche school. Te Groningen in 1831 geboren, te 's-Gravenhage in 1915 gestorven, waar hij van 1869 af gewoond heeft. Eerst in 1866 ging Mesdag schilderen. Zeeschilder.

687. Stormachtige zee.
Doek 140 × 181. Get. *H W Mesdag.* Geschenk van C. E. van Stolk, 1885.

688. Terugkeer van de reddingsboot.
Doek 95 × 156. Get. *H. W. Mesdag 1876.* Bruikleen van Mevr. H. L. Bekker, 1927.

MOES. Wally Moes. Te Amsterdam in 1857 geboren, te Laren in 1918 overleden. Leerlinge van de Amsterdamsche academie. Woonde sedert 1892 in Laren.

690. Schaftuurtje.
Doek 97 × 149. Get. *Wally Moes '85.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1886.

MOLL. Evert Moll. Te Voorburg in 1878 geboren. Onderging in zijn jeugd den invloed van Willem Maris en Albert Roelofs. Werkte te Londen en vestigde zich te Dordrecht. Schilder van stads- en riviergezichten.

691. Gezicht op de Waal.
Doek 44 × 75.5. Get. *Evert Moll.* Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

MONTICELLI. Adolphe Monticelli. Te Marseille in 1824 geboren en daar in 1885 overleden. Leerling van Raymond Aubert. Stond onder invloed van Delacroix en Diaz. Buitengewoon colorist. Schilder van fantastische parktafereelen, landschappen en een enkele maal van stillevens.

692. Zeeëgels.
Doek 60 × 80.5. Geteekend *A. Monticelli 1858*. Aangekocht 1926.

MOOR. Pieter Cornelis de Moor. Te Rotterdam in 1866 geboren. Leerling van de Rotterdamsche academie, van de Antwerpsche academie en van Benjamin Constant te Parijs. Schilder van fantastische en symbolische onderwerpen.

693. De Priesteres.
Doek 26.5 × 31. Get. *P Cornelis de Moor*. Geschenk van kunstvrienden, 1907.

MUYS. Nicolaes Muys. Rotterdamsche school. Te Rotterdam in 1740 geboren en daar in 1808 overleden. Leerling van zijn vader Willem Muys en van Aert Schouman. Genreschilder.

694. De kunstbeschouwing.
Paneel 78 × 66. Get. *N Muys Pt Ao 1779*. Gekocht 1869.

695. Interieur.
Paneel 73 × 57. Get. *N Muys Pt MDCCXCI*. Gekocht 1869.

NEUHUYS. Albert Neuhuys. Haagsche school. Te Utrecht in 1844 geboren, te Zürich in 1914 overleden. Leerling van G. Craeyvanger te Utrecht en van de Antwerpsche academie. Werkte in Den Haag, Laren en Amsterdam. Interieurschilder.

696. Arbeidersgezin.
Doek 78 × 87.5. Get. *Albert Neuhuys f.* Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1891.

697. Het zieke kind.
Doek 61.5 × 76. Get. *Albert Neuhuys ft.* Legaat J. P. van der Schilden, 1925.

JACOB NIEWEG. Jacob Nieweg. Te Hoogebeintum (Friesland) in 1877 geboren. Promoveerde in 1905 in de theologie en was tot 1914 als predikant werkzaam. Besprak vanaf 1908 zijn schilderwerk geregeld met den Heer H. P. Bremmer. Werd beïnvloed door Vincent van Gogh. Woonde van 1914—1919 in Bloemendaal, daarna in Amersfoort.

697a. Rivier bij avond, gezicht bij Nijmegen.
Doek 60 × 100. Get. *J. Nieweg, 1921.*

NIJLAND. Dirk Nijland. Te Dordrecht in 1881 geboren. Leerling van Derkinderen. Het werk van Toorop en Van Gogh is van invloed geweest op zijn ontwikkeling. Woonde in Brussel en Parijs, daarin in Monnikendam, Katwijk en Rhoon, thans in Wassenaar.

698. De St. George aan den Hoek van Holland.
Doek 44 × 95. Get. *D N* (ineen) *'23*. Geschenk van J. Mees P.Rzn., 1927.

OOSTERZEE. Hermannus Adrianus van Oosterzee. Te Rotterdam in 1863 geboren; werkte op de Academie en eenige maanden onder Gabriël. Daarna heeft hij steeds zelfstandig gewerkt en was in Drenthe, Overijsel, Brabant en Limburg; was ook werkzaam in Noorwegen. Woont nu te Doorn.

699. Maannacht bij Elspeet.
Doek 31 × 50.5. Get. *H A van Oosterzee*. Geschenk van eenige vrienden van den kunstenaar, 1923.

PISSARRO. Camille Pissarro. Te Saint-Thomas (Antillen) in 1830 geboren, te Parijs in 1903 overleden. Sinds 1855 in Frankrijk. Hij koos Corot tot voorbeeld en leerde Manet, Monet en Sisley kennen; later woonde hij in de buurt van Auvers, waar hij Cézanne's invloed onderging.

701. Een lente-ochtend over de heuvelen van Auvers.
Doek 54.4 × 65. Get. *C Pissarro*. Geschenk van eenige Rotterdamsche kunstvrienden, 1917.

POGGENBEEK. George Jan Hendrik Poggenbeek. Haagsche school. Te Amsterdam in 1853 geboren en daar in 1903 overleden. Leerling van J. H. Veldhuizen. Was een vriend van Bastert, met wien hij jaren lang te Breukelen gewoond heeft. Reisde in Normandië en Bretagne. Landschapschilder.

702. Begin October.
Doek 106 × 176. Get. *Geor Poggenbeek*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

RAALTE. M. J. van Raalte. Te Rotterdam in 1873 geboren. Studeerde aan de Academie in Amsterdam en eenige jaren onder van der Valk. Werkte steeds te Amsterdam.

703. Lezend meisje.
Doek 70 × 40. Get. *M van Raalte*. Geschenk van N.N., 1923.

RAFFAËLLI. Jean François Raffaëlli. Te Parijs geboren in 1845 en aldaar overleden in 1924. Leerling van Jean Léon Gérôme. Impressionistisch schilder van figuurstukken en landschappen. Een enkele maal van portretten en bloemstillevens.

705. Venetië.
Doek 43.5 × 56. Get. *J. F. Raffaëlli.* Omstreeks 1913 geschilderd. Geschenk van C. W. F. P. Baron Sweerts de Landas Wyborgh, 1926.

REDON. Odilon Redon. Geboren te Bordeaux in 1840, gestorven in 1916. Reisde in zijn jeugd door Spanje. Stond eerst onder invloed van de Romantiek. Eerst na den oorlog van 1870 heeft hij zich ten volle ontwikkeld. Hij werkte in Parijs, was een groot lithograaf en illustreerde werken van Flaubert, Beaudelaire, Poe en Huysmans.

706. Straat in Auvers.
Doek 25 × 32. Get. *Odilon Redon.* Geschenk van Mr. M. M. van Valkenburg, 1922.

RICHTERS. Marius Johannes Richters. Geboren te Rotterdam in 1878. Bezocht cursussen aan de academie van 1890—1905 en kreeg onderricht in het teekenen vooral van A. van Maasdijk. Leerde zelf schilderen en werkte steeds in Rotterdam.

707. De familie van den kunstenaar.
Doek 100 × 80. Get. *M J R* (ineen). Geschenk van F. Schmidt Degener, 1921.

ROCHUSSEN. Charles Rochussen. Te Kralingen in 1814 geboren, te Rotterdam in 1894 overleden. Leerling van W. J. J. Nuyen en A. Waldorp. Werkte in Den Haag en in Amsterdam. Van 1869 af weer in Rotterdam. Illustrator en historieschilder.

708. Jan Willem Friso in den slag bij Malplaquet, 1709.
Doek 47 × 78. Gem. *C. R. f. '67.* Gekocht 1878.

709. Avondlandschap.
Paneel 50 × 38.5. Gem. *C. R. f. 75.* Geschenk van G. J. Polak, 1928.

ROELOFS. Willem Roelofs. Te Amsterdam in 1822 geboren, te Schaerbeek in 1897 overleden. Leerling van H. van de Sande Bakhuyzen. Werkte in Utrecht, Schaerbeek en sedert 1887 in Den Haag. Hij is een voorlooper van de Haagsche school. Landschapschilder.

711. Landschap met koeien.
Doek 91 × 69. Get. *W Roelofs.* Legaat P. C. van Vollenhoven, 1908.

712. Landschap met molens.
Doek op carton 39 × 22.7. Get. *W Roelofs.* Legaat van den heer A. van Rede, 1924.

713. Landschap met koeien.
Doek 70.5 × 100. Get. *W Roelofs*. Geschonken ter herinnering aan den Heer W. van Traa en Mevr. A. van Traa-Hartong, 1927.

RUETER. W. C. Georg Rueter. Geboren te Haarlem in 1875. Werkte op de Rijksacademie te Amsterdam. Maakte vroeger decoratief werk, van 1906 af wijdt hij zich geheel aan het schilderen, meest van portretten.

714. Portret van Prof. August Allebé.
Doek 60 × 49.5. Get. *Georg Rueter '14. Aet 76*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1917.

SCHEFFER. Ary Scheffer. Te Dordrecht in 1795 geboren, te Argenteuil in Frankrijk in 1858 overleden. Leerling van zijn vader J. B. Scheffer en in Parijs van Pierre Guérin, op wiens atelier eveneens Delacroix werkte. Woonde van 1811 af in Frankrijk, maar kwam op lateren leeftijd herhaaldelijk in Holland terug.

715. Graaf Eberhard van Würtemburg verbant zijn zoon Ulrich van zijn tafel.
Doek 168 × 208. Get. *Ary Scheffer 1851*. Gekocht 1866.

716. Eberhard weeklaagt bij het lijk van zijn zoon Ulrich.
Doek 168 × 208. Get. *Ary Scheffer 1853*. Gekocht 1866.

SCHELFHOUT. Andreas Schelfhout. Geboren in Den Haag in 1787 en daar in 1870 overleden. Leerling van J. Breckenheymer. Schelfhout is een van de voornaamste Hollandsche landschapschilders uit de eerste helft van de 19e eeuw.

719. Winterlandschap.
Paneel 39 × 49. Get. *A Schelfhout f*. Legaat Boymans.

SCHILDT. Martinus Schildt. Te Rotterdam in 1867 geboren en daar overleden in 1921. Leerling van de Rotterdamsche academie; verder autodidact.

720. Stilleven.
Doek 50 × 40. Get. *M Schildt*. Geschenk van J. Hudig, 1915.

721. De hoeve.
Doek 40 × 50. Get. *M Schildt*. Geschenk van C. W. F. P. Baron Sweerts de Landas Wyborgh, 1915.

SCHIPPERUS. Pieter Adrianus Schipperus. Te Rotterdam in 1840 geboren. Was leeraar aan de Rotterdamsche Academie. Landschapschilder.

723. Zonsondergang.
Doek 93 × 177.5. Get. *P A Schipperus*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1882.

SECKEL. Joseph Seckel. Te Rotterdam in 1881 geboren. Leerling van de Rotterdamsche academie. Thans in Den Haag werkzaam.

725. Stilleven.
Doek 40 × 50. Get. *Jos Seckel 1914*. Gekocht 1914.

SEVERINI. Gino Severini. Geboren te Cortona (Toscane) in 1883. Woonde langen tijd in Parijs en behoorde tot de futuristen. Langzamerhand keerde hij tot een vereenvoudigd naturalisme terug.

726. Pierrot Musicien.
Doek 150 × 89. Get. *G. Severini*. Gekocht 1925.

SIGNAC. Paul Signac. Te Parijs geboren. Was reeds jong in Normandië en Bretagne en kwam sedert 1886 onder invloed van Seurat en de Neo Impressionisten. Reisde met een eigen jacht langs de kusten van de Middellandsche zee tot Constantinopel toe en kwam in 1907 te Rotterdam. Hij woont nu te Antibes. Signac is een van de eerste en voornaamste vertegenwoordigers van de school der Pointillisten en is tevens een voornaam aquarellist.

727. De haven van Rotterdam.
Doek 114 × 87. Get. *P Signac 1907*. Bruikleen van N.N., 1925.

SLUYTERS. Jan Sluyters. Te 's-Hertogenbosch in 1881 geboren. Leerling van de teekenschool te 's-Hertogenbosch, van de Rijksnormaalschool en van de Amsterdamsche academie. Woont nu te Amsterdam. Stilleven- en portretschilder.

731. Portret.
Doek 120 × 91.5. Get. *Jan Sluyters*. Geschenk van F. Schmidt Degener, 1921.

731a. Venetiaansch meisje.
Doek 61 × 40.5. Get. *Jan Sluyters, Venetië 1905*. Geschonken door N.N., 1928.

SPOEL. Jacob Spoel. Te Rotterdam in 1820 geboren en daar in 1868 overleden. Leerling van W. H. Schmidt. Historie- en portretschilder.

732. Anthonie van Hoboken van Rhoon, Pendrecht en Cortgene, (1756-1850).
Doek 169.5 × 118. Get. *J Spoel*. Legaat van E. Suermondt-van Hoboken.

THOLEN. Willem Bastiaan Tholen. Te Amsterdam in 1860 geboren. Leerling van P. J. C. Gabriël. Te Kampen teekenleeraar (1880—1885). Woont sedert 1887 in Den Haag. Landschap- en portretschilder.

734. Portret van J. P. van der Schilden.
Doek 75.5 × 58. Get. *W B* (aaneen *Tholen Jan^i 1924*. Aangeboden aan J. P. van der Schilden door de burgerij van Rotterdam, 1924.

TOOROP. Charley Toorop. Te Katwijk aan Zee in 1891 geboren. Begon eerst na haar 21ste jaar te schilderen. Geheel autodidact. Werkte te Bergen en op Walcheren en was in 1922 een maand in de Borinage. Woont nu te Amsterdam.

736. Zelfportret.
Doek 60 × 50. Get. *C Toorop 1925*. Geschenk van N.N., 1926.

TROOST. Cornelis Troost. Amsterdamsche school. Te Amsterdam in 1697 geboren en daar in 1750 overleden. Leerling van Arnold Boonen. Schilder, pastellist en teekenaar van portretten en genrestukken.

740. Hollandsche kraamkamer.
Paneel 55 × 63.5. Get. *C Troost 1737*. Geschenk van de erven van H. Rochussen, 1869.

VERSTER. Floris Henric Verster. Te Leiden in 1861 geboren en daar overleden in 1927. Leerling van de Haagsche academie van Breitner en te Brussel van Bourson. Schilder van stillevens, landschappen en portretten.

744. Zelfportret.
Doek 40.5 × 30.5. Omstreeks 1921 geschilderd. Verworven uit het Academiefonds, 1926.

VETH. Jan Pieter Veth. Te Dordrecht in 1864 geboren, te Amsterdam in 1926 overleden. Woonde te Bussum, daarna te Amsterdam. Leerling van de Amsterdamsche academie. Portretschilder en teekenaar.

749. Jan Hudig (1838—1923), Wethouder van Rotterdam van 1892 tot 1909.
Doek 66 × 53. Get. *Jan Veth 1909*. Den heer Hudig tot plaatsing in het museum aangeboden, 1909.

VOORDEN. August Willem van Voorden. Te Rotterdam in 1881 geboren en daar in 1921 overleden. Leerling van de Rotterdamsche academie. Werkte in Rotterdam, waar hij veelal aan de kaden en in de haven zijn onderwerpen vond.

754. Op de kade.
Doek 66.5 × 99. Get. *August W v Voorden*. Geschenk van Dr. van Moll, 1915.

VOS. Maria Vos. Te Amsterdam in 1824 geboren, te Oosterbeek in 1906 overleden. Leerlinge van P. Kiers. Schilderes van stillevens.

756. Stilleven.
Doek 70 × 77. Get. *M Vos 1873*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1873.

WEISSENBRUCH. Johannes Hendrik Weissenbruch. Haagsche school. Te 's-Gravenhage in 1824 geboren en daar in 1903 overleden. Leerling van B. J. van Hove. Landschapschilder.

758. Landschap met molen bij Schiedam.
Doek 64.5 × 101. Get. *J H Weissenbuch '73*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1873.

WEYNS. Jan Harm Weyns. Te Zwolle in 1864 geboren. Was daar leerling van J. D. Huibers. Later leerling van de normaalschool in Amsterdam. Leeraar aan een Rotterdamsche H. B. S. Portret- en landschapschilder.

760. Gezicht op Hattem.
Doek 54.5 × 31. Get. *J H Weyns. '17*. Verworven 1925.

WIGGERS. Dirk Wiggers. Te Amersfoort in 1866 geboren. Autodidact. Woonde in Rotterdam, Heelsum en bij Nijmegen; nu in Den Haag.

762. Bij Heelsum.
Paneel 36 × 61.5. Get. *Wiggers*. Geschenk van N.N., 1901.

WOLTER. Hendrik Jan Wolter. Te Haarlem in 1873 geboren. Studeerde van 1895—1899 aan de academie te Antwerpen onder A. de Vriendt en F. van Leemputten. Werkte te Amersfoort. Laren (1904—1914) en te Amsterdam, waar hij nu professor is aan de Academie.

764. Amsterdamsch stadsgezicht.
Doek 86 × 100. Get. *H J Wolter*. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1907.

ZWART. Willem de Zwart. Te 's-Gravenhage geboren in 1862. Leerling der Academie aldaar en van Jacob Maris. Temperamentvol schilder van stadsgezichten, landschappen en van enkele figuurstukken en stillevens. Tevens etser.

765. Landschap met koeien.
Doek 68.5 × 100. Get. *W. de Zwart*. Geschonken ter herinnering aan den Heer W. van Traa en Mevr. A. van Traa-Hartong, 1927.

AQUARELLEN, PASTELS EN TEEKENINGEN UIT DE XIXE EN XXE EEUW.

ALLEBÉ. August Allebé. Te Amsterdam in 1838 geboren en daar in 1927 overleden. Leerling van Greive en van de academie aldaar. Was in Antwerpen en te Parijs in 1858 werkzaam. Werd in 1870 professor aan de Amsterdamsche academie en was daarvan 1880 tot 1907 directeur. Schilder en Teekenaar van dieren en interieurs.

766. Doode hond.
Aquarel 22 × 28. *Allebé '79*. Gekocht 1905.

ARNTZENIUS. Floris Arntzenius. Te Soerabaja in 1864 geboren, in 1925 in Den Haag overleden. Leerling van de Amsterdamsche academie onder Allebé en van de Antwerpsche academie onder Verlat.

767. Afbraak.
Aquarel 67 × 97.5. Get. *Fl. Arntzenius*. Gekocht 1920.

BAUER. Marius Alexander Jacques Bauer. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 59).

768. Het Kremlin te Moskou.
Aquarel 55 × 79.5. Get. *M Bauer Krem*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

769. Kaïro.
Aquarel 57.5 × 77.5. Get. *M Bauer*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

BISSCHOP. Susanna Bisschop-Robertson. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 59).

772. Meisje in ruste.
Aquarel 72 × 52. Get. *Suze Robertson*. Geschenk van de kunstenaresse, 1922.

BOSBOOM. Johannes Bosboom. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 60).

773. Kerkinterieur.
Aquarel 14 × 20.5. Get. *J Bosboom*. Geschenk van A. C. Mees, 1916.

774. Gezicht in Gouda achter de Groote Kerk.
Aquarel 26.6 × 18.5. Get. *J Bosboom*; links *Gouda*. Gekocht 1906.

BREITNER. George Hendrik Breitner. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 69).

776. De hoefsmid.
Aquarel 42.7 × 73.3. Get. *G H Breitner*. Geschenk van J. J. Tiele, 1896.

777. Militaire inspectie.
Aquarel 49 × 63. Get. *Breitner*. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

CORNELIUS. Peter von Cornelius. Te Düsseldorf in 1783 geboren, te Berlijn in 1867 overleden. Greep terug naar voorbeelden der antieken en renaissance. Bevriend met Overbeck. Werkte te Rome (1810), München en Berlijn. Schilder van historiestukken en tafereelen uit het O. en N. Testament.

778. Kruisiging.
Potloodteekening 23.8 × 17.3. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

779. Twee figuren.
Potloodteekening 24 × 28.7. Get. *Gal Borghese Rome 1843*. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

DERKINDEREN. Anton Johan Derkinderen. Te 's-Hertogenbosch in 1859 geboren, in 1926 te Amsterdam overleden. Leerde van den beeldhouwer J. Th. Stracké en van de Amsterdamsche academie. Ging met Toorop naar Brussel. Van 1907—1926 directeur van de academie te Amsterdam. Decoratief kunstenaar, beïnvloed door Puvis de Chavannes.

782. De nood.
Carton voor een wandschildering in het gebouw van de Algemeene Maatschappij van Levensverzekering en Lijfrente te Amsterdam.
Zwart- en groenkrijtteekening 239 × 162. Get. *A J Derkinderen*. Verworven 1902.

DUFFELEN. Gerard van Duffelen. Geboren te Rotterdam in 1889. Leerling van de Academie aldaar (1909—1913) en van Van Maasdijk. Woont sinds 1926 te Amsterdam. Schilder van havengezichten, figuren en stillevens.

783. Scheepsromp.
Gekleurde krijtteekening 80 × 64. Geschenk van H. H. van Dam, 1926.

DUPONT. Pieter Dupont. Te Amsterdam in 1870 geboren en daar in 1911 overleden. Leerling van de Rijksnormaalschool en van de academie in Amsterdam. Was van 1903 tot 1911 professor aan dezelfde academie. Woonde in Parijs en in Val-de-Beauté. Het meest bekend van zijn oeuvre zijn de teekeningen, litho's, gravures en etsen van werkpaarden en trekossen.

784. Parijsche werkpaarden.
Pastel en krijt 60.5 × 78. Gem. *l'Attelage D.* Geschenk van voorstanders van schoone kunsten, 1898.

DIJSSELHOF. Gerrit Willem Dijsselhof. Te Zwollerkerspel in 1866 geboren, te Amsterdam in 1924 overleden. Studeerde op de Rijksschool voor kunstnijverheid te Amsterdam en werd teekenleeraar. Werkte te Laren, Haarlem en Amsterdam (aquarium in Artis).

785. Kabeljauwen.
Paneel 120 × 90. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1917.

FEUERBACH. Anselm Feuerbach. Te Spiers in 1829 geboren, te Venetië in 1880 overleden. Studeerde te Düsseldorf onder Schadow, te München (1848—1850) leerling van Genelli, daarna te Antwerpen, te Parijs (1852), Carlsruhe (1853), Venetië (1854), Rome (1855) en Weenen (1873—1876). Historieschilder.

786. Gaia, moeder der Titanen.
Roodkrijtteekening 37 × 24. Gem. *A F 1878.* Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

787. Studieblad, kind met mandoline en een slapend kindje.
Potloodteekening met witte hoogsels 22.5 × 17.5. Gem. *1859.* Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

GENELLI. Buonaventura Genelli. Te Berlijn in 1798 geboren, te Weimar in 1868 overleden. Leerling van zijn oom Hans Christian Genelli (architect). Van 1820—1838 in Italië, daarna te München (1838—1859) en te Weimar. Historieschilder.

788. Centaurenfamilie.
Potloodteekening 32.5 × 47.5. Get. *B Genelli fec.* Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

GOGH. Vincent van Gogh. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 61).

789. De bietenpootster.
Krijtteekening 50.5 × 41.5. Opschrift: *planteuse de betteraves (Juin)*. Geschenk van J. Hidde Nijland, 1899.

790. Brabantsche landschap.
Penteekening en O.-I. inkt 45.5 × 61. Geschenk van N.N., 1922.

HEM. Pieter van der Hem. Te Wirdum (Fr.) in 1885 geboren. Was te Amsterdam (1902—1906) aan de kunstnijverheidsschool en aan de academie onder Van der Waay en Allebé. Was in Parijs, Rome, Moskou, Petersburg en Madrid.

791. Nachtcafé.
Opgewasschen pastelteekening 85.6 × 117. Get. *P van der Hem*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1913.

HOYTEMA. Theodoor van Hoytema. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 62).

793. Broeikas.
Pastel 78.5 × 66.5. Get. *T Hoytema* (aaneen). Geschenk van eenige Rotterdamsche kunstvrienden, 1915.

JOSSELIN DE JONG. Pieter de Josselin de Jong. Te Sint-Oedenrode in 1861 geboren, te 's-Gravenhage in 1906 overleden. Was in 's-Hertogenbosch leerling van M. P. M. Slager, later van de Antwerpsche academie en in Parijs van Cabanel. Schilder van portretten. Bekend zijn ook zijn aquarellen van fabriekinterieurs.

797. De pennelikker.
Aquarel 52 × 35.5. Get. *P de Josselin de Jong*. Geschenk van Jan de Kuyper, 1898.

798. Fabrieksarbeider.
Aquarel 59 × 98. Gem. *D J D J '99*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

799. Hoogoven.
Aquarel 57 × 98. Get. *P de Josselin de Jong '98*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

JONGKIND. Johan Bartold Jongkind. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 63).

800. Seine-oever.
Potloodschets en aquarel. Papier op carton 28.5 × 45.5. Geschenk van A. A. van Beek, 1916.

800a. IJsgezicht.
Penteekening 14 × 19.5. Get. *Jongkind*. Geschenk van J. H. J. Mellaart, 1927.

KOCH. Joseph Anton Koch. Te Obergiebeln (Tyrol) in 1768 geboren, te Rome in 1839 overleden. Te Augsburg (1787—1792) leerling van den beeldhouwer Ingerl, verder werkzaam te Stuttgart, Straatsburg, Basel en Rome, waar hij bevriend werd met Thorvaldsen en Carstens, en tenslotte te Weenen (1812—1815). Schilderde historische landschappen en was een bekend illustrator.

801. Vier illustraties voor Dante's Divina Comedia, prototypen voor later uitgevoerde fresco's in Villa Massini te Rome.

a. **Dante's droom.**
Aquarel 32.5 × 40.

b. **Dante's hel.**
Aquarel 34.5 × 28.

c. **Ingang tot het Purgatorium.**
Aquarel 32.5 × 39.

d. **Het Purgatorium.**
Aquarel 32.4 × 16. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

801a. Figurenstudie.
Penteekening 34.5 × 27.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

LÉANDRE. Fransche school. Te Champsecret in 1862 geboren. Leerling van Cabanel en Bin. Woont in Parijs en is vooral door zijn litho's een bekend figuur.

802. Inspiratie.
Pastel 109 × 77. Get. *C. Léandre 1906*. Gekocht 1909.

MARIS. Jacob Maris. (Zie blz. 63 voor de levensbeschrijving).

805. Een huisje onder de boomen.
Krijtteekening met dekverf 19 × 14.5. Get. *J Maris*. Geschenk van N.N., 1900.

MARIS. Matthijs Maris. In Den Haag in 1839 geboren, te Londen in 1917 overleden, Leerling van Louis Meyer en van de Haagsche academie; broeder van Jacob en Willem Maris. Woonde in Antwerpen, Parijs en Fontainebleau. Sedert 1877 was hij in in Londen gevestigd.

807. Mansportret.
Aquarel 12.5 × 10. Gem. *M M*. Gekocht met steun van M. van Gelder, 1899.

808. Extase.
Houtskoolteekening 50.5 × 34.2. Gekocht met steun van stadgenooten en van de Vereeniging Rembrandt, 1906.

MASTENBROEK. Johan Hendrik van Mastenbroek. Te Rotterdam in 1875 geboren. Sedert 1911 te Scheveningen. Schilder van haven- en stadsgezichten.

810. Haven bij avond.
Aquarel 53 × 72.5. Get. *J H v Mastenbroek, 1908*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

MAUVE. Anton Mauve. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 64).

812. Kudde schapen op de heide.
Houtskoolteekening, hier en daar met verf opgewerkt: 111 × 202. Geschenk van R. Mauve uit naam van de erfgenamen van den kunstenaar, 1914.

MEES. Hermanus Ellen Mees. Te Veendam in 1880 geboren. Leerling van Striening, Nachtweh, Jan de Jong en van de Rijksacademie en de Rotterdamsche academie onder Maasdijk. Volgde in Londen een cursus van Brangwijn (1905) en kwam in 1912 in aanraking met W. van Konijnenburg, wiens invloed hij onderging. Sedert 1909 leeraar aan de academie alhier.

813. Portret van den dichter Dr. J. H. Leopold. (1865—1925).
Potloodteekening 94 × 70. Get. *H E Mees 1922*. Geschenk van J. Leopold, 1925.

MELIS. Henri Johannes Melis. Te Sas van Gent in 1845 geboren en te Charlois in 1923 overleden. Kwam op jeugdigen leeftijd naar Rotterdam, waar hij leerling van de academie werd onder van der Laar. Bleef te Rotterdam (Charlois) wonen. Zijn werk staat onder invloed van de Haagsche school. Schildert landschappen, genretafereelen en binnenhuizen.

814. Strijksters.
Aquarel 54.5 × 43.5. Get. *H. J. Melis, Rotterdam*. Legaat A. van Rede, 1924.

MENZEL. Adolph Friedrich Erdmann von Menzel. Te Breslau geboren in 1815, te Berlin in 1905 overleden. Sedert 1830 te Berlijn werkzaam, waar hij in 1833 op de academie was. Heeft zich verder zelfstandig ontwikkeld. Maakte reizen naar Parijs (1855, 1867, 1868), Weenen (1873) en Verona (1880—1883).

814a. Schetsblad.
Potloodteekening 20.5 × 30. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1925.

MESDAG. Sientje Mesdag-Van Houten. Te Groningen in 1834 geboren, in Den Haag in 1909 overleden. Stilleven- en landschapschilderes.

815. Aquarel 36.5 × 53.5. Get. *S Mesdag van Houten*. Geschenk van F. J. G. Bosman, 1897.

NIJLAND. Dirk Nijland. (Zie blz. 66 voor de levensbeschrijving).

821. Verwelkte zonnebloemen in een vaas.
Teekening in Oost-Indischen inkt en zwartkrijt 75 × 55. Gem. *D N* (ineen) *Aug. 1904*. Geschenk van eenige kunstvrienden, 1905.

OLDEWELT. Ferdinand Gustaaf Willem Oldewelt. Te Amsterdam in 1857 geboren. Werkte op de academies van Amsterdam en Antwerpen. Van 1896—1903 directeur van de academie Minerva te Groningen, daarna hoofdleeraar aan de Rotterdamsche academie.

824. De bedeeling.
Aquarel 55 × 72. Get. *Oldewelt*. Gekocht 1915.

OPSOMER. Isidore Opsomer. Belgische school. Te Lier in 1878 geboren. Leerling van de Antwerpsche academie, waaraan hij thans als professor verbonden is. Figuurschilder, tevens schilder van stadsgezichten.

825. Amsterdamsch stadsgezicht.
Tempera-schilderij op carton 70 × 82.5. Get. *I Opsomer*. Geschenk van eenige Rotterdamsche kunstvrienden, 1917.

OVERBECK. Johann Friedrich Overbeck. Te Lübeck in 1789 geboren, in Italië in 1869 overleden. Studeerde te Weenen tot 1810, daarna te Rome. Bevriend met Cornelius. Behoorde tot de Duitsche prae-Raphaëliten.

826. Christus en de echtbreekster.
Potloodteekening 17.5 × 22.3. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

827. Engel in aanbidding.
Potloodteekening 21 × 15.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

RETHEL. Alfred Rethel. Te Keulen in 1816 geboren, te Düsseldorf in 1859 overleden. Opleiding te Düsseldorf en Frankfort, waar hij den invloed onderging van M. von Schwind, Passavant en vooral van Philipp Veit. Bezocht eenige keeren Italië. Historieschilder en illustrator.

828. De jager.
Penteekening op blauw papier met witte hoogsels 33.5 × 27.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

RICHTER. Adrian Ludwich Richter. Te Dresden in 1803 geboren en daar in 1884 overleden. Reisde door Zuid-Frankrijk, bezocht Italië (1823) en was sinds 1838 professor aan de academie in Dresden. Het etswerk van Chodowiecki, maar ook van Ostade hadden invloed op zijn werk. Illustrator en ook landschapschilder.

829. Het afscheid van grootvader.
Potloodteekening, even getint 11.7 × 7.7. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

830. Grootvader vertelt.
Potloodteekening, even getint 12 × 8. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

ROPS. Félicien Rops. Te Namen in 1733 geboren, te Essonnes in 1898 overleden. Werkte te Brussel. Autodidact.

831. „Diable froid."
Potlood- en krijtteekening 28.5 × 19.5. Get. *F. R.* Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

ROELOFS. Willem Roelofs. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 67).

832. Vaart met molens onder bewolkte lucht.
Houtskoolteekening (fusain) 57 × 79. Get. *W Roelofs.* Gekocht 1887.

833. Maneschijn.
Aquarel 24.5 × 38. Get. *W Roelofs.* Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

ROTTMANN. Carl Rottmann. Te Handschuhsheim bij Heidelberg, in 1797 geboren, in 1850 overleden te München, waar hij in 1822 heen was gegaan. Bezocht Italië en Griekenland. Landschapschilder.

834. Grieksch landschap.
Aquarel 25.5 × 34. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

835. Italiaansch landschap.
Aquarel 25 × 32.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

SCHILDT. Martinus Schildt. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 68).

836. Oude vrouw.
Aquarel 33.5 × 48.5. Get. *M Schildt.* Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

SCHWIND. Moritz Ludwig, Ritter von Schwind. Te Weenen geboren in 1804, te München in 1871 overleden. In 1828 ging hij naar München, waar hij in 1847 hoogleeraar werd. Historieschilder en schilder van romantische tafereelen.

837. Laatste blad uit het sprookje van de zeven raven.
Potloodteekening 47 × 63.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

838. Portretstudie.
Potloodteekening 18.3 × 13.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

SEGANTINI. Giovanni Segantini. Te Arco (Tirol) in 1858 geboren, in het Engadin in 1899 overleden. Hij studeerde te Milaan aan de Brera-academie en verder onder leiding van V. Grubicy. Segantini heeft voornamelijk het alpenlandschap geschilderd.

839. Schapen in het gebergte.
Krijtteekening met pastel 37.5 × 65. Get. *G Segantini*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

SEVERINI. Gino Severini. (Zie blz. 69 voor de levensbeschrijving).

840. Pierrot Moderne.
Potloodteekening 153 × 89. Get. *G Severini*. Voorstudie voor het schilderij No. 726. Bruikleen N.N., 1925.

SLUITER. Willy Sluiter. Te Amersfoort in 1873 geboren. Leerling van de Rotterdamsche academie. Woonde te Katwijk en Laren, thans in Den Haag.

843. Visschersvrouw.
Pastel 49 × 39. Get. *Willy Sluiter 1903*. Geschenk van eenige kunstvrienden, 1903.

THOLEN. Willem Bastiaan Tholen. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 69).

845. Na den regen.
Aquarel 31.6 × 45.6. Get. *W B Tholen*. Gekocht 1897.

846. Gezicht op de daken eener stad.
Aquarel 25 × 46.5. Get. *W B Tholen*. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

THORN-PRIKKER. Johan Thorn-Prikker. Geboren in Den Haag in 1870. Werkt sinds 1904 in Duitschland (o.a. te Neusz). Beïnvloed eerst door Millet en van Gogh, later door het werk van Giotto en de vroeg-christelijke mozaïken en fresco's. Hij is tevens ontwerper van vensters, mozaïken, tapijten en boekbanden.

847. Havenbedrijf.
Doek 414 × 339. Schets voor de niet uitgevoerde wandschilderingen in het Nieuwe Stadhuis te Rotterdam. Geschenk van Mr. W. A. Mees, 1922.

848. Figuurstudie.
Aquarel 211 × 148. Voorstudie voor een fries in de Raadzaal van het Nieuwe Stadhuis te Rotterdam. Geschenk van Mr. W. A. Mees, 1922.

849. Figuurstudie.
Aquarel 206 × 148. Voorstudie voor een fries in de Raadzaal van het Nieuwe Stadhuis te Rotterdam. Geschenk van Mr. W. A. Mees, 1922.

850. Saul en David.
Aquarel 190 × 270. Fresco carton 1912. Get. *T P.* Geschenk van N.N., 1924.

851. Fluitspeler.
Aquarel 155 × 131.5. Ontwerp voor een mozaïk. Geschenk van N.N., 1926.

TOOROP. Charley Toorop. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 70).

852. Arbeidersgezin uit de Borinage.
Houtskoolteekening 158 × 148. Get. *C. Toorop 1923.* Geschenk. van vrienden van het Museum, 1924.

853. Oosterling in een atelier.
Aquarel 55.5 × 37.5. Get. *J. Th. Toorop 1888.* Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

TOOROP. Jan Theodoor Toorop. Te Poerworedjo (Java) in 1858 geboren, overleden te Den Haag 1928. Kwam in 1873 naar Holland. Studeerde te Delft en was leerling van de Amsterdamsche academie (1881—1884) en van de academie te Brussel. Woonde, behalve in Den Haag, te Katwijk, Domburg en Nijmegen.

854. Portret van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis.
Potloodteekening 73 × 61.5. Get. *J Th Toorop.* Aangeboden door de burgerij van Rotterdam, 1924.

854a. De wonderbare vischvangst.
Aquarel 1.25 × 15. Get. *J H Toorop 1921.* Geschenk van de Erasmus-stichting, 1925.

854b. De IJzergieter.
Teekening met krijt 150 × 98. Get. *J. H. Toorop.* Bruikleen Mr. W. F. C. Baars, 1927.

VALK. Maurits Willem van der Valk. Te Amsterdam in 1857 geboren. Leerling van de Amsterdamsche academie. Studeerde verder te Auvers-sur-Oise bij Parijs. Woonde in Amsterdam, Scherpenzeel en Amersfoort. Landschapschilder en teekenaar.

855. Achter de Dubbelbuurt te Amsterdam.
Pastelteekening 59.5 × 76.5. Gem *M v V* (ineen) Geschenk van eenige kunstvrienden, 1903.

VEIT. Philipp Veit. Te Berlijn in 1793 geboren, te Mainz in 1877 overleden. Studeerde te Dresden (onder Matthäi) en te Weenen. Van 1815—1830 te Rome en werkte daar samen met Cornelius, Overbeck, Schadow en Koch. Van 1830—1843 directeur van het Staedelsches Institut te Frankfort. Daarna te Sacksenhausen en Mainz.

856. Abraham wijst Hagar uit zijn huis.
Potloodteekening 22.5 × 17.7. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

VERSTER. Floris Henric Verster. (Zie blz. 70 voor de levensbeschrijving).

857. Pompoenen op een glazen plaat.
Waskrijtteekening 32 × 54. Get. *Floris Verster '95*. Geschenk van kunstvrienden, 1904.

VETH. Jan Pieter Veth. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 70).

858. Portret van Jozef Israëls.
Krijtteekening met waterverf 28 × 22. Gem. *J V* (ineen) *'95*. Geschenk van J. P. van der Schilden, 1909.

859. Oude Vrouw, ,,Als de doodsklok luidt''.
Aquarel 37.5 × 29. Gem. *J V* (ineen) *1901*. Geschenk van Dr. D. P. Hoyer, 1920.

WEISSENBRUCH. Johannes Hendrik Weissenbruch. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 71).

860. Landweg met bruggetje; avondstemming.
Aquarel 41 × 26.5. Get. *J H Weissenbruch*. Aangekocht 1900.

WIGGERS. Dirk Wiggers. (Zie voor de levensbeschrijving blz. 71).

861. Wageningsche berg bij avond.
Pastel 53.5 × 65. Gem. *D W*. (ineen) Geschenk van J. P. van der Schilden, 1921.

WITSEN. Willem Witsen. Te Amsterdam in 1860 geboren en daar in 1923 overleden. Leerling van de Amsterdamsche academie. Bezocht korten tijd de academie te Antwerpen, woonde te Baarn, Londen, Ede en ten slotte te Amsterdam. Schilder van stadsgezichten.

862. Gezicht van Wijnhaven en Leuvehaven bij den Wolfshoek te Rotterdam.
Aquarel 45.2 × 57. Get. *Witsen*. Gekocht 1897.

OUD BEELDHOUWWERK.

ANTIEK FRAGMENT.

864. Badende Aphrodite.
Marmer. Hoog 39 c.M. Vermoedelijk een Romeinsche copie (1e eeuw) naar een Grieksch origineel uit de Hellenistische periode. Geschenk van A. Mimaut, 1849.

FLORENTIJNSCHE BEELDHOUWWERK ± 1470.

865. Christus-buste.
Uit de omgeving van Verrochio (1435-1488) De geest van Leonardo da Vinci valt in dit werk te bespeuren.

Terra-cotta, gepolychromeerd. Hoogte 51 c.M., breedte van onderen 50 c.M. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

DUCCIO. Agostino d'Antonio di Duccio. Geboren te Florence in 1418, waar hij in 1481 overleed. Hij kwam voort uit de school van Donatello, wiens invloed in zijn vroegste werk is te bespeuren. Hij had echter later een geheel eigen, ietwat gemaniëreerde stijl met een gratie en bevalligheid, welke aan werken van Botticelli eigen is. Hij werkte te Modena, Rimini (waar zijn voornaamste werken zijn) Florence en Perugia.

867. Ecce homo.
Albast 32 × 26.5. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

SANSOVINO. Jacopo Sansovino, eigenlijk **Jacopo Tatti.** Te Florence in 1486 geboren, te Venetië in 1570 overleden. Leerling te Florence van Andrea Sansovino, wiens naam hij aannam. Werkte in Rome, waar hij den invloed van Michelangelo onderging en vertrok in 1527 naar Venetië.

868. Venus met den Dolfijn.
Gepatineerd brons. Hoog 40 c.M. (Misschien een werk van Al. Vittoria, leerling van Sansovino). Geschenk van C. W. F. P. baron Sweerts de Landas Wyborgh, 1916.

ITALIAANSCHE SCHOOL 16e eeuw.

869. Christus aan de zuil.
Ivoor. Hoog 29 c.M. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

ITALIAANSCHE SCHOOL 16e eeuw.

870. Roof van Proserpina door Pluto.
Marmer. Hoog 24 c.M. Uit de omgeving van Bernini. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

ITALIAANSCHE SCHOOL?

872. Christus-buste.
Brons. Hoog 14.5 c.M. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

DUITSCHE SCHOOL ± 1600?

874. Crucifix.
Ivoor. Hoog 76 c.M., breed 63 c.M. Geschenk van Dr. A. J. Domela Nieuwenhuis, 1923.

NOORD-NEDERLANDSCHE SCHOOL ± 1470.

875. Graflegging van Christus, vermoedelijk ontstaan onder den invloed van den schilder Albert van Ouwater, die omstreeks 1460 in Holland werkzaam was.
Gepolychromeerd eikenhout 50 × 36. Geschenk van Mevr. P. de Bruyn-van Lede, 1928.

NOORD-NEDERLANDSCHE SCHOOL ± 1500.

876. Beweening van Christus, ontstaan onder invloed van den Haarlemschen schilder Geertgen tot St. Jans uit de laatste helft der 15e eeuw.
Gepolychromeerd eikenhout 57 × 37. Geschenk van D. G. van Beuningen, 1922.

MODERN BEELDHOUWWERK.

ALTORF. Johan C. Altorf. Geboren in 1876 in Den Haag. Werkte gedurende zeven jaar bij de beeldhouwers Alexander en Engels, volgde cursussen aan de Haagsche academie tot ± 1900 en ontwikkelde daarna zijn talent hoofdzakelijk door eigen studie.

878. Kakatoe.
Brons. Hoog 32.5 c.M. Gekocht 1923.

879. Aapje.
Brons. Hoog 18 c.M. In bruikleen van den heer H. P. Bremmer.

880. Olifant.
Porcelein. Gebakken door C. J. Lanooy. Hoog 22 c.M. Geschenk van vrouwelijke stadgenooten, 1912.

881. Jodjana. Javaansche prins.
Brons 28.5 × 22. Geschenk van de Erasmus-Stichting, 1924.

882. Uil.
Porcelein. Hoog 24 c.M. In bruikleen van N.N.

883. Priester.
Ivoor. Hoog 18.5 c.M. In bruikleen van den heer H. P. Bremmer.

ARCHIPENKO. Alexandre Archipenko. Geboren te Kiew (Rusland) in 1887, waar hij de academie bezocht. Ging daarna naar Parijs, waar hij een eigen beeldhouwers-academie oprichtte, welke hij sinds 1921 te Berlijn voortzette. Onderging den invloed van Egyptische en Archaïsche beeldhouwwerken. Vertoeft thans in Amerika.

884. Vrouwentors.
Brons. Hoog 67 c.M. In bruikleen van N.N.

BOLLE. L. Bolle. Te Rotterdam in 1879 geboren. Studeerde voor schilder aan de Academie aldaar. Werkte daarna als assistent-beeldhouwer in de Vereenigde Staten en later in Parijs en Italië. Woont nu te Rotterdam.

886. De bootwerker.
Steen. Hoog 60 c.M. Geschenk van eenige vrienden van het Museum, 1924.

887. De boogschutter.
Brons. Hoog 85 c.M. Geschenk uit het Academiefonds, 1928.

CARBASIUS. Françoise Carbasius. In Den Haag in 1885 geboren. Leerlinge van Dupuis. Vervaardigd veel plaquettes met portretten.

888. Guineesche big.
Hout 11 × 20 c.M. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1917.

DANTZIG. Rachel M. van Dantzig. Te Rotterdam in 1878 geboren. Leerlinge van de Academie aldaar en van Ch. van der Stappen te Brussel. Reizen naar Frankrijk, Spanje en Italië.

892. Knielende Vrouw.
Brons. Hoog 23 cM. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1917.

DUPUIS. Toon Dupuis. Te Antwerpen in 1877 geboren en aldaar leerling van zijn vader en van de Koninklijke Academie. Sinds 1898 in Den Haag, waar hij langen tijd leeraar aan de Academie was.

894. Précieuse.
Marmer, 51 × 56. Geschenk van de Vereeniging van voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1917.

FIORI. Ernesto de Fiori. Te Rome in 1884 geboren. Studeerde aan de Academie in München; was daarna weer te Rome, waar zijn schilderwerk onder invloed van Hodler stond. In 1911 te Parijs, waar hij begon te beeldhouwen en door Maillol's werk werd beïnvloed. Woont thans te Berlijn.

895. Portret-buste van de danseres Carina Ari, 1922.
Steen. Hoog 34.5 cM. Gekocht 1926.

HALLER. Hermann Haller. Zwitsersch beeldhouwer, te Bern in 1881 geboren. Was als schilder te München en Stuttgart werkzaam en begon in 1903 te Rome met beeldhouwen. Van 1909—1914 te Parijs, daarna te Zürich.

896. Kop.
Terra-cotta. Hoog 22 c.M. Gekocht 1923.

897. Jongeling.
Terra-cotta. Hoog 95 c.M. In bruikleen van N.N.

KROP. Hildo Krop. Te Steenwijk in 1884 geboren. Hij kreeg zijn opleiding te Parijs en van 1908—1911 aan de Academie te Amsterdam. Werkt nu te Amsterdam.

899. Heden en Toekomst.
Mergelsteen. Hoog 49 c.M, breed 80 c.M. Gekocht 1923.

900. ,,Oorlog'', Anno Domini 1916.
Zandsteen 57 × 51. In bruikleen van H.

901. Muisje.
Ivoor. Hoog 14.5 c.M. In bruikleen van H. P. Bremmer.

MAILLOL. Aristide Maillol. Fransche school. Geboren te Banyuls in 1861. Hij volgde in 1882 de schildercursussen op de Ecole des Beaux Arts onder Cabanel. Beïnvloed door beeldhouwwerk van Gauguin. Behoort tot de z.g. neo-klassieke richting. Woont thans te Marly-le-Roy.

903. Neergeknielde vrouw.
Terra-cotta. Hoog 18 c.M. Geschenk van N.N., 1922.

904. Vrouwefiguur.
Brons. Hoog 66.5 c.M. Geschenk van A. Vles, 1927.

MENDES DA COSTA. Te Amsterdam geboren in 1863. Studeerde 3 jaar op de Kunstnijverheidschool te Amsterdam, waar hij tot 1912 woonde. Daarna vestigde hij zich te Laren, woont nu te Amsterdam. Werkte veel samen met den bouwmeester Berlage.

905. Masker.
Terra-cotta. Lengte 30, breedte 21.5 c.M. Gekocht 1923.

906. Vincent van Gogh.
Brons. Hoog 38.5 c.M. In bruikleen van Mevr. H.

MINNE. George Minne. Te Gent in 1866 geboren. Studeerde aan de Academie aldaar en later onder v. d. Stappen te Brussel. Werkte in Parijs en daarna weer te Gent.

908. Jongeling.
Marmer. Hoog 80 c.M. Gekocht 1922.

PANDER. Pier Pander. Te Drachten in 1864 geboren, te Rome in 1919 overleden. Studeerde te Amsterdam (1880—1882) en later te Parijs. Woonde sedert 1890 te Rome.

910. De jeugd.
Marmer relief 39 × 26. Gedateerd *1897*. Geschenk van N.N., 1898.

RÄDECKER. John A. Rädecker. Geboren te Amsterdam in 1885. Studeerde in verschillende werkplaatsen en later op de Academie's in Amsterdam en Rotterdam en verder in Antwerpen en Parijs. Woonde te Bergen en is nu te Amsterdam gevestigd.

912. Kop.
Graniet. Hoog 35 c.M. In bruikleen van N.N.

913. Panter.
Brons. Hoog 19 c.M. Lang 43 c.M. In bruikleen van N.N.

914. Vrouw.
Hout. Hoog 24 c.M. In bruikleen van H. P. Bremmer.

915. Monnikskop.
Brons. Hoog 30 c.M., breed 38 c.M. In bruikleen van Mevr. Hintzen—'s Jacob.

RODIN. Auguste Rodin. Geboren te Parijs in 1840 en daar in 1917 overleden. Leerling van Barye. Een van de grootste beeldhouwers uit de 19e eeuw.

916. Eva na den zondeval, vluchtend uit het Paradijs.
Gipsafgietsel. Hoog 176 c.M. Geschenk van J. Hudig, 1901.

SINTENIS. Renée Weiss-Sintenis. Te Glatz (Silezië) in 1888 geboren. Bezocht van 1908—1911 de Kunstnijverheidschool te Berlijn, waarzij sedert 1914 zelfstandig werkt. Maakt dierstudies, figuurstukken en portretten.

917. Paardje.
Brons 1919. 12 c.M. hoog × 6 c.M. breed. Geschenk van N.N., 1925.

918. Lama.
Brons 1924. Hoog 14 c.M. Geschenk van J. H. van Hasselt, 1927.

STRACKÉ. Johannes Theodorus Stracké. In Westphalen in 1817 geboren, te Keulen in 1891 overleden. Was leeraar aan de Rotterdamsche Academie en later directeur aan de Kon. school van fraaie Kunsten in Den Bosch.

921. De dichter H. Tollens.
Marmer. Hoog 57 c.M. Ged. *1870*. Aangekocht 1870.

VISSER. Tjipke Visser. Te Workum in 1876 geboren. Leerling van den Kunstnijverheidschool te Amsterdam en leeraar van 1902—1908 aan de avondteekenschool te Edam. Woont nu te Bergen.

923. Pinguin.
Brons. Hoog 21 c.M. Geschenk van de Vereeniging van Voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1917.

924. Naakt model.
Hout. Hoog 25 c.M. Geschenk van de Vereeniging van Voorstanders der Kunst te Rotterdam, 1917.

WOUTERS. Rik Wouters. Geboren te Mechelen in 1882, overleden te Amsterdam in 1916. Leerling van de academies te Mechelen en Brussel. Werkte te Watermael, Mechelen, Brussel en in 1912 te Parijs. Cézanne's werk en dat der Fransche impressionisten beinvloedden hem. Schilder van portretten, stillevens, binnenhuizen en landschappen; aquarellist, etser en beeldhouwer.

927. Lachend meisje.
Brons. Hoog 21.5 c.M. Geschenk van J. J. de Graaff, Londen, 1927.

WIJCK. Charles van Wijck. Te Rotterdam in 1875 geboren, te Den Haag in 1917 overleden. Leerling van Lacomblé, was werkzaam in Den Haag.

929. Ploegende Ossen.
Brons. 52 × 97. Get. *Charles v. Wijck.* Aangekocht 1912.

ZIJL. L. Zijl. Te Kralingen in 1866 geboren. Kreeg zijn opleiding op de Quellinus- en Kunstnijverheidschool te Amsterdam. Werkte veel met den bouwmeester Berlage samen.

931. Bokje.
Brons. Hoog 8.5 c.M. Bruikleen van N.N., 1923.

933. Twee portretreliefs.
Brons. Hoog 40 en 36 c.M. Geschenk van C. Henny, Parijs, 1925.

1358-670

GETTY CENTER LIBRARY
3 3125 00143 7439